

STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY ROŻWIENICA

zmiana studium 2017

Część I
Uwarunkowania
zagospodarowania przestrzennego

Załącznik Nr 1

do uchwały Nr 240/XXXIII/2018

Rady Gminy w Rożwienicy

z dnia 26 stycznia 2018 r.

TARNÓW, STYCZEŃ 2018 R.

Zespół autorski

GO GA Projekt Małgorzata Przybysz-Ławnicka,
Tarnów, ul. Asnyka 8/16, gogaprojekt@gmail.com

SKŁAD ZESPOLU:

mgr inż. arch. Małgorzata Przybysz-Ławnicka – główny projektant

- a) nabyła uprawnienia urbanistyczne na podstawie art. 51 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, z późn. zm.) - upr. urbanistyczne nr 1644
- b) posiada kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzyskane na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2013 r. poz. 932 i 1650) - wpis na listę członków Południowej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Katowicach pod numerem KT-252,
- c) uzyskała tytuł Rzeczoznawcy Polskiej Izby Urbanistów PIU-31/2014,
- d) jest członkiem Stowarzyszenia URBANIŚCI POLSCY,
- e) jest członkiem Towarzystwa Urbanistów Polskich.

mgr Marcin Podlódowski

inż. Rafał Karwat

inż. Krystian Sitko

Zespół autorski zmiany studium 2017:

GO GA Projekt Małgorzata Przybysz-Ławnicka,
Tarnów, ul. Asnyka 8/16, gogaprojekt@gmail.com

SKŁAD ZESPOLU:

mgr inż. arch. Małgorzata Przybysz-Ławnicka – główny projektant

uprawniona do sporządzania projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073) – uprawnienia urbanistyczne nr 1644

inż. Rafał Karwat

mgr Karolina Podlódowska

mgr Marcin Podlódowski

mgr Marcin Rosegnał

inż. Krystian Sitko

Zmiany wprowadzone zmianą studium 2017 zostały wyróżnione czcionką pochylą i podkreśloną oraz oznaczeniem w przypisie dolnym (na stronie 92).

SPIS TREŚCI CZĘŚCI I

WPROWADZENIE – NIEZBĘDNY ZAKRES PRAC PLANISTYCZNYH	5
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU, ORAZ STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	10
1.1. PRZEZNACZENIE TERENU	10
1.2. ZAGOSPODAROWANIE TERENU	13
1.3. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA	13
1.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	18
1.4.1. SIEĆ WODOCIĄGOWA	18
1.4.2. SIEĆ KANALIZACYJNA	19
1.4.3. SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA	23
1.4.4. SIEĆ TELEKOMUNIKACYJNA	23
1.4.5. SIEĆ GAZOWA	23
1.4.6. CIEPŁOWNICTWO	25
1.4.7. GOSPODARKA ODPADAMI	25
1.4.8. CMENTARNICTWO	25
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	26
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI, JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	27
3.1. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE	27
3.2. ZASOBY PRZYRODNICZE	27
3.2.1. BUDOWA GEOLOGICZNA	27
3.2.2. RZEŻBA TERENU	28
3.2.3. KLIMAT LOKALNY I WALORYZACJA KLIMATYCZNA	28
3.2.4. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE	29
3.2.5. WODY POWIERZCHNIOWE	29
3.2.6. GLEBY	30
3.2.7. BIORÓŻNORODNOŚĆ SZATY ROŚLINNEJ I FAUNY	32
3.2.8. WALORY KRAJOBRAZU W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	32
4. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	33
4.1. PRZEMYSKO-DYNOWSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	33
4.2. OBSZARY SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000	33
4.3. LASY OCHRONNE	35
4.4. STREFY OCHRONNE UJĘĆ WÓD	35
4.5. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH	35
4.6. PROPONOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY (W DOKUMENTACH GMINNYCH I PONADGMINNYCH)	36
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	37
5.1. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE	38
5.2. OBIEKTY CHRONIONE PRAWEM Z MOCY USTAWY O OCHRONIE ZABYTKÓW I OPIECE NAD ZABYTKAMI	44
5.3. POZOSTAŁE OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	44

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH	57
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	57
7.1. LUDNOŚĆ	57
7.2. STRUKTURA BEZROBOCIA	59
7.3. SŁUŻBA ZDROWIA	60
7.4. OŚWIATA	60
7.5. KULTURA I SPORT	61
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	61
8.1. MIESZKALNICTWO	61
8.1.1. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH	61
8.1.2. ZABUDOWA MIESZKANIOWA	62
8.2. WNIOSKI ZŁOŻONE DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ROŻWIENICA	63
8.3. ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE	65
8.4. PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, W TYM UWZGLĘDNIAJĄCE, TAM GDZIE TO UZASADNIONE, MIGRACJE W RAMACH MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO	69
8.5. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY	72
8.6. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ	74
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	77
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	79
10.1. ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ	79
10.2. ZAGROŻENIE POŻAROWE	79
11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH A TAKŻE WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ	80
11.1. ZAGROŻENIA RUCHAMI MASOWYMI	80
11.2. ZAGROŻENIA POWODZIOWE	83
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻEŃ ANTROPOGENICZNYCH	84
12.1. ZANIECZYSZCZENIE ATMOSFERY I DEGRADACJA KLIMATU LOKALNEGO	84
12.2. ZAGROŻENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	86
12.3. ZAGROŻENIA POKRYWY GLEBOWO-ROŚLINNEJ	87
12.4. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZEZ HAŁAS	89
12.5. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	90
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA A TAKŻE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	92
14. TERENY ZAMKNIĘTE	92
15. RELACJE Z INNYMI DOKUMENTAMI	93
16. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ	95

WPROWADZENIE – NIEZBĘDNY ZAKRES PRAC PLANISTYCZNYCH**PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ROŻWIENICA**

Obowiązek sporządzenia i uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także jego zmian, wynika z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.).

Niniejsze opracowanie stanowi realizację uchwały nr 37/V/2015 Rady Gminy w Roźwienicy z dnia 16 kwietnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Roźwienica.

ZAKRES OPRACOWANIA STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest opracowaniem strategicznym i dotyczy gminy Roźwienica w jej aktualnych granicach administracyjnych.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania miejscowościom statusu miasta (Dz. U. Nr 141, poz. 1185, z późn. zm.) z dniem 1 stycznia 2007 r. nastąpiła regulacja granicy pomiędzy gminą Pruchnik, a gminą Roźwienica, poprzez przyłączenie do gminy Pruchnik części obszaru obrębu ewidencyjnego Węgierka o powierzchni 205,49 ha z gminy Roźwienica.

Niniejsze opracowanie, zwane dalej „studium”, jest zmianą „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Roźwienica” przyjętego uchwałą nr 202/XXVI/2001 Rady Gminy w Roźwienicy z dnia 26 kwietnia 2001 r. Sporządzane jest dla obszaru w granicach administracyjnych gminy Roźwienica przyjmując ich aktualny przebieg na dzień 16 kwietnia 2015 r.

ZADANIA I CELE STUDIUM

Ustalenia studium nie stanowią prawa miejscowego, są jednak wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych, stanowiąc dokument o charakterze aktu kierownictwa wewnętrznego – zobowiązują władze samorządowe do określonej w nim polityki przestrzennej.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, po uprzednim rozpoznaniu uwarunkowań rozwoju gminy.

W studium:

- uwzględnia się uwarunkowania zawarte w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wynikające w szczególności z:
 - 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
 - 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;

- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
 - 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
 - 4a) rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
 - 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
 - 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
 - 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniając w szczególności analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy;
 - 8) stanu prawnego gruntów;
 - 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
 - 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
 - 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
 - 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
 - 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
 - 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
 - 15) wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.
- Określa się, zgodnie z zawartością art. 10 ust 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:
- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego;
 - 2) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy;
 - 3) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego uzdrowisk;
 - 4) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
 - 5) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
 - 6) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;

- 7) obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- 8) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 100 m² oraz obszary przestrzeni publicznej;
- 9) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 10) kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- 11) obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- 12) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji;
- 13) granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- 14) inne obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium ustala się ich rozmieszczenie.

W studium uwzględnia się w szczególności ustalenia:

- Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego²,
- Opracowania ekofizjograficznego dla gminy Roźwienica wykonane na potrzeby niniejszego opracowania.
Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Roźwienica zostało wykonane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2001 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z dnia 29 października 2002 r. Nr 155, poz. 1298), z uwzględnieniem obszarów wymagających szczegółowego rozpoznania (obszary prawnie chronione, złoża, obszary osuwiskowe, obszary zalewowe), przy czym część graficzna opracowana na mapach topograficznych w skali 1:10000.

W ramach projektu sporządza się:

- a) Opracowanie podsumowania uwarunkowań do projektu planu - w formie graficznej i opisowej, wynikających z:
 - położenia obszaru i relacji z terenami zewnętrznymi,

¹ Uchylone wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2008 r. sygn. akt K 46/07 (Dz. U. Nr 123, poz. 803).

² Uchwała Nr XLVIII/522/2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.

- istniejącego zagospodarowania, w zakresie:
 - zabudowy i zainwestowania,
 - wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
 - obsługi komunikacyjnej,
- stanu własności gruntów,
- zasobów środowiska kulturowego i krajobrazu:
 - - wpisanych do rejestru zabytków,
 - - wpisanych do ewidencji konserwatorskiej,
 - - innych, nie objętych ochroną prawną,
- zasobów środowiska przyrodniczego,
- zamierzeń inwestycyjnych, objętych:
 - - wydanymi decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
 - - decyzjami o ustalenie warunków zabudowy,
 - - decyzjami o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego,
 - - pozwoleniami na budowę,
 - - złożonymi (i nierozstrzygniętymi) wnioskami o wydanie decyzji WZ i ULICP.

Wykonanie elaboratu tekstowego i syntezy graficznej wraz z informacją o aktualności materiałów planistycznych;

b) wstępną koncepcję studium w oparciu o analizę materiałów wyjściowych i innych opracowań (w tym obowiązujących przepisów, danych statystycznych, informacji uzyskanych w trakcie opracowania itp.) oraz sporządzoną w ramach opracowania inwentaryzację wraz z opracowaniami studialnymi, wskazującymi problemy gminy i jej rozwoju;

c) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Roźwienica wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko oraz wraz z bazą danych graficzno-opisowych;

Wykonanie elaboratu tekstowego zawierającego:

- dyspozycje programowo-przestrzenne obszaru, zawierające:
 - układ funkcjonalno-przestrzenny wraz z powiązaniem zewnętrznymi,
 - podstawowe kategorie przeznaczenia terenów wraz z określeniem ich niezbędnych parametrów i wielkości programowych, z uwzględnieniem elementów kształtowania systemu przyrodniczego, ochrony krajobrazu i wartości kulturowych,
- zasady rozwiązań układu komunikacyjnego – relacje, powiązania, klasyfikacja dróg, w tym powiązania z podstawowym, zewnętrznym układem komunikacyjnym (tj. z drogami klas zbiorczych i głównych związanych z obsługą obszaru gminy),
- możliwości i zasady uzbrojenia terenu (w powiązaniu z zewnętrznymi elementami infrastruktury technicznej).

d) zestawienie powierzchniowe terenów wskazanych w studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz terenów wskazanych w studium jako wymagające zmiany przeznaczenia (gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne), zestawienie procentowe przeznaczenia terenów pod poszczególne funkcje.

ZAWARTOŚĆ STUDIUM

Studium zawiera³:

- część określającą uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust.1 ustawy, przedstawioną w formie tekstowej⁴ i graficznej:
 - rysunek 1 – Uwarunkowania,
- część określająca ustalenia kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy⁵, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy wraz z ich zobrazowaniem:
 - rysunek 2 – Infrastruktura Techniczna (*treść uwarunkowań i kierunków*),
 - rysunek 3 – Kierunki Rozwoju,
- uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń studium⁶,
- rysunek studium przedstawiający w formie graficznej w skali 1:10 000 ustalenia, określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, a także granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy.

³ Zgodnie z § 4. ust 1. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z dnia 26 maja 2004 r.).

⁴ Zawarte w części I tekstu studium (niniejszy dokument).

⁵ Zawarte w części II tekstu studium.

⁶ Zawarte w części II tekstu studium.

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU, ORAZ STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

1.1. PRZEZNACZENIE TERENU

Gmina Roźwienica posiada obowiązujący dokument planistyczny - Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Roźwienica przyjęty uchwałą Nr 202/XXVI/2001 Rady Gminy w Roźwienicy z dnia 26 kwietnia 2001 r.

Zagospodarowanie terenów następowało w sposób zgodny z przeznaczeniem określonym w dotąd opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego⁷, a także w oparciu o wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego⁸.

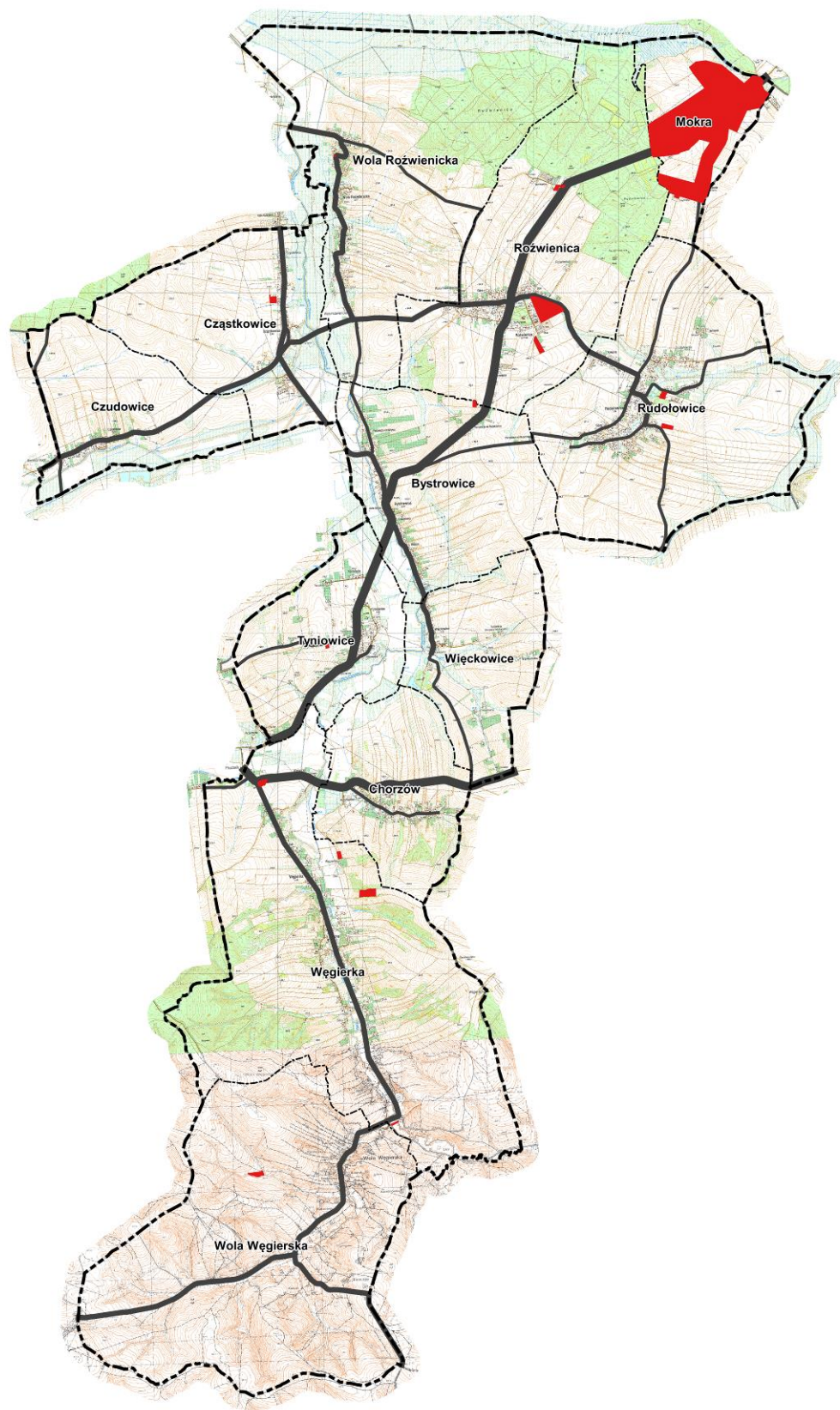
Obecnie obowiązuje 16 planów obejmujących znikome tereny w sołectwach Mokra, Roźwienica, Rudołowice, Wola Roźwienicka, Częstkowice, Bystrowice, Tyniowice, Węgierka i Wola Węgierska o łącznej powierzchni ok. 114,91 ha.

Tabela 1 - Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Roźwienica (obowiązujące na czerwiec 2016 r.)

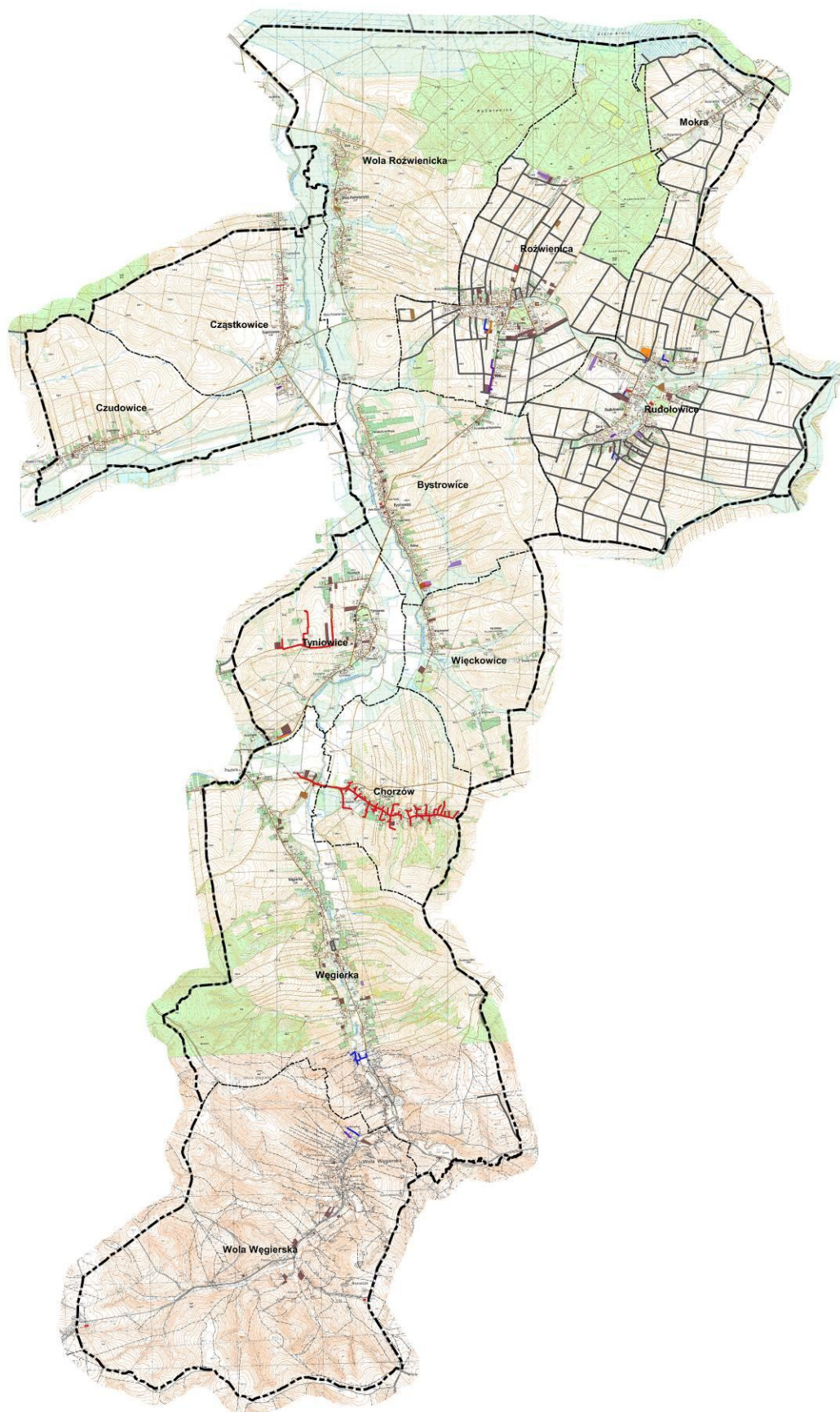
uchwała	z dnia	tytuł	powierzchnia [ha]
96/XIV/2004	31 marca 2004 r.	MPZP Mokra 1/2003	96,61
32/IV/99	3 marca 1999 r.	MPZP A2/98 Roźwienica	0,37
116/XII/99	28 grudnia 1999 r.	MPZP A1/99 Roźwienica	5,9
115/XII/99	28 grudnia 1999 r.	MPZP A2/99 Roźwienica	1,05
33/IV/99	3 marca 1999 r.	MPZP B1/98 Rudołowice	0,54
117/XII/99	28 grudnia 1999 r.	MPZP B1/99 Rudołowice	0,57
119/XII/99	28 grudnia 1999 r.	MPZP C1/99 Wola Roźwienicka	0,05
34/IV/99	3 marca 1999 r.	MPZP D1/98 Częstkowice	0,57
35/IV/99	3 marca 1999 r.	MPZP F1/98 Bystrowice	0,31
36/IV/99	3 marca 1999 r.	MPZP H1/98 Tyniowice	0,12
121/XII/99	28 grudnia 1999 r.	MPZP J1/99 Węgierka	0,62
39/IV/99	3 marca 1999 r.	MPZP J2/98 Węgierka	0,38
120/XII/99	28 grudnia 1999 r.	MPZP J2/99 Węgierka	0,17
40/IV/99	3 marca 1999 r.	MPZP J3/99 Węgierka	1,48
41/IV/99	3 marca 1999 r.	MPZP L1/98 Wola Węgierska	0,68
281/XXXVIII/2014	12 marca 2014 r.	MPZP Mokra 1/2012	5,49
			114,91

⁷ Granice obowiązujących MPZP przedstawiono na planszy pt. UWARUNKOWANIA.

⁸ Granice terenów, dla których wydano decyzje WZ i ULICP przedstawiono na planszy pt. UWARUNKOWANIA oraz na Rysunku nr 1

schemat. 1 - Rozmieszczenie obowiązujących MPZP w gminie Rożwienica (tereny oznaczono kolorem czerwonym)

schemat 2 - Rozmieszczenie wydanych decyzji WZ i ULICP na terenie gminy Rożwienica (tereny oznaczono kolorami w zależności od rodzaju inwestycji)

1.2. ZAGOSPODAROWANIE TERENU**Charakterystyka sieci osadniczej**

Gmina Rożwienica jest gminą wiejską i składa się z 12 sołectw:

Tabela 2 - Podział gminy Rożwienica na sołectwa

Lp.	nazwa sołectwa	powierzchnia	
		ha	% powierzchni gminy
1.	Bystrowice	457,00	6,65
2.	Chorzów	313,16	4,56
3.	Cząstkowice	444,74	6,47
4.	Czudołowice	322,52	4,69
5.	Mokra	218,45	3,18
6.	Rożwienica	746,19	10,86
7.	Rudołowice	773,89	11,26
8.	Tyniowice	321,53	4,68
9.	Węgierka	1100,57	16,01
10.	Więckowice	298,24	4,34
11.	Wola Rożwienicka	866,77	12,61
12.	Wola Węgierska	1009,95	14,69
Gmina Rożwienica łącznie		6873,01	100

Zabudowa zasadniczo sytuje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych łączących poszczególne sołectwa, stanowiąc przeobrażony w wielu miejscach układ pasmowy.

Sieć osadnicza jest tu stosunkowo zwarta i skupia się wzdłuż głównych dróg publicznych. Nie występują obszary zabudowy intensywnej – dominuje zabudowa mieszkalna niska i zagrodowa, zwarte obszary centralne wsi (Rożwienica i Rudołowice) i „łańcuchówki przy drogach”.

Największa liczba budynków mieszkalnych występuje na terenie miejscowości Rudołowice oraz Rożwienica.

Powierzchnia użytkowa tych budynków to 160 441 m².⁹

1.3. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA¹⁰**Komunikacja drogowa**

Układ drogowy Gminy Rożwienica opiera się na przebiegających przez gminę drogach wojewódzkich:

- nr 880 - biegnącej z północy na południe, będącej drogą kategorii technicznej głównej,
 - nr 881 – biegnącej ze wschodu na zachód, będącej drogą kategorii technicznej zbiorczej,
- oraz siedmiu drogach powiatowych. Układ drogowy uzupełniają drogi gminne oraz drogi wewnętrzne.

⁹ Więcej w rozdziale 8.1. niniejszej części tekstu studium

¹⁰ Przebieg infrastruktury komunikacyjnej oznaczono na rysunku 1, 2 i 3 studium

Drogi Wojewódzkie

Droga Wojewódzka nr 880 to droga o łącznej długości ok. 17 km, łącząca Jarosław z Pruchnikiem, duża jej część (10,5 km) przebiega przez teren gminy Roźwienica. Droga ta zyskała połączenie z nowo wybudowaną autostradą A4 poprzez węzeł autostradowy Jarosław Wschód, położony niecałe 0,5 km od granicy gminy. Równolegle z budową autostrady A4, droga wojewódzka nr 880 została przebudowana do kategorii technicznej G (droga główna), w chwili obecnej posiada 2 pasy ruchu oraz jezdnię o szerokości od 6 m do 7 m.

Droga Wojewódzka nr 881 to droga o łącznej długości 77,4 km łącząca Sokołów Małopolski z Żurawicą, przez teren gminy Roźwienica przebiega niewielki jej fragment o długości 3,2 km. Droga ta, na odcinku przebiegającym przez gminę Roźwienica, posiada kategorię techniczną Z (droga zbiorcza), posiada 2 pasy ruchu i jezdnię której szerokość wynosi 5 m - 6 m.

Tabela 3 - Drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne na obszarze gminy Roźwienica

kategoria	relacja	numer	długość drogi granicach gminy /km/	kategoria techniczna /GP, G, Z, L lub D/
Wojewódzka	Jarosław - Pruchnik	880	10,5 km	G
Wojewódzka	Żurawica - Kańczuga – Łańcut	881	3,2 km	Z
Powiatowa	Zarzeczce – Pełnatycze - Bystrowice	1619	2,6 km	Z
Powiatowa	Pełnatycze – Wola Roźwienicka	1620	2,9 km	L
Powiatowa	Rączyna - Rudołowice	1633	8,5 km	Z
Powiatowa	Mokra – Jankowice - Chłopice	1771	0,2 km	L
Powiatowa	Bystrowice - Więckowice	1773	2,8 km	L
Powiatowa	Węgierka - Krzywczka	1780	7,8 km	L
Powiatowa	Helusz – Wola Węgierska	1781	2,7 km	L
Gminna	Rożniatów - Hawłowice	11109R	2,1 km	L
Gminna	Węgierka – Pruchnik	11658R	0,5 km	L
Gminna	Bystrowice – Rudołowice	11802R	2,8 km	L
Gminna	Cząstkowice – droga przez wieś	11803R	0,2 km	L
Gminna	Rudołowice – Jankowice	11804R	1,8 km	L
Gminna	Wola Roźwienicka – Roźwienica	11805R	3,0 km	L
Gminna	Rudołowice – Tuligłowy	11806R	2,6 km	L
Gminna	Rudołowice - Mokra	11807R	3,4 km	L
Gminna	Tyniowice – Parcelacja Węgierka	11808R	1,5 km	L
Gminna	Bystrowice – Wola Roźwienicka	11809R	1,6 km	L
Gminna	Tyniowice – droga przez wieś	11810R	0,3 km	L
Gminna	Bystrowice – Chorzów	11811R	1,7 km	L
Gminna	Chorzów – droga przez wieś	11814R	1,2 km	L

- Podkarpacki Zarząd Dróg – Wydział Dróg
- Powiatowy Zarząd Dróg w Jarosławiu

Drogi powiatowe

Przez gminę Roźwienica przebiega siedem dróg powiatowych, zapewniających połączenie z drogami wojewódzkimi oraz sąsiednimi gminami. Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 27,5 km.

Droga Powiatowa nr 1619 relacji Zarzecze – Pełnatycze – Bystrowice przebiega przez gminę Roźwienica odcinkiem o długości 2,6 km. Jest to droga o kategorii technicznej Z (zbiorcza).

Droga Powiatowa nr 1620 relacji Pełnatycze – Wola Roźwienicka przebiega przez gminę Roźwienica odcinkiem o długości 2,9 km. Jest to droga o kategorii technicznej L (lokalna).

Droga Powiatowa nr 1633 relacji Rączyna - Rudołowice przebiega przez gminę Roźwienica odcinkiem o długości 8,5 km. Jest to droga o kategorii technicznej Z (zbiorcza).

Droga Powiatowa nr 1771 relacji Mokra – Jankowice - Chłopice przebiega przez gminę Roźwienica odcinkiem o długości 0,2 km. Jest to droga o kategorii technicznej L (lokalna).

Droga Powiatowa nr 1773 relacji Bystrowice - Więckowice przebiega przez gminę Roźwienica odcinkiem o długości 2,8 km. Jest to droga o kategorii technicznej L (lokalna).

Droga Powiatowa nr 1780 relacji Węgierka - Krzywca przebiega przez gminę Roźwienica odcinkiem o długości 7,8 km. Jest to droga o kategorii technicznej L (lokalna).

Droga Powiatowa nr 1781 relacji Helusz – Wola Węgierska przebiega przez gminę Roźwienica odcinkiem o długości 2,7 km. Jest to droga o kategorii technicznej L (lokalna).

Drogi gminne

Drogi gminne to sieć dróg będących w gestii gminy, których główną funkcją jest wewnętrzna obsługa mieszkańców w zakresie dostępności do dróg wyższej rangi oraz obsługa gospodarki rolnej. W obszarze gminy Roźwienica długość dróg gminnych wynosi ok. 23 km. Ich stan techniczny jest zróżnicowany.

Stan infrastruktury drogowej

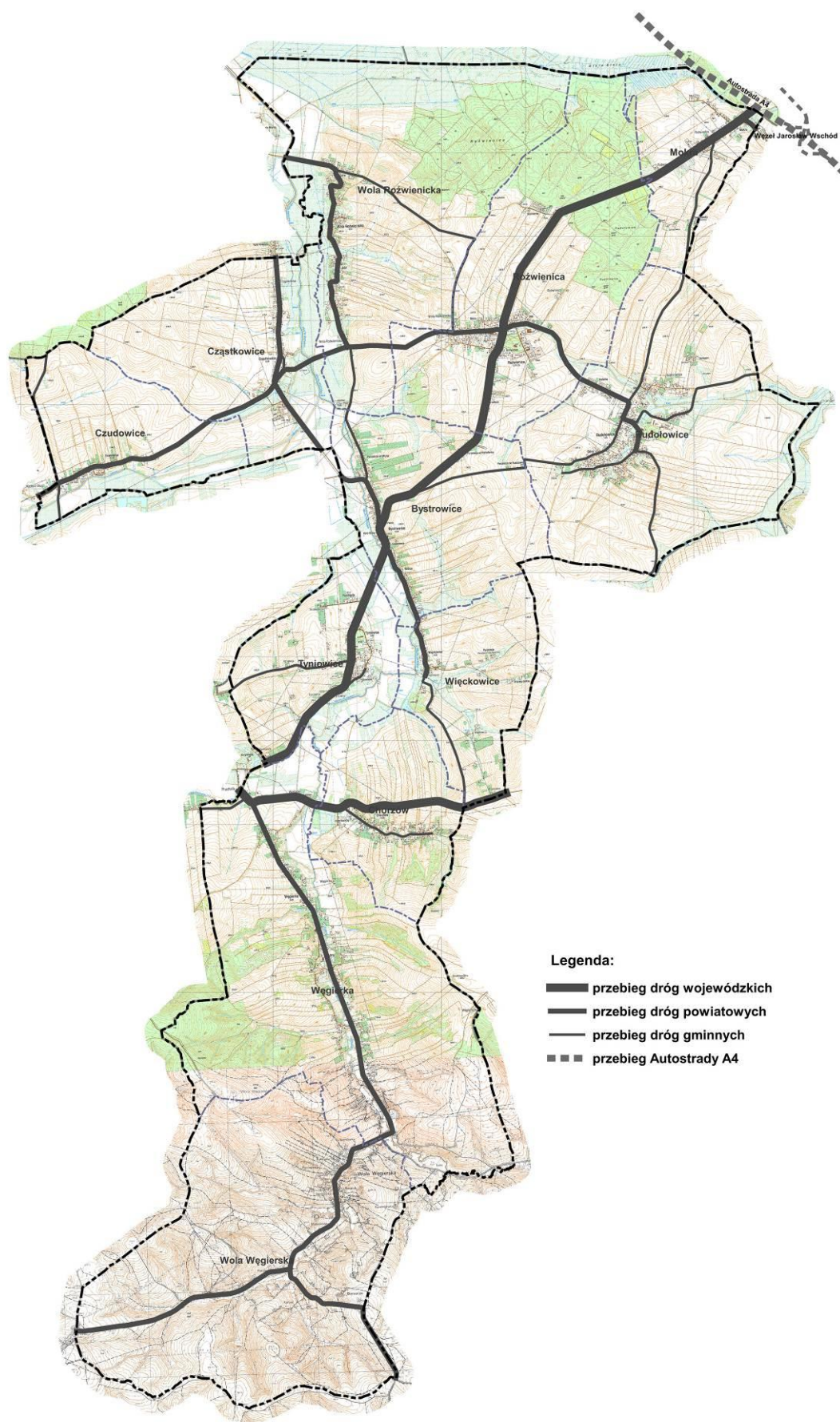
Istotnym problemem dotyczącym dróg na terenie gminy Roźwienica jest brak ciągów pieszych wzdłuż jezdni. Sytuacja taka podnosi ryzyko wypadków z udziałem pieszych. Na podkreślenie zasługuje zwłaszcza brak separacji ruchu kołowego od pieszego, co uniemożliwia budowę ścieżek rowerowych na wydzielonym i oznakowanym pasie ruchu.

Znaczna część dróg powiatowych i gminnych o kategoriach: zbiorcza (Z) i dojazdowa (D) nie posiada wydzielonego pasa drogowego o szerokości odpowiedniej dla danej klasy, zgodnie z wymaganiami przepisów odrębnych¹¹.

Komunikacja zbiorowa

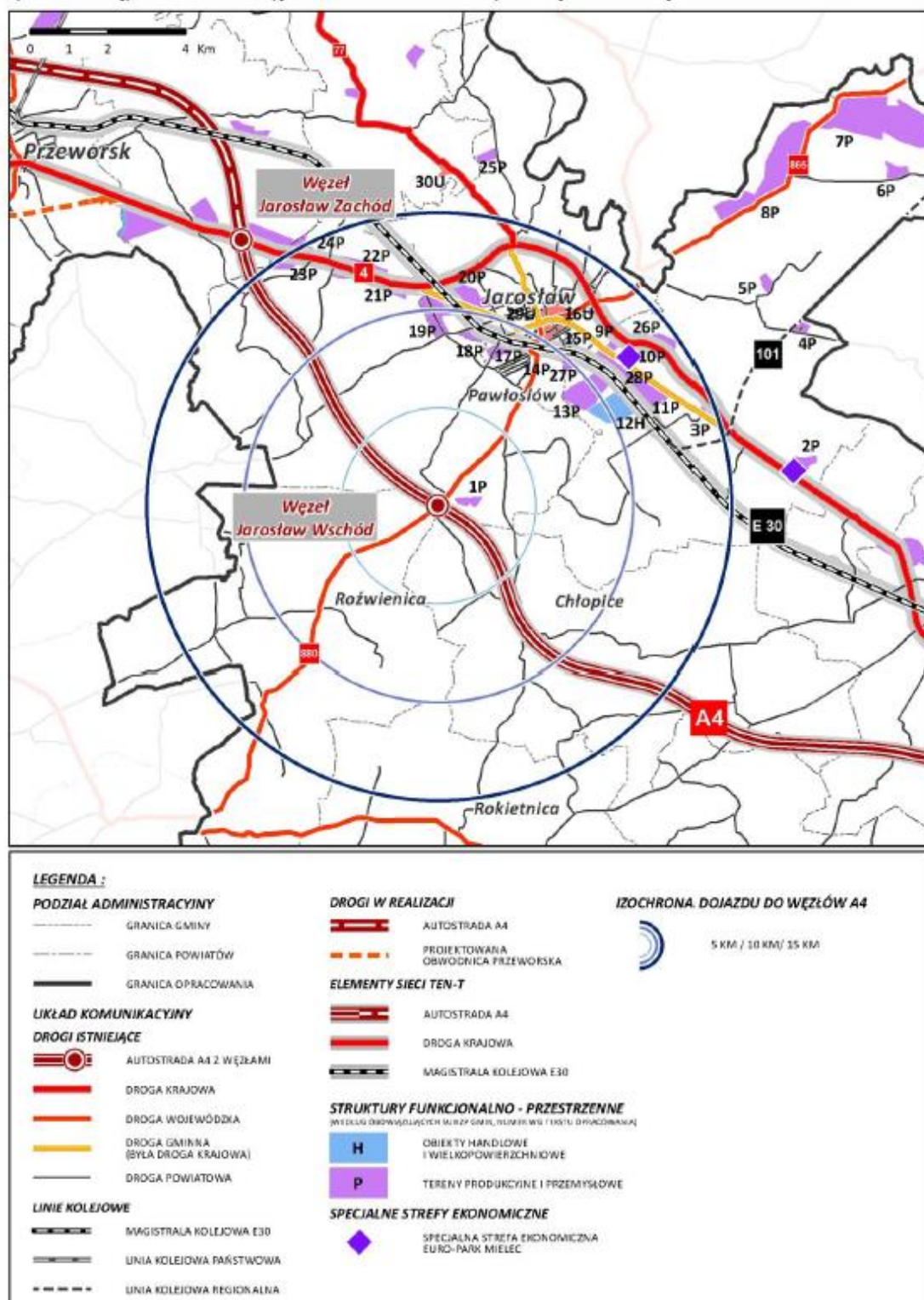
Podstawowym przewoźnikiem zapewniającym obsługę pasażerską na terenie gminy Roźwienica jest PKS Jarosław. Alternatywnym środkiem transportu publicznego w powiązaniach zewnętrznych i wewnętrznych są przewoźnicy prywatni (linie mikrobusowe i autobusowe). W gminie Roźwienica brak jest stacji kolejowej, najbliższa znajduje się w Jarosławiu, natomiast najbliższe lotnisko w Rzeszowie.

¹¹ Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2016, poz. 124)

schemat 3 – Przebieg dróg na terenie gminy Rożwienica.

Rys. 20. Dostępność komunikacyjna terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie węzła Jarosław Wschód

schemat 4 - Schemat dostępności komunikacyjnej z węzła autostrady A4 Jarosław Wschód¹²

¹² Schemat zaczerpnięty z opracowania Podkarpackiego Biura Planowania Przestrzennego w Rzeszowie pn. „Analiza struktur funkcjonalno-przestrzennych oraz dostępność komunikacyjna terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie węzłów autostrady A4, Rzeszów 2014 r.

1.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA¹³**1.4.1. SIĘĆ WODOCIĄGOWA**

Gmina Rożwienica dla potrzeb zaopatrzenia w wodę zarówno do celów komunalnych jak i produkcyjnych miejscowości: Bystrowice, Chorzów, Częstkowice, Czudowice, Rożwienica, Rudołowice, Tyniowice, Węgierka, Więckowice, Wola Węgierska oraz Wola Rożwienicka posiada gminną sieć wodociągową, która zasilana jest w wodę z dwóch stacji ujęć wody:

- głębinowe ujęcie wody Wola Rożwienicka o wydajności 744 m³/d,
 - głębinowe ujęcie wody Tyniowice o wydajności 240 m³/d,
- wydobywających wodę w 5 studniach głębinowych.

Gminna sieć wodociągowa pozwala na zaspokojenie zapotrzebowania na wodę wszystkich dotychczasowych oraz nowych odbiorców na terenie wyżej wymienionych sołectw.

Zaopatrzenie w wodę mieszkańców sołectwa Mokra odbywa się poprzez zbiorczą sieć wodociągową, położoną w miejscowości Jankowice (gmina Chłopice).

Gminna sieć wodociągowa rozbudowana została w latach 1994 – 1996, wcześniej zwodociągowanie było jedynie sołectwo Częstkowice. Długość sieci wynosi 83,8 km natomiast długość przyłączy to 64,5 km. Do gminnej sieci wodociągowej przyłączonych jest ok. 1500 budynków, działanie sieci wodociągowej wspomaga 5 przepompowni wody.

Tabela 4 - Ujęcia wody podziemnej

l.p.	nazwa ujęcia	właściciel ujęcia	miejsowość	wydajność ujęcia (m ³ /d)
1	Stacja ujęcia wody Wola Rożwienicka	Gmina Rożwienica	Wola Rożwienicka	744 m ³ /d
2	Stacja ujęcia wody Tyniowice	Gmina Rożwienica	Tyniowice	240 m ³ /d

Tabela 5 - Parametry ujęć wody podziemnej

l.p.	nazwa ujęcia	nazwy studni	technologia poboru	pobór wody (dm ³ /rok)
1	Ujęcie wody Wola Rożwienicka	Wola Rożwienicka	Studnia głębinowa	271,5
2	Ujęcie wody Tyniowice	Tyniowice	Studnia głębinowa	87,6

¹³ Przebieg sieci infrastruktury technicznej oznaczono na rysunku 2 studium Infrastruktura Techniczna.

schemat 5 - Lokalizacja infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Rożwienica.

1.4.2. SIĘĆ KANALIZACYJNA

Na terenie gminy Roźwienica funkcjonuje gminna sieć kanalizacyjna o łącznej długości 132,1 km, długość przyłączy – 12,5 km. Gmina Roźwienica skanalizowana jest w 100 %, a do sieci przyłączonych jest ok. 1400 nieruchomości z wszystkich sołectw gminy. Ścieki z terenu gminy oczyszczane są w biologiczno – mechanicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 710 m³ na dobę położonej w miejscowości Wola Roźwienicka w pobliżu granicy z sołectwami Bystrowice oraz Częstkowice. W sieci kanalizacyjnej działa 27 pompowni ścieków oraz 24 pompownie lokalne. Gminna sieć kanalizacyjna rozbudowana została na przełomie XX i XXI wieku, natomiast w 2013 roku rozpoczęły się prace związane z modernizacją oczyszczalni oraz przepompowni ścieków.

Tabela 6 - Podstawowe parametry sieci kanalizacyjnej

parametr	j.m.	2000	2005	2010	2015
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	31,2	66,5	b.d.	132,1.
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	348	702	b.d.	1400
ścieki odprowadzone	dm ³ /rok	7 608	15 871	b.d.	25 298
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	1 895	3 953	b.d.	6 301

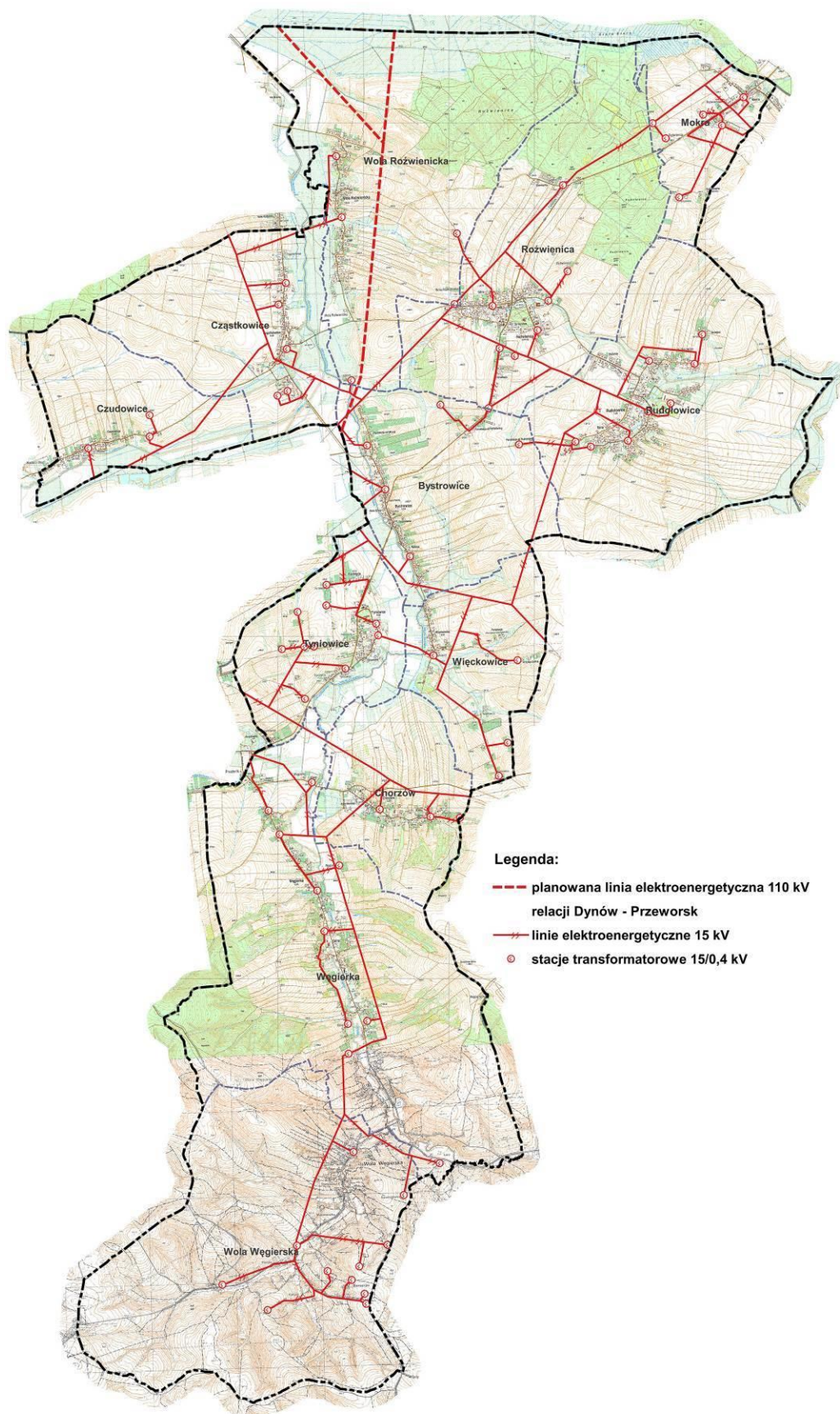
Tabela 7 - Podstawowe parametry oczyszczalni ścieków

parametr	2000	2005	2010	2015
wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu	362 m ³ /d	724 m ³ /d	724 m ³ /d	724 m ³ /d
równoważna liczba mieszkańców	ok. 3 290	ok. 6 580	ok. 6 580	ok. 6 580
ludność obsługiwana przez oczyszczalnię	1 895	3 953	-	6 301
ścieki odprowadzane ogółem (dm ³ /rok)	7 608 dm ³ /rok	15 871 dm ³ /rok	-	25 298 dm ³ /rok
ścieki oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowiezionymi (dm ³ /rok)	-	-	-	-

Na terenie gminy działają podmioty odpowiedzialne za administrację oraz utrzymanie dróg publicznych (Urząd Gminy Roźwienica – odpowiedzialny za drogi gminne, Powiatowy Zarząd Dróg w Jarosławiu – odpowiedzialny za drogi powiatowe, Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich – odpowiedzialny za drogi wojewódzkie), które we własnym zakresie prowadzą gospodarkę wodami opadowymi.

schemat 6 - Lokalizacja infrastruktury kanalizacyjnej na terenie gminy Rożwienica

schemat 7- Lokalizacja infrastruktury elektroenergetycznej na terenie gminy Rożwienica

1.4.3. SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Przez obszar gminy Roźwienica nie przebiegają linie elektroenergetyczne sieci dystrybucyjnej wysokiego napięcia. Planuje się budowę linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Dynów – Przeworsk, której 2 warianty przebiegają w obrębie gminy Roźwienica.

Teren gminy Roźwienica pokrywa sieć linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV. Sieć rozdzielcza SN 15 kV wykonana jest w przeważającym stopniu jako sieć napowietrzna. Zasilanie w energię elektryczną odbywa się z sieci rozdzielczej średniego napięcia, poprzez stacje transformatorowe SN/nN. Na terenie gminy zastosowano stacje transformatorowe wyposażone w transformatory 15/0,4 kV. W większości są to stacje transformatorowe słupowe (STS), ale można spotkać również wewnętrzne stacje transformatorowe (WST). Bezpośrednio do odbiorców energia elektryczna dostarczana jest siecią niskich napięć.

1.4.4. SIEĆ TELEKOMUNIKACYJNA

Teren gminy Roźwienica pokryty jest siecią telefoniczną w pełni zaspokajającą zapotrzebowanie odbiorców. Główne magistrale telekomunikacyjne przebiegające przez teren gminy Roźwienica wykonane są w technologii kablowej oraz światłowodowej. Siecią tą dostarczane są usługi telefonii stacjonarnej oraz internet. Sieć kablowo-swiatłowodowa zapewnia dostarczenie usług telekomunikacyjnych do wszystkich sołectw gminy jednak ich zasięg nie obejmuje całej gminy Roźwienica. W miejsca, do których nie dociera sieć kablowo-swiatłowodowa usługi dostarczane są drogą radiową.

Na terenie gminy Roźwienica znajduje się jeden przekaźnik telefonii komórkowej, znajduje się on w centrum miejscowości Roźwienica, w pobliżu parku Roźwienickiego i budynku Urzędu Gminy Roźwienica.

1.4.5. SIEĆ GAZOWA

Większa część gminy jest zgazyfikowana w oparciu o gazociąg wysokoprężny DN 500 relacji Tuligłowy - Mirocin, poprzez stację redukcyjno - pomiarową Roźwienica położoną w miejscowości Bystrowice. Zgazyfikowane zostały wszystkie sołectwa. Dostawą gazu zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa – Rejon Dystrybucji w Jarosławiu. Na terenie gminy Roźwienica istnieje łącznie 108,2 km sieci gazowej rozdzielczej, do której podłączone jest ok. 1200 odbiorców (mieszkań). Sieci gazowe średniego ciśnienia zbudowane są z rur polietylenowych oraz stalowych w zakresie średnic DN 25 mm – DN 100 mm.

Tabela 8 - Podstawowe parametry sieci gazowej

parametr	j.m.	2000	2005	2010	2015
długość czynnej sieci ogółem	m	108 200 m	108 200 m	108 200 m	108 200 m
czynne połączenia do budynków	szt.	Brak danych	Brak danych	Brak danych	1200
odbiorcy gazu	gosp. dom.	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
zużycie gazu	tys. m ³	ok. 1 632 tys. m ³ /rok	ok. 1 873 tys. m ³ /rok	ok. 2 113 tys. m ³ /rok	ok. 2 569 tys. m ³ /rok
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	ok. 6 400	6 412	6 411	6 301

schemat 8 - Schemat infrastruktury gazowniczej na terenie gminy Rożwienica

Po za gazociągiem wysokoprężnym DN 500, przez teren Gminy Roźwienica (w sołectwie Czudowice) przebiegają jeszcze 2 gazociągi przesyłowe: gazociąg wysokoprężny DN 250 relacji Jodłówka – Mirocin oraz gazociąg wysokoprężny DN 150 relacji Pruchnik – Mirocin. Obydwa gazociągi są administrowane przez Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Ponadto występują gazociągi kopalniane i szereg odwiertów czynnych i zlikwidowanych¹⁴.

1.4.6. CIEPŁOWNICTWO

Gmina nie posiada zbiorczego systemu zaopatrzenia w energię ciepłą. Zaopatrzenie mieszkańców oraz obiektów użyteczności publicznej w ciepło realizowane jest poprzez lokalne kotłownie oraz przydomowe piece gazowe oraz węglowe, sporadycznie ogrzewaniem elektrycznym. Mimo zgazyfikowania gminy, koszty związane z zastosowaniem gazu jako źródła ciepła uniemożliwiają w przeważającej części gospodarstw domowych jego wykorzystanie do ogrzewania mieszkań.

1.4.7. GOSPODARKA ODPADAMI

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 250 z późn. zm.) od 2013 r. zbiórka oraz wywóz odpadów na terenie Gminy Roźwienica prowadzona jest w oparciu o „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Roźwienica” przyjęty Uchwałą Nr 166/XXVII/2012 Rady Gminy Roźwienica z dnia 13 grudnia 2012 r. Zgodnie z regulaminem gmina zobligowana jest do odbioru i zagospodarowania wszystkich odpadów komunalnych wytwarzanych przez jej mieszkańców. Odbiór odpadów od osób fizycznych oraz podmiotów gospodarczych na terenie gminy zapewni firma wybrana na drodze postępowania przetargowego, firma ta winna zagwarantować selektywną zbiórkę oraz wywóz odpadów komunalnych. Na terenie gminy Roźwienica brak jest obiektów gospodarki odpadami (wysypisk odpadów, kompostowni czy sortowni). Zgodnie z regulaminem na drogach publicznych obowiązki utrzymania czystości i porządku, a także zbierania i pozbywania się odpadów zgromadzonych w urządzeniach do tego celu przeznaczonych, należą do właściciela drogi. Na pozostałych terenach obowiązki utrzymania czystości i porządku należą do gminy. Gospodarkę innymi odpadami niż komunalne wytwarzanymi przez rolnictwo i podmioty gospodarcze działające na terenie gminy, regulują odrębne przepisy.

1.4.8. CMENTARNICTWO

Gmina Roźwienica posiada 4 czynne cmentarze w sołectwach: Rudołowice, Tyniowice, Węgierka oraz Wola Węgierska:

- cmentarz parafialny w Rudołowicach – założony na początku XIX wieku o powierzchni całkowitej 1,07 ha – powierzchnia wykorzystana ok. 85 %;
- cmentarz parafialny w Tyniowicach – założony pod koniec XIX wieku o powierzchni całkowitej 0,18 ha – powierzchnia wykorzystana ok. 50 %;
- cmentarz parafialny w Węgerce – założony w pierwszej połowie XIX wieku o powierzchni całkowitej 0,98 ha – powierzchnia wykorzystana ok. 63 %;

¹⁴ Lokalizację obiektów oznaczono na rysunku nr 2 studium

- cmentarz parafialny w Woli Węgierskiej – założony w 1960 roku o powierzchni całkowitej 0,12 ha – powierzchnia wykorzystana ok. 65 %.

Cmentarze w poszczególnych wsiach wymagają drobnych zabiegów estetycznych, dla poprawy odbioru tej specyficznej przestrzeni. Dotyczyć one winny: usystematyzowania i opracowania czytelniejszego układu kwater cmentarnych, oznaczenie miejsc pochówków w sposób jasny i czytelny, przeprowadzenia prac porządkowych w obrębie cmentarzy i na terenach do nich przyległych.

Cmentarze pochodzą z XIX i XX w.

Wszystkie cmentarze w gminie mają opracowane „Karty Cmentarza”, wchodzące w skład Ewidencji Cmentarzy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Żaden z nich nie jest jednak wpisany do rejestru zabytków.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Pod pojęciem ładu przestrzennego należy rozumieć *„takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjne i estetyczne”¹⁵.*

Ład przestrzenny jest jednym z pojęć o kluczowym znaczeniu dla planowania przestrzennego. Powinien być – obok zrównoważonego rozwoju – traktowany jako podstawa wszelkich działań planistycznych, w szczególności określenia zasad kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego¹⁶.

Współczesna struktura osadnictwa wiejskiego kształtowała się poprzez kontynuację historycznego układu zabudowy. Dla większości wsi w gminie Roźwienica jako charakterystyczny, można uznać stan rzeczy w którym:

- historyczna zabudowa wsi zlokalizowana jest wzdłuż głównego ciągu komunikacyjnego (w przewadze jest to droga klasy lokalnej lub zbiorczej), częściowo w odległościach mniejszych niż jest to wymagane dla nowej zabudowy sytuowanej wzdłuż drogi danej klasy¹⁷;
- nowe budynki powstawały jako kolejne linie zabudowy, obsługiwane na ogół prostopadłym do drogi publicznej dojazdem wewnętrznym, przy czym w warunkach gminy Roźwienica szerokość tych dojazdów często nie spełnia szerokości dróg przeciwpożarowych (minimum 4,5 m);
- nowe budynki powstawały wzdłuż drogi publicznej jako kontynuacja układu „ulicówki”, co doprowadza do przestrzennego łączenia historycznie odrębnych jednostek osadniczych.

Dla ochrony ładu przestrzennego konieczne jest przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom przestrzennym związanym z wprowadzaniem nowej zabudowy, w szczególności przez

¹⁵ Art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 778 z późn. zm.).

¹⁶ Art. 1 ust. 1 tamże.

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2016 r., poz. 124)

ograniczanie liczby kolejnych linii zabudowy obsługiwanych komunikacyjnie przez służebność przejazdu lub drogę wewnętrzną o niewystarczającej szerokości, a także ograniczanie niekontrolowanego, przestrzennego „rozlewania” się układów osadniczych.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI, JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO¹⁸

3.1. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE

Gmina Roźwienica leży w obrębie dwóch mezoregionów, wchodzących w skład jednostek wyższego rzędu:

Megaregion: Region Karpacki

Prowincja: Karpaty Zachodnie wraz z Podkarpaciem (51)

Podprowincja: Północne Podkarpacie (512)

Makroregion: Kotlina Sandomierska (512.4-5)

Mezoregion: **Podgórze Rzeszowskie (512.52)**

Podprowincja: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513)

Makroregion: Pogórze Środkowobeskidzkie (513.6)

Mezoregion: **Pogórze Dynowskie (513.64)**

3.2. ZASOBY PRZYRODNICZE

3.2.1. BUDOWA GEOLOGICZNA

Budowa geologiczna jest jednym z głównych czynników, które warunkują możliwe sposoby zagospodarowania terenu. W przypadku gminy Roźwienica kluczowe są:

- układ warstw skalnych sprzyjający występowaniu ruchów masowych w południowej części gminy,
- pokrywy lessowe stanowiące skałę macierzystą żyznych gleb w części północnej gminy.

Gmina Roźwienica położona jest na granicy dwóch dużych jednostek strukturalnych: Karpat Zewnętrznych na południu i Zapadliska Przedkarpackiego na północy.

Zapadlisko Przedkarpackie:

Północna część gminy znajduje się w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, obniżenia wypełnionego osadami miocenu. Geneza i rozwój tego obszaru są ściśle związane z procesami kształtowania się Karpat. Obniżenie to wypełnione jest kompleksem skał osadowych o znacznej miąższości. W obrębie południowej serii osadziły się sole wapniowe i magnezowe, a także sól kamienna.

Cały ten obszar pokrywają utwory czwartorzędowe o zmiennej miąższości, mające podstawowe znaczenie dla gromadzenia i przepływu użytkowych wód podziemnych. Wykazują one duże zróżnicowanie, a ich występowanie i miąższość wiążą się głównie z działalnością glacialną, rzeczną i eoliczną.

Karpaty Zewnętrzne:

Granica głównego nasunięcia karpackiego przebiega na południe od Chorzowa, a następnie przecina w poprzek dolinę rzeki Węgierki. Zróżnicowanie litologiczne oraz charakter zaburzeń są podstawą do wyróżnienia w Karpatach kilku jednostek tektoniczno-facjalnych (płaszczowin). Na badanym terenie występuje jednostka skolska. Zbudowana jest z utworów

¹⁸ Treść rozdziału za opracowaniem ekofizjograficznym dla gminy Roźwienica, Marcin Podlódowski, 2015

okresu kredy i paleogenu, wykształconych w postaci fliszu zbudowanego z łowców, mułowców, piaskowców, i zlepieńców oraz w mniejszym stopniu również margli, wapieni i skał krzemionkowych.

Na powierzchni Karpat spotyka się głównie skały odporne na wietrzenie takie jak gruboławicowe piaskowce. Utwory fliszowe przykryte są w wielu miejscach osadami czwartorzędowymi – holoceniowymi o niewielkiej kilkunastometrowej miąższości. Są to głównie mułki lessopodobne i lessy ilaste, pokrywy zwietrzelinowe (gliny, mułki, ropy z okruchami skał różnej genezy), stokowe oraz utwory tarasów rzecznych. Miejscami na stokach występują też koluria osuwiskowe.

3.2.2. RZĘBA TERENU

Czynnikami ograniczającym potencjalne zagospodarowanie terenu stanowi rzeźba terenu.

Północną część gminy stanowi pofalowana wysoczyzna lessowa, której wzniesienia poprzecinane są łagodnymi obniżeniami denudacyjnymi i erozyjnymi. Rolnicze użytkowanie terenu sprzyja łagodzeniu form rzeźby i wyrównywaniu inicjalnych form erozyjnych jakie powstają na terenach z pokrywą lessową. Cieki płynące w płaskodennych dolinach są nieproporcjonalnie małe w stosunku do obniżień dolinnych.

Południowa część gminy odznacza się większymi wysokościami i ostrzej zarysowanymi formami rzeźby. Mniejszy udział obszarów użytkowanych rolniczo sprzyja rozwojowi wąwozów i jarów. Garby Pogórza Dynowskiego w granicach gminy Rożwienica osiągają wysokości 300–390 m. Doliny cieków w północnej części gminy są szersze niż w części południowej. Na południu rzeźba terenu jest bardziej urozmaicona, a wysokości bezwzględne są wyższe. Dolinki potoków spływających ze stoków na południu gminy w większym stopniu niż dolinki potoków płynących na jej północy odznaczają się wciśniętym charakterem zwiększając tym samym podatność stoków na rozwój zjawisk osuwiskowych.

Spadki terenu w obrębie gminy wahają się od 0° w części północnej i w dolinach rzecznych do ponad 70° w obrębie niektórych stoków w części pogórskiej. Orientacyjną granicę pomiędzy północną a południową częścią gminy stanowi droga Tuligłowy-Chorzów-Próchnik.

3.2.3. KLIMAT LOKALNY I WALORYZACJA KLIMATYCZNA

Dla oceny przydatności fizjograficznej terenów najistotniejsze są warunki topoklimatyczne, na które wpływ mają: ukształtowanie terenu, własności termiczne podłoża, pokrycie szatą roślinną, zagospodarowanie terenu. Analizując uwarunkowania topoklimatyczne, w obrębie gminy wyróżnić można następujące tereny:

- **tereny bardzo korzystne** – charakteryzujące się mezoklimatem stoków i grzbietów na wysokościach od 40-80 do 200-300 m nad dnami dolin (odpowiednik tzw. „cieplej strefy na stoku”), o wyższych od 2-3 średnich minimalnych temperaturach roku i dłuższym o około 2 miesiące okresie bezprzymrozkowym w stosunku do den dolin, pozostających najczęściej poza zasięgiem mgieł radialnych, o łagodnych dobowych wahaniami temperatury i wilgotności powietrza, dobrej lub bardzo dobrej naturalnej wentylacji i dobrych lub bardzo dobrych warunkach areosanitarnych.
- **tereny korzystne** – mezoklimat wysoczyzn, położonych wyżej niż 40 m ponad dnami dolin, o warunkach korzystnych, poza zasięgiem mgieł radiacyjnych i niskich inwersji termicznych, o dłuższym o około 20 dni okresie bezprzymrozkowym i wyższych o około 10°C średnich rocznych temperaturach minimalnych niż w dnach dolinnych. Wentylacja naturalna umiarkowana, warunki aerosanitarnie dobre.
- **tereny niekorzystne** – mezoklimat den dolinnych, o krótkim okresie bezprzymrozkowym o dużych wahaniami temperatury i wilgotności powietrza w czasie doby (w dzień - silnie przegrzewanych i wysuszonych, w nocy – bardzo wilgotnych i silnie wychładzanych),

położonych w zasięgu inwersji temperatury i wilgotności powietrza, stanowiących przeważnie zastoisko chłodnego powietrza ze względu na słabą wentylację, warunki areosanitarne bardzo niekorzystne.

3.2.4. WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE

Gmina Roźwienica przynależy do dwóch dużych regionów hydrogeologicznych, które zostały wyróżnione zgodnie z podstawowymi jednostkami morfologicznymi.

Subregion Zapadliska Przedkarpackiego

W Kotlinie Sandomierskiej poziomy wodonośne występują przede wszystkim w czwartorzędowych utworach żwirowo-piaszczystych, zalegających doliny rzeczne oraz gliniasto-piaszczystych osadach akumulacji lodowcowej na wysoczyznach. Struktury wodonośne mają charakter otwarty, są jednopoziomowe.

Subregion Karpat Zewnętrznych.

Na Pogórzu Karpackim gdzie słabo przepuszczalne utwory powierzchniowe i znaczne spadki terenu utrudniają infiltrację wód opadowych w podłoże, przeważa spływ powierzchniowy, a zasoby wód podziemnych są niewielkie. Utworami wodonośnymi w obrębie Karpat Zewnętrznych są zarówno utwory piaszczysto-żwirowe i gliniasto-rumoszowe pokryw w czwartorzędowe, jak i utwory szczelinowe fliszu.

Środowisko geograficzne, a zwłaszcza rzeźba oraz budowa geologiczna, nie stwarza dogodnych warunków do infiltracji i retencji wód w podłożu, co sprawia, że przy dużych opadach i znacznym odpływie zasoby wód podziemnych w Karpatach, a szczególnie na pogórzu, są niewielkie. Warunki te wskutek działalności człowieka ulegają stałemu pogarszaniu, przejawiającemu się w pogłębianiu niżówek i zmniejszaniu przepływów minimalnych, co może doprowadzić do zubożenia zasobów wód podziemnych.

Gmina Roźwienica leży w obrębie następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych: Nr 127 (część północna) i Nr 158 (część południowa).

3.2.5. WODY POWIERZCHNIOWE

Teren gminy należy do dwóch dużych jednostek hydrograficznych, rozdzielonych progiem Karpat.

Region Kotliny Sandomierskiej

Region ten odznacza się znaczną retencją podłoża, zwłaszcza w dolinach rzecznych i pradolinach. Posiada dobrze rozwinięty system wód podziemnych w utworach pokrywowych zalegających na nieprzepuszczalnych ilach trzeciorzędowych. Sieć rzeczna tworzą allochtoniczne rzeki karpackie i autochtoniczne cieki Kotliny. Przeważa odpływ w półroczu zimowym, maksimum występuje w lipcu. Obok znacznej retencji występuje także duży odpływ, spowodowany dostawą wód niesionych głównie przez rzeki karpackie.

Region Karpacki

Rzeki karpackie charakteryzują się dużą zmiennością stanów wody. Jest to następstwem obfitych, często ulewnych opadów, powodujących gwałtowny przybór wód. Mało przepuszczalne lub nieprzepuszczalne fliszowe podłoże w połączeniu ze zmniejszonym parowaniem w obszarze górskim, powodowanym niższymi temperaturami powietrza, a także znaczne wylesienie ułatwiają szybki spływ wód. Z intensywnymi opadami deszczowymi związane są letnie wezbrania. Natomiast duża ilość opadów stałych oraz długi okres zalegania pokrywy śnieżnej przyczyniają się do powstawania głębokich, długotrwałych niżówek zimowych, charakterystycznych zwłaszcza dla terenu wysokogórskiego.

Obszar gminy Roźwienica położony jest w dorzeczu górnej Wisły i w znaczącej części odwadniany jest przez rzeki Mleczka Wschodnia i Węgierka oraz ich dopływy, leżące w zlewni Wisłoka. Jedynie północno-wschodni fragment gminy odwadniany jest przez Dopływ w Rudołowicach należący do zlewni Sanu.

Gmina Roźwienica leży w obrębie następujących zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych: PLRW2000162268869 Serwatówka, PLRW200019226899 Mlecza od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierki, PLRW200016225529 Łęg Rokietnicki, PLRW2000162268849 Jodłówka, PLRW2000122268829 Mlecza Wschodnia do Węgierki.

3.2.6. GLEBY

W ekosystemach lądowych, zarówno naturalnych, jak i ukształtowanych przez człowieka, gleba jest ogniwem łączącym podłoże geologiczne i ożywioną część ekosystemu. Wiele podstawowych właściwości gleba dziedziczy od skały macierzystej, z której się wytworzyła, ale tempo i kierunek procesów glebotwórczych, a także ekologiczna i użytkowa wartość gleby zależą od wielu innych, równocześnie działających czynników środowiskowych: klimatu, stosunków wodnych, ukształtowania terenu, pokrywającej roślinności oraz działalności człowieka.

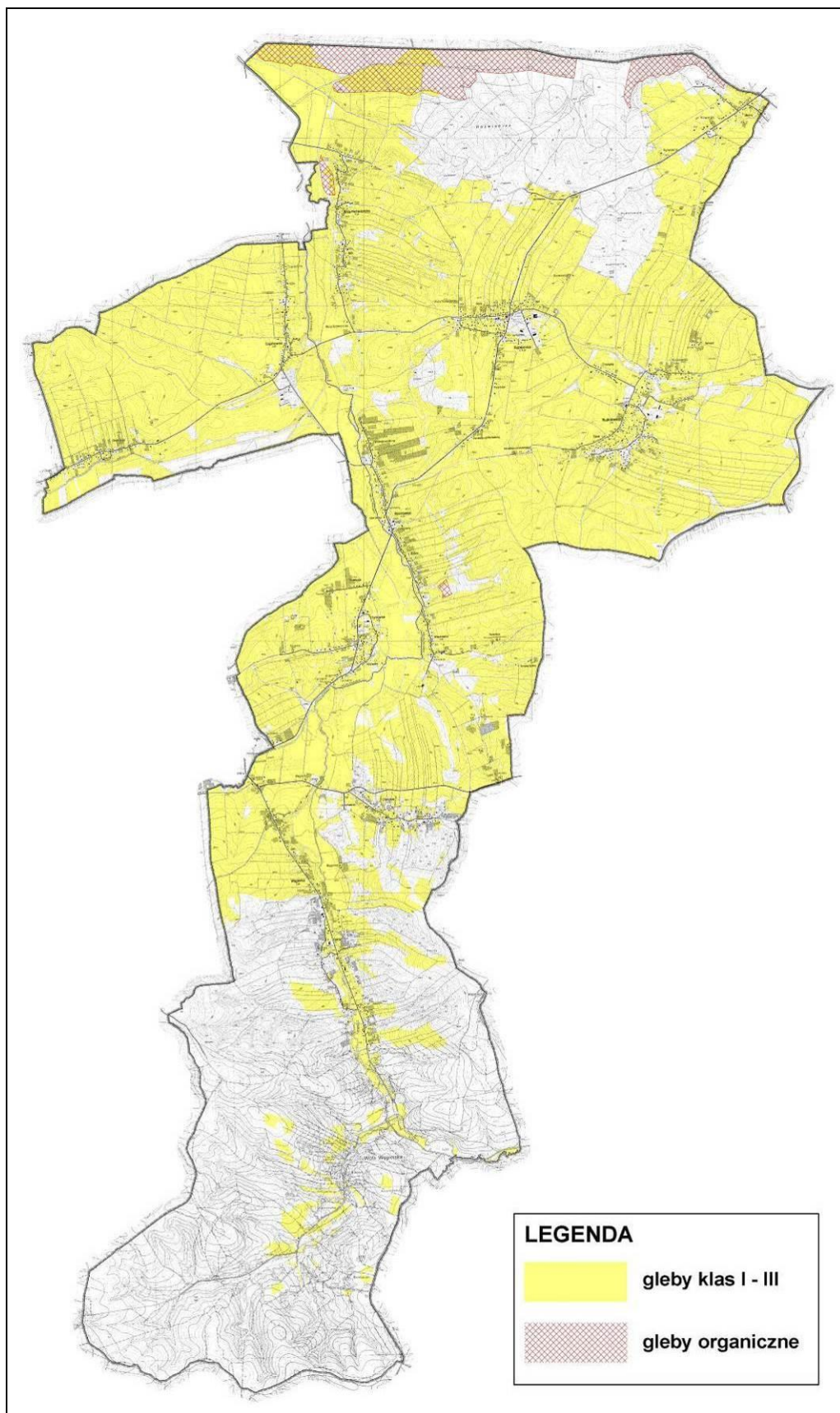
Czynnikiem glebotwórczym, który w gminie najsilniej wpływa na zróżnicowanie pokrywy glebowej, jest budowa geologiczna powierzchniowej warstwy litosfery. Gmina Roźwienica charakteryzuje się glebami wytworzonymi z lessów. Są to gleby o korzystnych właściwościach fizyko-chemicznych, pozwalających na uprawę wszystkich gatunków roślin. Są to jedne z lepszych gleb jakie zlokalizowane są na terenie województwa podkarpackiego. Użytki zielone położone w dolinach rzek, są najczęściej użytkami dobrymi i bardzo dobrymi. W południowej części gminy dominują gleby fliszowe.

Klasyfikacja gleb do celów gospodarczych

W Polsce do określenia walorów użytkowych gleb wykorzystuje się dwie klasyfikacje. Pierwsza z nich wiąże się z podziałem gleb na klasy bonitacyjne, natomiast druga dotyczy podziału na kompleksy rolniczej przydatności gleb.

Struktura bonitacyjna określa przydatność rolniczą i jakość użytków rolnych. Użytki rolne klasy I na terenie gminy (gleby najlepsze) stanowią 1,4%, klasy II (bardzo dobre) – 23%, klasy III (dobre) – 54,1%, klasy IV (średnie) – 17%, klasy V (słabe) – 4% i klasy VI (najsłabsze) – 0,6% [Starostwo Powiatowe w Jarosławiu]. Dobra jakość gleb w gminie Roźwienica przyczynia się do dużego znaczenia rolnictwa dla całości gospodarki gminy. Ogólna powierzchnia użytków rolnych w gminie Roźwienica wynosi 4835 ha, co stanowi 70,4% ogólnej powierzchni gminy. O dobrej jakości gleb w gminie świadczy fakt, iż największa część użytków rolnych wykorzystywana jest jako grunty orne – 78,0%, natomiast łąki i pastwiska zajmują 17,7%, a sady tylko 1,9% użytków rolnych.

Gleby na omawianym obszarze są dobrej i bardzo dobrej jakości i należą głównie do kompleksów pszennych (pszenny dobry i bardzo dobry). Najlepsze kompleksy glebowe występują w niemal całej północnej i środkowej części gminy. Znajdujące się w gminie trwałe użytki zielone należą głównie do średnich (2z) z niewielkim udziałem bardzo dobrych i dobrych (1z) oraz słabych (3z). Występują głównie wzdłuż doliny rzeki Mlecza Wschodnia. Obszary gleb marginalnych, rolniczo nieprzydatnych obejmują jedynie niewielkie enklawy, głównie w południowej części gminy.

Schemat 9 - Rozmieszczenie gleb klas I-III i organicznych na terenie gminy Rożwienica
źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów ze Starostwa Powiatowego w Jarosławiu oraz Mapy glebowo-rolniczej, IUNG

3.2.7. BIORÓŻNORODNOŚĆ SZATY ROŚLINNEJ I FAUNY

Bioróżnorodność flory

Najcenniejszym składnikiem szaty roślinnej są ekosystemy leśne. Tworzą one kilka dużych, zwartych kompleksów. Lasy dzielą się na różne typy siedliskowe uwarunkowane rodzajem podłoża i głębokością zalegania poziomu wód gruntowych.

Obszary leśne, zarządzane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Kańczuga, tworzą w gminie Roźwienica kilka zwartych kompleksów, leżących głównie w południowej oraz w północnej części gminy.

Pozostałe grunty leśne, nie będące własnością Skarbu Państwa, obejmują niewielkie powierzchnie, głównie w południowej części gminy. Zajmują one niewielkie powierzchnie w obrębie trudno dostępnych lejów źródłowych i zboczy dolinek oraz stromych stoków, nieprzydatnych dla upraw.

Zbiorowiska łąk i pastwisk wilgotnych i świeżych stanowią najczęściej półnaturalne zbiorowiska wtórne i utrzymują się dzięki działalności człowieka, który zapobiega ich powtórnemu zalesieniu. Skład florystyczny łąk zależy w dużej mierze od charakteru gospodarki - koszenia, wypasu czy nawożenia. Nie bez znaczenia są również zachodzące na wielką skalę przemiany gospodarcze, stosowanie nowych metod gospodarki.

Bardzo licznie reprezentowana jest roślinność synantropijna, która rozwija się na siedliskach powstałych wskutek długotrwałej i bezpośredniej działalności człowieka. Występuje ona jako roślinność segetalna, wysiewana wraz z roślinami uprawnymi na polach i w ogrodach, oraz jako roślinność ruderalna, która wkracza na grunty odłogowane i pojawia się w osiedlach mieszkaniowych, przy liniach komunikacyjnych i ośrodkach przemysłowych. Rośliny synantropijne stanowią jedno z początkowych ogniw w procesie sukcesji do trwałych zbiorowisk potencjalnych. Są roślinnością glebotwórczą, ich skład gatunkowy ulega stałym przekształceniom wraz z polepszaniem się warunków glebowych. Mają znaczenie biocenotyczne, stanowią bazę pokarmową dla zimującego ptactwa.

Bioróżnorodność fauny

Pod względem podziału faunistycznego, wyodrębnionego podczas prac nad Katalogiem Fauny Polski, obszar gminy również podzielony jest na część północną, leżącą w krainie zoogeograficznej Nizina Sandomierska i część południową zaliczaną do Beskidu Wschodniego. Skład gatunkowy i rozmieszczenie fauny ukształtował się pod wpływem wielu różnorodnych czynników, na ogół zgodnie z rozwojem szary roślinnej.

W urozmaiconym krajobrazie z reguły znajduje dogodne warunki do bytowania większa liczba gatunków zwierząt, niż w krajobrazach jednorodnych.

3.2.8. WALORY KRAJOBRAZU W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Poza nielicznymi rejonami gminy o charakterze podgórskim, oznaczającymi się wyższymi walorami widokowymi, krajobraz został mocno przekształcony przez człowieka i reprezentowany jest jedynie jako krajobraz kulturowy. Zmiany te zachodzą od początków ludzkiej działalności na tych terenach, a znacząco przyspieszyły w okresie średniowiecza, kiedy istniejące w przeszłości puszcze zostały wycięte a na ich miejsce powstały pola uprawne. Nawet kompleksy leśne, które obejmują najcenniejsze przyrodniczo tereny, podlegają silnym wpływom gospodarki leśnej i nie jest możliwe zakwalifikowanie ich jako krajobrazów całkowicie naturalnych ani tym bardziej pierwotnych.

Ukształtowanie terenu gminy, pozwala na perspektywiczny wgląd w dalekie plany co podnosi walory krajobrazowe. Kępy zadrzewień występujące lokalnie wśród łagodnych wzniesień północnej części gminy, powodują zróżnicowanie krajobrazu, a tym samym jego ocenę. W południowej części gminy mamy do czynienia ze zróżnicowaną rzeźbą i bogatszą szatą roślinną, co również ma wpływ na pozytywną ocenę walorów krajobrazowych.

4. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

4.1. PRZEMYSKO-DYNOWSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Głównym celem **Obszarów Chronionego Krajobrazu** jest ochrona terenów o podstawowym znaczeniu dla kształtowania równowagi ekologicznej, zachowanie różnorodności świata przyrody i jego bogactwa, zabezpieczenie obszarów o aktualnym i potencjalnym znaczeniu dla wypoczynku, ochrona charakterystycznych cech rodzimego krajobrazu. Obszary te stanowią ważne drogi wymiany informacji genetycznej niezbędnej dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów. Obszary prawnie chronione warunkują sposób zagospodarowania terenu podporządkowany zaostrożnym rygorom korzystania ze środowiska zgodnie z zakazami zawartymi w Uchwale Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r.

Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu został utworzony Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyśle Nr XX/148/87 z dnia 25 czerwca 1987 r. (Dz. U. Woj. Przem. Nr 8 poz. 92). Obowiązującym dokumentem określającym jego powierzchnię, granice oraz obowiązujące zakazy i nakazy jest aktualnie Uchwała Nr XLVIII/999/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. zmieniona uchwałą Nr XXIV/438/16 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLVIII/999/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Przemysko-Dynowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Na terenie gminy Roźwienica znajduje się fragment północnego skraju OCHK, obejmując całą pogórska jej część (Węgierka i Wola Węgierska). Obszar Chronionego Krajobrazu położony na terenie gminy ma charakter leśny.

Obszar chronionego krajobrazu w gminie Roźwienica zajmuje 915,8 ha, co stanowi 13,3% całej powierzchni gminy. Zagospodarowanie ich powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.

Obszar, jako jeden z elementów regionalnego systemu wielkoobszarowych form ochrony przyrody, położony jest w południowo - wschodniej części województwa podkarpackiego. Znaczną powierzchnię obszaru porastają lasy liściaste i mieszane o wysokim stopniu naturalności. Na terenie tym zaznacza się wyraźnie rusztowy układ dolin rzecznych i lesistych grzbietów górskich, charakterystycznych dla Karpat Wschodnich. Szczególnie urokliwa jest dolina Sanu.

Teren Obszaru stwarza doskonałe warunki do bytowania wielu gatunków zwierząt. Do najciekawszych gadów należy żmija zygzakowata; ptaków - jastrzęb, myszołów, trzmielajad i bocian czarny; ssaków: gronostaj, kuna leśna.

4.2. OBSZARY SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ostoja Przemyśla” - (kod PLH 180012) obejmuje jedyny w Polsce fragment najbardziej wysuniętych na zachód pogórzy Karpat Wschodnich - Pogórza Przemyskiego i niewielkiej części Pogórza Dynowskiego. Obszar o charakterystycznym, rusztowym układzie grzbietów górskich, poprzecinanych równoleżnikowymi dolinami Sanu i Wiaru. W szacie roślinnej dominują lasy zajmujące ponad 70% ogólnej powierzchni obszaru. Przeważa podgórska forma buczyny karpackiej, a w wyższych partiach lasy jodłowo-bukowe. Kompleksy leśne poprzecinane są polami uprawnymi oraz łąkami i pastwiskami. Brzegi naturalnie meandrujących rzek porastają

priorytetowe dla UE łągi. W dolinie Wiaru występują murawy kserotermiczne, przypominające kwietne stopy.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Według Standardowego Formularza Danych (SDF) przedmiotami ochrony jest: – 6 typów siedlisk przyrodniczych – 18 gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy siedliskowej, w tym: 4 gatunki ssaków, 3 gatunki płazów, 4 gatunki ryb i 7 gatunków bezkręgowców.

W obrębie siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy siedliskowej dominuje żyzna buczyna karpacka (kod 9130), zajmująca blisko 40% powierzchni obszaru. Znacznie mniejszy areał ma grąd subkontynentalny (9170; ok. 13%) oraz lasy i zarośla łęgowe (91E0; ok. 0,6%). występujące w dolinach rzek i potoków. Na podstawie najnowszych badań, do grupy zbiorowisk leśnych należy dopisać jaworzyny (9180) – rzadkie siedliska przyrodnicze występujące na stromych wilgotnych stokach. Z siedlisk nieleśnych, znaczną część powierzchni obszaru (ok. 6%) zajmują niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (6510). Interesująca jest obecność torfowisk alkalicznych (7230) oraz muraw kserotermicznych (6210) – w okolicach wsi Rybotycze i Makowa.

Najważniejsze zagrożenia na obszarze ostoi to zaniechanie uprawy roli, wycinanie starych drzewostanów, a także kłusownictwo.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Pogórze Przemyskie” - (kod PLH 180001) obejmuje Pogórze Przemyskie oraz niewielkie fragmenty regionów sąsiednich: Pogórza Dynowskiego i Gór Sanocko-Turczańskich. Krajobraz Pogórza Przemyskiego tworzą grzbiety górskie o charakterystycznym, rusztowym układzie, poprzecinane równoleżnikowo dolinami rzek i potoków. Najwyższym wzniesieniem jest Suchy Obycz (618 m n.p.m.). Grzbiety górskie są łagodnie wzniesione i niemal całkowicie zalesione. W niektórych rejonach występują wychodnie i odkrywki skalne. Największe rzeki to San, którego dolina obrzeża omawiany obszar od północy i zachodu, oraz dopływ Sanu – Wiar. W obrębie obszaru znalazły się tereny stosunkowo słabo zaludnione, co jest związane z wysiedleniem po II wojnie światowej części znajdujących się tu wsi. Liczne, stosunkowo szerokie doliny rzek i potoków, w których istniały niegdyś wsie, obecnie są w większości zdziczałe i zarastają krzewami i lasem. Lasy zajmują około 60% ogólnej powierzchni obszaru. Dominują w nich zbiorowiska buczyny karpackiej, a na niżej położonych terenach – grądy. W dolinach rzek i potoków występują lasy łęgowe oraz zbiorowiska olszynki karpackiej. W szerokiej dolinie Sanu, a także innych rzek i potoków występują większe obszary wilgotnych i suchych łąk, a także niewielkie fragmenty torfowisk przejściowych i wysokich. Na odsłoniętych zboczach wzgórz wykształciły się zbiorowiska muraw kserotermicznych.

Wartość przyrodnicza i znaczenie

Ostoja ptasia o randze europejskiej E 75. Występuje tutaj co najmniej 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 7 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Gniazduje ok. 112 gatunków ptaków. W okresie lęgowym Obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bączek, bocian czarny, dzięcioł biało-grzbiety, orlik krzykliwy, orzeł przedni, puchacz, puszczyk uralski, trzmielojad, w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują: bocian biały, derkacz, dzięcioł czarny, gąsiorek, muchołówka białoszyja, muchołówka mała.

Najważniejsze zagrożenia na obszarze obszaru to: polowania, wydobywanie piasku i żwiru, wędkarstwo, leśnictwo, uprawa roli, rozpraszanie zabudowy, sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze, inne formy polowania, łowienia ryb i kolekcjonowania, wypas, pozyskiwanie zwierząt.

4.3. LASY OCHRONNE

Część lasów na terenie gminy Roźwienica pełni funkcje lasów ochronnych. Lasy ochronne znajdujące się na terenie gminy Roźwienica łącznie zajmują 988,35 ha. Warunki, jakie muszą spełniać lasy by uzyskać charakter lasów ochronnych, określają przepisy odrębne. W Nadleśnictwie Kańczuga powołane zostały one na mocy Decyzji Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Kańczuga z dnia 28 grudnia 1994 r. Zgodnie z Zarządzeniem nr 202 na terenie gminy Roźwienica wyróżnić można lasy wodochronne. Ich zadaniem jest ochrona właściwości retencyjnych zlewni, utrzymanie stałego poziomu wód gruntowych, ochrona rzek i zbiorników przed zanieczyszczeniem i eutrofizacją. Stanowią również cenne fragmenty rodzimej przyrody oraz zabezpieczają pulę genetyczną rodzimych gatunków drzew.

Lasy w pełni odpowiadają warunkom określonym w ustawie o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 2100 z późn. zm.). w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r., Nr 67, poz. 337). Warunki i tryb przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne określają przepisy odrębne.

4.4. STREFY OCHRONNE UJĘĆ WÓD

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, są ustanawiane strefy ochronne ujęć wód.

Decyzją Starosty Jarosławskiego znak: ROL.II-6223/05/2002 z dnia 07.06.2002 r., zostały ustanowione strefy ochronne ujęcia wody w Tyniowicach.

Strefy ochronne dla ujęcia wody w Woli Roźwienickiej zostały ustanowione decyzją Wojewody Przemyskiego OŚ-IV-7520/15/92 z dnia 24 lipca 1992 r. W związku z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159) „strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002 r. wygasły z dniem 31 grudnia 2012 r.” Konieczne jest zwrócenie się z wnioskiem do odpowiednich organów celem ustanowienia stref ochronnych dla ww. ujęcia wody.

4.5. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH

Ponadto w myśl przepisów szczególnych *ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. z 2015 r., poz. 909 z późn. zm.) tereny rolne i leśne podlegają ochronie.

Ustawa reguluje zasady ochrony gruntów rolnych i leśnych między innymi poprzez obowiązek uzyskania zgody na przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne:

- gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III - Ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi, z wyjątkami określonymi w znowelizowanej w 2015 r. ustawie,
- gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa - Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby,
- pozostałych gruntów leśnych – marszałka województwa po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

4.6. PROPONOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY (W DOKUMENTACH GMINNYCH I PONADGMINNYCH)

Z uwagi na walory przyrodnicze proponuje się utworzenie na terenie Gminy następujących form ochrony przyrody:

Pomniki Przyrody

Pomniki przyrody to jedna z najstarszych form ochrony przyrody. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi za pomniki przyrody uznaje się pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej bądź historycznej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je spośród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

W trakcie prac nad Programem ochrony przyrody Nadleśnictwa Kańczuga wyodrębniono na terenie gminy Roźwienica grupę ciekawych drzew o wymiarach pomnikowych, rosnącego na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa, jako ciekawe obiekty przyrody żywej.

Tabela 9. Wykaz drzew o charakterze i wymiarach pomnikowych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Kańczuga na terenie Gminy Roźwienica.

Lp.	Położenie							Uwagi
	oddz. pododdz.	leśnictwo	rodzaj	wiek	obwód (cm)	wysokość (m)	stan zdrowotny	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	51d	Roźwienica	Modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	ok.90	235	27	1	w cz. E wydz.
2	125b	Borowiec	Modrzew europejski <i>Larix decidua</i>	ok. 110	300	26	2	w cz. NW wydz. Drzewa rosną w niewielkiej odległości od siebie
				ok. 110	265	26	2	
3	125h	Borowiec	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	-	535	24	2	w cz. C wydz. Trzy odnogi
4	153c	Borowiec	Czereśnia <i>Cerasus avium</i>	ok. 90	195	24	2	w cz. N wydz., w pobliżu drogi leśnej

źródło: Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Kańczuga (2014).

Wyżej wymienione drzewa, ze względu na ponadprzeciętne rozmiary, oryginalny pokrój, walory krajobrazowe, zaleca się pozostawić do biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu.

Na uwagę zasługuje ponadto grupa dębów tworzących aleję przy drodze Nr 881 w rejonie miejscowości Chorzów, za skrzyżowaniem z drogą powiatową prowadzącą do Węgierki. Obiekty te również zostały wskazane do ochrony we wcześniejszym opracowaniu ekofizjograficznym wykonanym na potrzeby zmiany Studium w 2010 r.

Użytek ekologiczny

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku za użytek ekologiczny uznane być mogą „zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej — naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania”.

W trakcie prac terenowych wykonanych na potrzeby Programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Kańczuga stwierdzono występowanie w północnej części Gminy w oddziale 46, śródleśnych ekosystemów wodno-błotnych, torfowiskowych o wyjątkowym znaczeniu dla zachowania i ochrony różnorodności biologicznej i zasobów wodnych. Ich ochrona wymagałaby podjęcia uchwały Rady Gminy Roźwienica w sprawie utworzenia użytku ekologicznego.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Gmina Roźwienica, jako obszar dawnego osadnictwa, odznacza się bogactwem występowania dóbr kultury takich jak stanowiska archeologiczne, obiekty architektury i budownictwa, bogactwo krajobrazu kulturowy oraz założeń przestrzennych.

Historyczna sieć osadnicza ¹⁹wraz z wytworzoną komunikacją ściśle związana była z powiatem jarosławskim. I tak trakt w kierunku południowym tzw. węgierski stworzył osadnictwo i nazewnictwo, stąd powstały nazwy wsi Węgierka i Wola Węgierska.

Węgierka - wieś położona w gminie Roźwienica na pograniczu Pogórza Dynowskiego i Pogórza Rzeszowskiego i ciągnie się na długości 5 km wzdłuż Węgierki, potoku źródłowego Mleczyki Wschodniej. Pod koniec XIV wieku i na początku XV wieku istniała tutaj osada o nazwie Tylicz, której właścicielem był słynny Diabeł Łańcucki - Starosta Stanisław Stadnicki. Na skraju wsi przy szosie z Jarosławia do Pruchnika widoczne są pozostałości zamku Pieniążków, który niegdyś bronił traktu węgierskiego. Do dziś zachowały się ruiny baszty pochodzącej zapewne z drugiej połowy XVI wieku, a także pozostałości fos z XV i XVI w. Na tym terenie zrealizowano w XVIII i XIX wieku zespół dworsko - pałacowy, którego elementy pozostały do dziś. Ponadto we wsi znajduje się cerkiew grekokatolicka pw. św. Prascewy, z początku XIX wieku.

Roźwienica - w okresie staropolskim wieś należała do dóbr królewskich. Z końcem XIX wieku wybudowano tu duży murowany dwór o rozbudowanej bryle. Obecnie dwór jest siedzibą Urzędu Gminy. Posadowiony jest wśród ogrodów krajobrazowych sięgających XVIII w. Na terenie wsi znajdują się ponadto obiekty zabudowy chłopskiej, drewnianej i murowanej z końca XIX i połowy XX wieku, podlegające ochronie konserwatorskiej.

Rudołowice - najwcześniejsze dane o wsi dotyczą roku 1393, w którym to Mikołaj Mzurowski założył parafię. Parafia ta w roku 1446 przeszła w posiadanie Bożogrobców (Miechowici). W 1624 roku napad Tatarów zniszczył wieś i kościół, który dopiero w 1646 roku odbudował ks. Marcin z Brzeska. Powyższy kościół pw. Św. Mikołaja pozostał do dziś. W XIX wieku dobudowano dzwonnice. Na terenie wsi z okresu późniejszego tj. XIX wieku pozostał do dziś zespół dworsko - parkowy z dworem murowanym stanowiący własność W. Dembińskiej. Dwór powyższy usytuowano na terenie na którym już w 1629 roku była siedziba obronna. Pozostałe obiekty zabytkowe to zabudowa drewniana, chłopska z poł. XX wieku, wymieniona w rejestrze zabytków.

Cząstkowice - podobnie jak Rudołowice wieś należała do diecezji przemyskiej, dekanatu pruchnickiego. Na terenie do obecnych czasów pozostał jedynie zespół dworsko - pałacowy z dworem murowanym z około 1895 roku oraz budynek podworski z gorzelnią i kuźnią. Pozostałe obiekty zabytkowe z początku XX wieku stanowią zabudowę drewnianą i murowaną chłopską.

Tyniowice - wieś położona jest na szlaku południowym i podobnie jak Węgierka stanowiła od dawna teren zabudowany. Z pozostałości świadczących o dawnych dziejach została jedynie cerkiew grecko - katolicka pw. Św. Dymitra, drewniana oraz zespół dworsko — parkowy z dworem i spichlerzem murowanym. Z zapisów w Słowniku geograficznym Królestwa Polskiego wynika że jeszcze pod koniec XIX w i na początku XX wieku na terenie wsi były 3 karczmy i 2 młyny oraz dwór Mieczysława Marynowskiego.

¹⁹ Rys historyczny przytoczony za treścią studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Roźwienica z 2001 r. część 1 Uwarunkowania Rozwoju

Więckowice - wieś położona obok traktu, jednak z zespołem dworsko - parkowym z końca XIX w, świadczy że w rejonie głównego traktu rozbudowywały się wsie, współpracując czy też będąc częścią zespołu wsi wzdłuż traktu południowego. Rozwój rolnictwa na tym terenie był widoczny, gdyż do chwili obecnej na tych terenach pozostały spichlerze murowane obok dworów. Podobnie zabudowa drewniana i murowana zagród chłopskich we wszystkich wsiach z XIX i początku XX wieku świadczy o rozwoju rolnictwa w tym czasie, kiedy ludność chłopska stanowiła główną siłę roboczą. W pozostałych wsiach w gminie nie zarejestrowano dworów ani siedzib szlacheckich, jedynie zabudowę zagrodową chłopską.

Na terenie gminy zostały:

- * zewidencjonowane liczne **stanowiska archeologiczne** (w tym 2 wpisane do rejestru zabytków),
- * objęte ochroną prawną poprzez **wpis do rejestru zabytków** obiekty i zespoły obiektów,
- * **ujęte w ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyśle** obiekty architektury tradycyjnej, o cechach zabytkowych, kapliczki czy cmentarze.

5.1. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Tabela 10 - Zbiorczy wykaz ewidencji stanowisk archeologicznych na terenie gminy Roźwienica

I.p.	Sołectwo	Nr obszaru AZP	Numer stanowiska na obszarze	Typ stanowiska	Okres historyczny	Oznaczenie na mapie
1.	Bystrowice	105-82	2	Ślad osadnictwa	Kultura cer. sznur.	-
2.	Bystrowice	105-82	17	Ślad osadnictwa	prahistoria	-
3.	Bystrowice	105-82	18	p. osada ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze	-
4.	Bystrowice	105-82	19	p. osadnictwo	średniowiecze	-
5.	Bystrowice	105-82	20	p. osadnictwo osada ślad osadnictwa p. osadnictwo	Neolit Wczesny brąz wczesne średniowiecze średniowiecze	-
6.	Bystrowice	105-82	21	Osada p. osadnictwo	Późne średniowiecze prahistoria	-
7.	Bystrowice	105-82	22	p. osadnictwo ślad osadnictwa	Późny rzymski średniowiecze	-
8.	Cząstkowice	105-81	16	cmentarzysko	Głównie okres wpływów rzymskich	Wpisane do rejestru zabytków A-589
9.	Cząstkowice	105-81	65	Ślad osadnictwa	Okres wpływów rzymskich	-
10.	Cząstkowice	105-81	12	Ślad osadnictwa Osada Ślad osadnictwa	Neolit Epoka brązu Okres wczesnośredniowieczny	-
11.	Cząstkowice	105-81	13	Ślad osadnictwa	Okres prahistoryczny Okres wczesnośredniowieczny Okres późnośredniowieczny	-

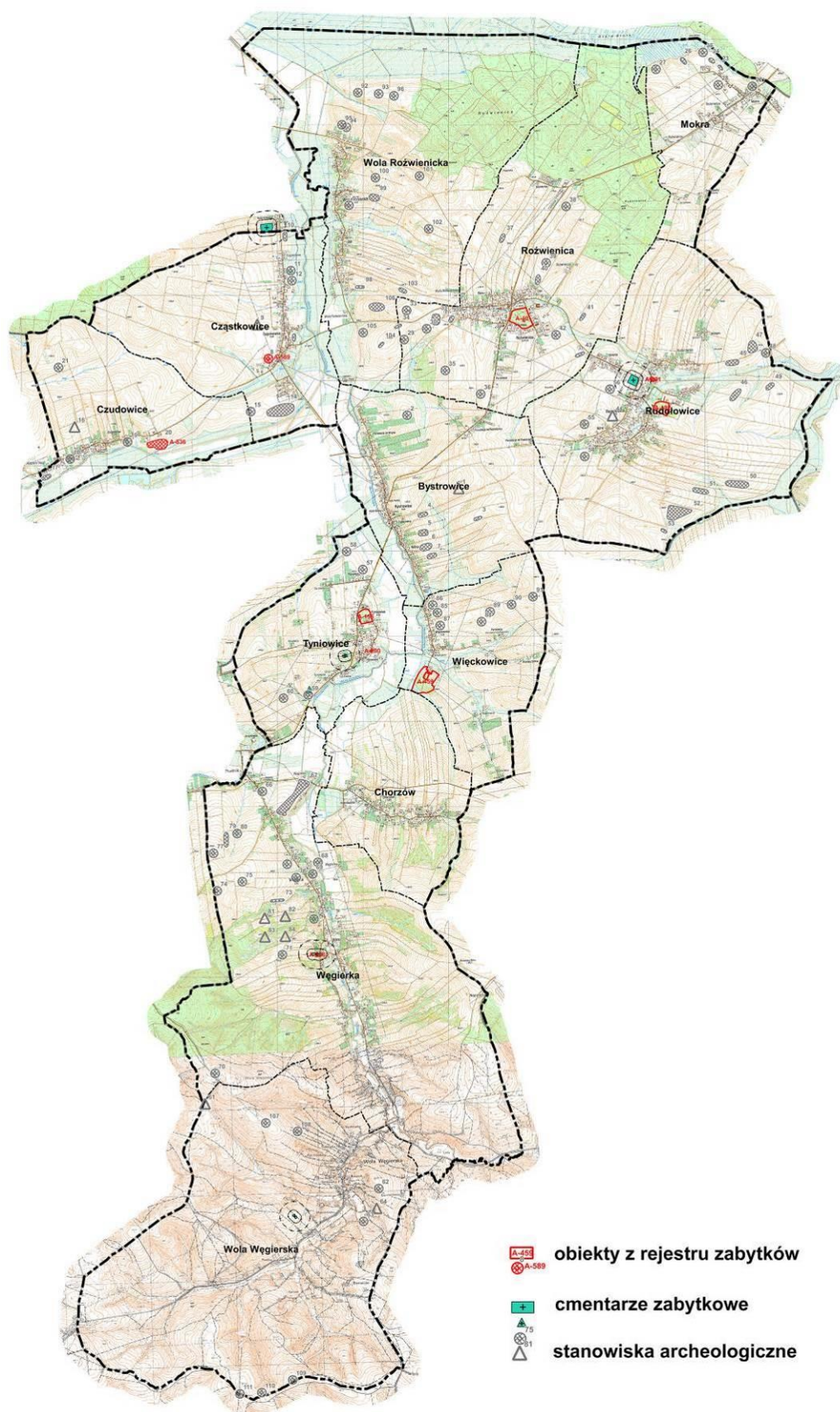
12.	Cząstkowice	105-81	14	Ślad osadnictwa	Okres średniowieczny Okres nowożytny	-
13.	Cząstkowice	105-81	15	osada	Okres prahistoryczny Okres wczesnośredniowieczny Okres późnośredniowieczny	-
14.	Cząstkowice	105-81	33	Ślad osadnictwa Osada Ślad osadnictwa	Neolit Epoka brązu Okres wpływów rzymskich Okres wczesnośredniowieczny	-
15.	Cząstkowice	105-81	60	Ślad osadnictwa	Okres prahistoryczny Okres późnośredniowieczny	-
16.	Czudołowice	105-81	24	skarb	Okres średniowieczny	-
17.	Czudołowice	105-81	25	Ślad osadnictwa	Okres prahistorii Okres średniowieczny	-
18.	Czudołowice	105-81	26	Ślad osadnictwa	Okres prahistorii Okres średniowieczny	-
19.	Czudołowice	105-81	27	Ślad osadnictwa	Okres późnośredniowieczny	-
20.	Czudołowice	105-81	28	Ślad osadnictwa Osada Ślad osadnictwa	Neolit Epoka brązu Okres wpływów rzymskich Okres wczesno-średniowieczny Okres późnośredniowieczny	Wpisane do rejestru zabytków A-836
21.	Czudołowice	105-81	32	Ślad osadnictwa	Okres późnośredniowieczny	-
22.	Roźwienica	104-82	116	Ślad osadnictwa	pradziejowa nieokreślona	-
23.	Roźwienica	104-82	117	osada	neolit pradziejowe nieokreślone	-
24.	Roźwienica	104-82	118	Ślad osadnictwa	neolit pradziejowe nieokreślone	-
25.	Roźwienica	104-82	119	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	-
26.	Roźwienica	104-82	120	osada	Wczesny neolit	-
27.	Roźwienica	104-82	121	Ślad osadnictwa	neolit	-
28.	Roźwienica	104-82	122	Ślad osadnictwa	II okr. epoki brązu	-
29.	Roźwienica	105-82	31	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze prahistoria	-
30.	Roźwienica	105-82	32	Ślad osadnictwa	Późne rzymskie prahistoria	-
31.	Roźwienica	105-82	33	p. osadnictwo	Neolit Wczesny brąz Kultura przeworska	-
32.	Roźwienica	105-82	34	Ślad osadnictwa p. osadnictwo	prahistoria	-

33.	Rożwienica	105-82	35	Ślad osadnictwa	średniowiecze neolit	-
34.	Rożwienica	105-82	36	p. osadnictwo	neolit prahistoria	-
35.	Rożwienica	105-82	37	osada Ślad osadnictwa	średniowiecze prahistoria	-
36.	Rożwienica	105-82	38	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	-
37.	Rożwienica	105-82	39	osada	Wczesne średniowiecze	-
38.	Rożwienica	105-82	40	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze prahistoria	-
39.	Rożwienica	105-82	41	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	-
40.	Rożwienica	105-82	42	p. osadnictwo śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa	Neolit Wczesne średniowiecze Średniowiecze prahistoria	-
41.	Rożwienica	105-82	43	śląd osadnictwa p. osadnictwo	Epoka kamienia Neolit prahistoria	-
42.	Rożwienica	105-82	44	Ślad osadnictwa	neolit	-
43.	Rożwienica	105-82	45	Ślad osadnictwa p. osadnictwo	brąz prahistoria	-
44.	Rudołowice	105-82	3	Ślad osadnictwa	?	100-200 m na południe od kościoła (piwnica domu)
45.	Rudołowice	105-82	46	p. osadnictwo	Okres wpływów rzymskich	-
46.	Rudołowice	105-82	47	p. osadnictwo śląd osadnictwa	neolit	-
47.	Rudołowice	105-82	48	p. osadnictwo	okres wpływów rzymskich	-
48.	Rudołowice	105-82	49	Ślad osadnictwa p. osadnictwo	Wczesne średniowiecze prahistoria	-
49.	Rudołowice	105-82	50	p. osadnictwo	prahistoria	-
50.	Rudołowice	105-82	51	p. osadnictwo	Wczesne średniowiecze prahistoria	-
51.	Rudołowice	105-82	52	osada p. osadnictwo	średniowiecze prahistoria	-
52.	Rudołowice	105-82	53	p. osadnictwo osada	Późne rzymskie Wczesne średniowiecze	-
53.	Rudołowice	105-82	54	p. osadnictwo	neolit	-
54.	Rudołowice	105-82	55	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Neolit wczesne średniowiecze	-
55.	Rudołowice	105-82	56	osada p. osadnictwo	średniowiecze prahistoria	-
56.	Rudołowice	105-82	57	osada p. osadnictwo	Wczesne średniowiecze prahistoria	-
57.	Tyniowice	105-82	9	p. osadnictwo	okres wpływów rzymskich	-
58.	Tyniowice	105-82	10	Ślad osadnictwa p. osadnictwo	Neolit Wczesne średniowiecze prahistoria	-

Część I – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

59.	Tyniowice	106-81	38	p. osada ślad osadnictwa	Okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze	-
60.	Tyniowice	106-81	39	ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze	-
61.	Węgierka	107-81	51	Kopiec lub kopce	nieokreślone	Nie oznaczone na mapie – brak w terenach i brak lokalizacji w dokumentach WZK
62.	Węgierka	107-82	52	kopiec	nieokreślone	-
63.	Węgierka	107-82	54	Ślad osadnictwa	neolit	-
64.	Węgierka	107-82	55	kopiec	nieokreślone	-
65.	Węgierka	106-81	40	ślad osadnictwa	Okres prehistoryczny /wpływów rzymskich?/	-
66.	Węgierka	106-81	41	Osada ślad osadnictwa	Neolit Epoka brązu Okres wpływów rzymskich	-
67.	Węgierka	106-81	42	osada	Neolit Epoka brązu Okres późnośredniowieczny	-
68.	Węgierka	106-81	43	ślad osadnictwa	Epoka brązu ?	-
69.	Węgierka	106-81	44	ślad osadnictwa	Okres późnośredniowieczny	-
70.	Węgierka /Borowiec/	106-81	45	ślad osadnictwa	neolit	-
71.	Węgierka	106-81	46	ślad osadnictwa	neolit	-
72.	Węgierka	106-81	47	ślad osadnictwa	neolit	-
73.	Węgierka	106-81	49	ślad osadnictwa	Epoka brązu ?	-
74.	Węgierka	106-81	50	ślad osadnictwa	Epoka kamienia	-
75.	Węgierka	106-81	51	ślad osadnictwa	Epoka kamienia Okres prehistoryczny	-
76.	Węgierka	106-81	52	ślad osadnictwa	Okres prehistoryczny	-
77.	Węgierka	106-81	53	ślad osadnictwa	Epoka kamienia	-
78.	Węgierka	106-81	54	ślad osadnictwa	Epoka kamienia neolit	-
79.	Węgierka	106-81	55	Osada ślad osadnictwa	Epoka brązu Okres nowożytny	-
80.	Węgierka	106-81	56	osada	Epoka brązu	-
81.	Węgierka	106-81	59	skarb ?	Okres wpływów rzymskich	-
82.	Węgierka	106-81	60	-	Neolit ?	-
83.	Węgierka	106-81	61	ślad osadnictwa	neolit	-
84.	Węgierka	106-81	62	ślad osadnictwa	neolit	-
85.	Więckowice	105-82	6	osada	średniowiecze	-
86.	Więckowice	105-82	11	osada	Wczesne średniowiecze	-
87.	Więckowice	105-82	12	p. osadnictwo osada	Późny rzymski średniowiecze	-
88.	Więckowice	105-82	13	Ślad osadnictwa Osada Ślad osadnictwa	Epoka kamienia Średniowiecze prahistoria	-

89.	Więckowice	105-82	14	Ślad osadnictwa	Średniowiecze Prahistoria	-
90.	Więckowice	105-82	15	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze Średniowiecze prahistoria	-
91.	Więckowice	105-82	16	Ślad osadnictwa	Wczesny brąz	-
92.	Wola Rożwienicka	104-82	8	osada	Neolit	-
93.	Wola Rożwienicka	104-82	9	Ślad osadnictwa	Pradziejowa nieokreślona Wczesne średniowiecze	-
94.	Wola Rożwienicka	104-82	10	Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze	-
95.	Wola Rożwienicka	104-82	11	Ślad osadnictwa	Epoka brązu HaD Okres wpływów rzymskich Wczesne średniowiecze	-
96.	Wola Rożwienicka	104-82	12	Ślad osadnictwa osada	Epoka brązu Okres wpływów rzymskich	-
97.	Wola Rożwienicka	105-82	4	Ślad osadnictwa p. osadnictwo	Wczesne średniowiecze prahistoria	-
98.	Wola Rożwienicka	105-82	5	p. osadnictwo	okres wpływów rzymskich	-
99.	Wola Rożwienicka	105-82	23	p. osadnictwo śląd osadnictwa	Neolit ?	-
100.	Wola Rożwienicka	105-82	24	p. osadnictwo	Kultura przeworska	-
101.	Wola Rożwienicka	105-82	25	p. osadnictwo	prahistoria	-
102.	Wola Rożwienicka	105-82	26	Ślad osadnictwa	Neolit Późne średniowiecze prahistoria	-
103.	Wola Rożwienicka	105-82	27	p. osadnictwo	prahistoria	-
104.	Wola Rożwienicka	105-82	28	p. osadnictwo	prahistoria	-
105.	Wola Rożwienicka	105-82	29	p. osadnictwo śląd osadnictwa	Średniowiecze prahistoria	-
106.	Wola Rożwienicka	105-82	30	Ślad osadnictwa p. osadnictwo śląd osadnictwa	Epoka kamienia Neolit średniowiecze	-
107.	Wola Węgierska	107-81	46	Osada	neolit	-
108.	Wola Węgierska	107-81	47	Ślad osadnictwa	neolit	-
109.	Wola Węgierska	107-81	48	kopiec	nieokreślone	-
110.	Wola Węgierska	107-81	49	kopiec	nieokreślone	-
111.	Wola Węgierska	107-81	50	kopiec	nieokreślone	-

schemat 10 - Lokalizacja obiektów zabytkowych i archeologii na terenie gminy Rożwienica.

5.2. OBIEKTY CHRONIONE PRAWEM Z MOCY USTAWY O OCHRONIE ZABYTEKÓW I OPIECE NAD ZABYTEKAMI

Na terenie gminy znajduje się 8 obiektów wpisanych do rejestru zabytków²⁰:

Tabela 11 - Obiekty chronione prawem z mocy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

I.p.	Sołectwo	Nazwa	Data powstania	Numer rejestru (poprzedni numer)	Data wpisu
1	Rożwienica	Zespół dworski	XIX wiek	A-40	20.02.1986
2	Rudolowice	Kościół rzym.-kat.	XVII wiek	A-291 (A291)	20.11.1948
3	Rudolowice	Zespół dworski	XIX wiek	A-982	14.01.1987
4	Rudolowice	Dzwonnica kościelna	XX wiek	A-769 (A-291)	21.06.1994
5	Tyniowice	Zespół dworski	XIX wiek	A-984 (A-156)	26.08.1986
6	Tyniowice	Cerkiew gr.-kat.	XVI wiek	A-985 (A-290)	11.04.1988
7	Więckowice	Zespół dworsko-parkowy	XIX wiek	A-983 (A-459)	12.08.1991
8	Węgierka	Cerkiew gr.-kat.	1885	A-286	03.09.2008

5.3. POZOSTAŁE OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze gminy zachowanych jest wiele obiektów, w tym obiektów małej architektury posiadających wartości kulturowe. Wymienić należy następujące grupy obiektów:

- budynki mieszkalne²¹,
- budynki gospodarcze (obory, stodoły)²²,
- cmentarze zabytkowe,
- kapliczki, latarnie cmentarne i krzyże przydrożne²³.

Tabela 12 - Wykaz obiektów zabytkowych wg. ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu

I.p.	Sołectwo	Rodzaj obiektu, lokalizacja obiektu	Technologia	Czas powstania	Uwagi
1.	Bystrowice	kapliczka	mur.	k.XIXw.	-
2.	Bystrowice	kapliczka	mur.	ok. 1900	-
3.	Bystrowice	karczma	mur.	ok. 1894 r., adaptowana 1915 r.	obecnie szkoła
4.	Bystrowice	dom nr 32	drewn.	lata 20-te XXw.	rem. wł. Bronisława Moskwa
5.	Bystrowice	dom nr 45	drewn.	k.XIX w.	rem. wł. Artur Urban
6.	Bystrowice	dom nr 46	drewn.	1928	nie istnieje w terenie wł. Stanisław Mudryk

²⁰ Lokalizację wraz z numerem rejestrowym oznaczono na rysunku 1 Uwarunkowania Rozwoju i rysunku 3 studium Kierunki Rozwoju

²¹ Lokalizację oznaczono na rysunku 1 studium Uwarunkowania Rozwoju jako „Obszar koncentracji obiektów zabytkowych wg Ewid. Woj. Urz. Ochr. Zab. w Przemyślu”

²² jw.

²³ Lokalizację oznaczono na rysunku 1 Uwarunkowania Rozwoju i rysunku 3 studium Kierunki Rozwoju

7.	Bystrowice	dom nr 53	drewn.	ok. 1930	remontowany, wł. Czesław Roga
8.	Bystrowice	dom nr 66	drewn.	pocz. XX w.	wł. Czesław Mazur
9.	Bystrowice	dom nr 70	drewn.	lata 20-te XX w.	nie istnieje w terenie wł. Antoni Podolak
10.	Bystrowice	dom nr 73	drewn.	lata 20-te XX w.	rem. wł. Zbigniew Mazur
11.	Bystrowice	dom nr 74	drewn.	ok. 1928	nie istnieje w terenie wł. Józef Kubiński
12.	Bystrowice	dom nr 90	drewn.	ok. 1900	nie istnieje w terenie wł. Michał Płonka
13.	Bystrowice	dom nr 92	drewn.	ok. 1900	rem. wł. Czesław Bąk
14.	Bystrowice	dom nr 96	drewn.	ok. 1905	wł. Wacław Wasio
15.	Bystrowice	dom nr 100	drewn.	ok. 1905	wł. Genowefa Kędzior
16.	Bystrowice	dom nr 101	drewn.	k. XIX w.	nie istnieje w terenie gosp. wł. Stanisław Lach
17.	Bystrowice	dom nr 102	drewn.	ok. 1912	rem. wł. Jerzy Łańko
18.	Bystrowice	dom nr 103	drewn.	ok. 1930	rem. wł. Janina Kasprzyk
19.	Bystrowice	dom nr 106	drewn.	ok. 1935	wł. Marian Płonka
20.	Bystrowice	dom nr 110	drewn.	ok. 1920	wł. Józefa Maciołek
21.	Bystrowice	dom nr 111	drewn.	pocz. XX w.	wł. Stanisław Płonka
22.	Bystrowice	dom nr 123	drewn.	ok. 1936	wł. Maria Grzeszczak
23.	Bystrowice	dom nr 128	drewn.	ok. 1925	nie istnieje w terenie wł. Zenon Tomaszewski
24.	Bystrowice	dom nr 130	drewn.	ok. 1930	wł. Maria Bazylak
25.	Chorzów	kapliczka	mur.	pocz. XX w.	obok domu nr 93
26.	Chorzów	szkoła	mur.	k, XIX w.	-
27.	Chorzów	dom nr 3	drewn.	ok. 1900	(w ewid. WUOZ nr 5) nie istnieje w terenie wł. Jan Mackiewicz
28.	Chorzów	dom nr 8	drewn.	pk 1929	wł. Mieczysław Motyka
29.	Chorzów	dom nr 10	mur.	ok. 1915	wł. Józefa Owsik
30.	Chorzów	dom nr 11	drewn.	ok. 1935	wł. Leopold Motyka

31.	Chorzów	dom nr 14	drewn.	1926	nie istnieje w terenie wł. Józef Drapała
32.	Chorzów	dom nr 26	drewn.	1909	wł. Bronisław Czura
33.	Chorzów	dom nr 31	drewn.	ok.1930	wł. Mikołaj Stawny
34.	Chorzów	dom nr 42	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Janina Drapała
35.	Chorzów	dom nr 44	drewn.	ok. 1938	wł. Maria Folta
36.	Chorzów	dom nr 47	drewn.	1932	nie istnieje w terenie wł. Maria Idzikowska
37.	Chorzów	dom nr 63	drewn.	ok. 1920	rem. wł. Helena Będź
38.	Chorzów	dom nr 64	drewn.	1918	wł. Bronisław Szkoła
39.	Chorzów	dom nr 66	drewn.	ok. 1910	wł. Tadeusz Folta
40.	Chorzów	dom nr 67	drewn.	1905	wł. Jacek Konarski
41.	Chorzów	dom nr 69	mur.	ok. 1905	nie istnieje w terenie wł. Janina Będź
42.	Chorzów	dom nr 78	drewn.	1937	rem. wł. Julian Malawski
43.	Chorzów	dom nr 80	drewn.	ok. 1915	wł. Stanisław Zachariasz
44.	Chorzów	dom nr 91	drewn.	ok. 1935	nie istnieje w terenie wł. Maria Wojdyło
45.	Chorzów	dom nr 92	drewn.	ok. 1935	wł. Eugeniusz Szałaj
46.	Chorzów	dom nr 97	drewn.	pocz. XX w.	wł. Teresa Kociuba
47.	Chorzów	dom nr 93	mur.	pocz. XX w.	rem. wł. Stanisław Malec
48.	Chorzów	gorzelnia	mur.	Z XVIII	wł. UG
49.	Cząstkowice	kapliczka	mur.	1904	obok domu nr 58
50.	Cząstkowice	pozostałości zespołu dworsko parkowego:	-	-	-
		rządówka	mur.	ok. 1895	-
		stajnia, ob. magazyn,	mur.	1880	-
		spichlerz,	mur.	1870	-
		3 stodoły	mur.	ok. 1885-1904, przebud. I. 70 XX,	-

		gorzelnia	mur.	1904 remont. I. 70 XX	-
		dom z kuźnią i stodołą	mur.	1870	-
		dom robotników folwarcznych	drew.-mur.	1870	-
		pozostałości bramy i ogrodzenia	Mur.	XIX/XX	-
51.	Cząstkowice	dom nr 10	mur.	ok. 1915	nie istnieje w terenie wł. Helena Byrwa
52.	Cząstkowice	dom nr 11	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Jadwiga Polańska
53.	Cząstkowice	dom nr 14	drewn.	lata 20-te XX w.	nie istnieje w terenie wł. Janina Laska
54.	Cząstkowice	dom nr 15	drewn.	ok. 1920	rem. wł. Stanisława Dajniak
55.	Cząstkowice	dom nr 20	drewn.	ok. 1930	blacha wł. Krystyna Makara
56.	Cząstkowice	dom nr 21	drewn.	ok. 1930	rem. wł. Bronisław Porczak
57.	Cząstkowice	dom nr 26	drewn.	1933	blacha wł. Kazimierz Kucharski
58.	Cząstkowice	dom nr 27	drewn.	ok. 1930	rem. wł. Ferdynand Kisała
59.	Cząstkowice	dom nr 30	drewn.	ok. 1030	wł. Katarzyna Łoik
60.	Cząstkowice	dom nr 31	drewn.	ok. 1925	nie istnieje w terenie wł. Katarzyna Modzelewska
61.	Cząstkowice	dom nr 35	drewn.	ok. 1925	wł. Michalina Drapała
62.	Cząstkowice	dom nr 37	drewn.	ok.1930	wł. Jerzy Banowicz
63.	Cząstkowice	dom nr 40	drewn.	ok. 1920	wł. Janina Fołta
64.	Cząstkowice	dom nr 45	drewn.	ok. 1930	rem. wł. Zofia Dziedzic
65.	Cząstkowice	dom nr 46	drewn.	ok. 1910	wł. Janina Zajac
66.	Cząstkowice	dom nr 55	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Marian Mazur
67.	Cząstkowice	dom nr 62	drewn.	ok. 1930	wł. Zdzisław Frąc
68.	Cząstkowice	dom nr 63	drewn.	ok. 1920	wł. Roman Szyler
69.	Cząstkowice	dom nr 64	drewn.	ok. 1920	nie istnieje w terenie wł. Mieczysław Ramsz
70.	Cząstkowice	dom nr 66	drewn.	ok. 1910	wł. Danuta Żyga

71.	Cząstkowice	dom nr 69	drewn.	ok. 1910	nie istnieje w terenie wł. Aniela Dziedzic
72.	Cząstkowice	dom nr 70	drewn.	ok. 1930	wł. Roman Skoczylas
73.	Cząstkowice	dom nr 73	drewn.	ok. 1930	wł. Aniela Gąsior
74.	Cząstkowice	dom nr 74	drewn.	1934	wł. Bolesław Dziedzic
75.	Cząstkowice	dom nr 82	drewn.	1920	nie istnieje w terenie wł. Józef Baryło
76.	Cząstkowice	dom nr 89	drewn.	lata 30-te XX w.	nie istnieje w terenie wł. Weronika Pańczak
77.	Cząstkowice	dom nr 94	drewn.	lata 20-te XX w.	rem. wł. Waleria Brudacka
78.	Cząstkowice	dom nr 97	drewn.	ok. 1930	wł. Eugeniusz Gemra
79.	Cząstkowice	dom nr 98	drewn.	lata 30-te XX w.	rem. wł. Maria Młynarczyk
80.	Cząstkowice	dom nr 101	drewn.	lata 20-te XX w.	nie istnieje w terenie wł. Stanisława Muciak
81.	Czudowice	kapliczka	mur.	k. XIX w.	obok domu nr 6
82.	Czudowice	szkoła	mur.	ok. 1910 -1920	-
83.	Czudowice	dom nr 4	mur.	lata 20-te XX w.	wł. Stanisław Halejcio
84.	Czudowice	dom nr 14	drewn.	ok. 1912	nie istnieje w terenie wł. Józef Malawski
85.	Czudowice	dom nr 15	drewn.	ok. 1910	wł. Władysław Król
86.	Czudowice	dom nr 18	drewn.	ok.1920	wł. Zbigniew Ziętek
87.	Czudowice	dom nr 22	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Tadeusz Chudzik
88.	Czudowice	dom nr 27	drewn.	ok. 1910	nie istnieje w terenie wł. Eleonora Konieczna
89.	Czudowice	dom nr 28	drewn.	ok. 1935	wł. Aniela Paryła
90.	Czudowice	dom nr 35	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Michalina Kos
91.	Czudowice	dom nr 40	drewn.	ok. 1910	wł. Aniela Frysztak
92.	Czudowice	dom nr 41	drewn.	ok. 1910	nie istnieje w terenie wł. Michał Drapała
93.	Czudowice	dom nr 43	drewn.	ok. 1938	wł. Michał Gemra
94.	Czudowice	dom nr 61	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Stanisław Zaręba

95.	Mokra	Kapliczka św. Jana	drewn.		-
96.	Rożwienica	kapliczka	mur.	k. XIX w.	-
97.	Rożwienica	ochronka ob. kaplica	mur.	k. XIX w. przebud. I. 80 XX	-
98.	Rożwienica	szkoła	mur.	k. XIX w.	-
99.	Rożwienica	dom nr 54	drewn.	1930	wł. Władysław Kot
100.	Rożwienica	dom nr 55	drewn.	1930	wł. Wanda Skrzebiot
101.	Rożwienica	dom nr 56	drewn.	1930	nie istnieje w terenie wł. Emilia Skolarczyk
102.	Rożwienica	dom nr 59	drewn.	1923	wł. Ludwika Chomka
103.	Rożwienica	dom nr 71	drewn.	ok. 1880	nie istnieje w terenie wł. Bronisława Kamieńska
104.	Rożwienica	dom nr 81	drewn.	ok. 1910	nie istnieje w terenie wł. Stefania Bajda
105.	Rożwienica	dom nr 90	drewn.	ok. 1880	nie istnieje w terenie wł. Mieczysław Kulczycki
106.	Rudołowice	kapliczka	mur.	k. XIX w.	-
107.	Rudołowice	dom nr 36	drewn.	1922	nie istnieje w terenie wł. Stefania Płocica
108.	Rudołowice	dom nr 41	drewn.	ok. 1920	rem. wł. Julia Rogus
109.	Rudołowice	dom nr 50	drewn.	ok. 1920	wł. Maria Kurpiel
110.	Rudołowice	dom nr 53	drewn.	ok. 1910	wł. Antoni Jabłoński
111.	Rudołowice	dom nr 64	drewn.	ok. 1930	wł. Henryk Perenc
112.	Rudołowice	dom nr 65	drewn.	ok. 1910	rem. wł. Dominik Trzak
113.	Rudołowice	dom nr 83	drewn.	ok. 1930	wł. Gizela Łuc
114.	Rudołowice	dom nr 86	drewn.	1934	rem. wł. Alicja Bąk
115.	Rudołowice	dom nr 87	drewn.	ok. 1935	rem. wł. Julian Mokrzycki
116.	Rudołowice	dom nr 88	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Ryszard Drzymała
117.	Rudołowice	dom nr 90	drewn.	ok. 1930	wł. Jan Gołąb
118.	Rudołowice	dom nr 92	drewn.	ok. 1910	wł. Eugeniusz Łanda

119.	Rudołowice	dom nr 96	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Augustyn Zarębak
120.	Rudołowice	dom nr 104	drewn.	ok. 1900	wł. Mieczysław Pawlikowski
121.	Rudołowice	dom nr 106	drewn.	1910	wł. Maria Szwed
122.	Rudołowice	dom nr 116	drewn.	lata 20-te XX w.	nie istnieje w terenie wł. Andrzej Zygmunt
123.	Rudołowice	dom nr 123	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Bronisław Drzymała
124.	Rudołowice	dom nr 129	drewn.	1923	wł. Krystyna Wajda
125.	Rudołowice	dom nr 141	mur.	ok..1910	wł. Włodzimierz Świtalski
126.	Rudołowice	dom nr 143	drewn.	ok. 1939	wł. Genowefa Zaręba
127.	Rudołowice	dom nr 146	drewn.	2 ćw. XX w.	wł. Danuta Szymczyk
128.	Rudołowice	dom nr 147	drewn.	1938	wł. Elżbieta Haliasz
129.	Rudołowice	dom nr 150	drewn.	ok. 1910	nie istnieje w terenie wł. Jan Kiełt
130.	Rudołowice	dom nr 174	drewn.	ok. 1910	wł. Władysław Nykiel
131.	Rudołowice	dom nr 177	drewn.	ok. 1910	wł. Maria Kuśnierz
132.	Rudołowice	kuźnia	drewn.	pocz. XX w.	ob. nie użytkowana wł. S. Łanda
133.	Tyniowice	kapliczka	mur.	ok. 1920	-
134.	Tyniowice	dom nr 41	mur.	1908	nie istnieje w terenie wł. Andrzej Piwoda
135.	Tyniowice	stodoła nr 41	drewn.	1908	wł. Andrzej Piwoda
136.	Tyniowice	dom nr 52	drewn.	ok. 1935	wł. Helena Bąk
137.	Tyniowice	stodoła nr 52	drewn.	ok. 1935	nie istnieje w terenie wł. Helena Bąk
138.	Tyniowice	dom nr 2	drewn.	ok. 1910	wł. Józef Mazur
139.	Tyniowice	dom nr 3	drewn.	1937	wł. Maria Przybylak
140.	Tyniowice	dom nr 7	drewn.	pocz. XX w.	wł. Tomasz Plich
141.	Tyniowice	dom nr 12	drewn.	1908	wł. Helena Cwanek
142.	Tyniowice	dom nr 15	drewn.	1937	wł. Józef Alfrad

143.	Tyniowice	dom nr 19	drewn.	ok. 1935	wł. Stanisław Piś
144.	Tyniowice	dom nr 31	drewn.	ok. 1930	wł. Jan Sulima
145.	Tyniowice	dom nr 40	drewn.	ok. 1935	wł. Józef Wojtowicz
146.	Tyniowice	dom nr 43	drewn.	ok. 1935	wł. Maria Romaniuk
147.	Tyniowice	dom nr 84	drewn.	ok. 1938	nie istnieje w terenie wł. Krzysztof Sas
148.	Tyniowice	dom nr 85	drewn.	ok. 1938	nie istnieje w terenie wł. Maria Wota
149.	Tyniowice	młyn	mur.	ok.1910	ob. dom mieszkalny
150.	Węgierka	kapliczka	mur.	poł. XIX w.	-
151.	Węgierka	kapliczka	mur.	pocz. XX w.	-
152.	Węgierka	kapliczka	mur.	1850	-
153.	Węgierka	kapliczka	mur.	ok..1900	-
154.	Węgierka	szkoła	mur.	ok. 1900	ob. biblioteka
155.	Węgierka	leśniczówka	drewn.	ok. 1900	wł. Nadleśnictwo
156.	Węgierka	dom nr 58	drewn.	1930	wł. Genowefa Kluz
157.	Węgierka	stodoła nr 58	drewn.	1930	wł. Genowefa Kluz
158.	Węgierka	dom nr 111	drewn.	1911-1912	wł. Szymon Motyka
159.	Węgierka	kuźnia nr 111	mur.	ok. 1930	wł. Szymon Motyka
160.	Węgierka	dom nr 127	drewn.	1928	nie istnieje w terenie wł. Michał Mackiewicz
161.	Węgierka	stodoła	drewn.	1928	nie istnieje w terenie wł. Michał Mackiewicz
162.	Węgierka	dom nr 136	drewn.	k. XIX w.	wł. Jan Gbur
163.	Węgierka	stodoła ze stajnią nr 136	drewn.	k. XIX w.	wł. Jan Gbur
164.	Węgierka	dom nr 33	drewn.	ok. 1930	wł. Antoni Porczak
165.	Węgierka	dom nr 35	drewn.	ok. 1930	wł. Józef Pis
166.	Węgierka	dom nr 55	drewn.	1914	wł. Barbara Rożek

167.	Węgierka	dom nr 56	drewn.	1928	nie istnieje w terenie wł. Józef Lizak
168.	Węgierka	dom nr 57	drewn.	1931	nie istnieje w terenie wł. Euzebiusz Lizak
169.	Węgierka	dom nr 59	drewn.	1932	wł. Jan Kluz
170.	Węgierka	dom nr 60	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Bronisław Czarnecki
171.	Węgierka	dom nr 61	drewn.	k. XIX w.	wł. Józefa Czarnecka
172.	Węgierka	dom nr 63	mur.	1885	wł. Julian Malec
173.	Węgierka	dom nr 64	mur.	1885	dawny spichlerz, przebudowany wł. Eugeniusz Malec
174.	Węgierka	dom nr 70	drewn.	ok. 1891	wł. Elżbieta Capik
175.	Węgierka	dom nr 72	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Józef Bazylak
176.	Węgierka	dom nr 76	drewn.	ok. 1900	nie istnieje w terenie wł. Jan Tuleja
177.	Węgierka	dom nr 77	drewn.	ok. 1900	nie istnieje w terenie wł. Stanisława Pokonieczna
178.	Węgierka	dom nr 79	drewn.	ok. 1930	wł. Antoni Stapiński
179.	Węgierka	dom nr 83	drewn.	lata 30-te XX w.	wł. Janina Magdoń
180.	Węgierka	dom nr 87	drewn.	ok. 1900	nie istnieje w terenie wł. Stefania Malec
181.	Węgierka	dom nr 92	drewn.	ok. 1930	wł. Konstanty Konrad
182.	Węgierka	dom nr 93	mur. -drewn.	ok. 1900	wł. Stanisława Bęben
183.	Węgierka	dom nr 94	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Zofia Kupińska
184.	Węgierka	dom nr 131	drewn.	ok. 1930	wł. Maria Bojarska
185.	Węgierka	dom nr 133	mur.	ok. 1890	wł. Stefania Kaczmarek
186.	Węgierka	dom nr 148	drewn.	ok..1930	nie istnieje w terenie wł. Zofia Konarska
187.	Węgierka	dom nr 155	mur.	1900	wł. Andrzej Łuc
188.	Węgierka	dom Nr 159	drewn.	ok. 1910	wł. Zofia Stańko
189.	Węgierka	dom nr 215	drewn.	1920	wł. Zofia Kwaśniak
190.	Węgierka	dom nr 217	drewn.	ok. 1900	rem. wł. Piotr Bąk

191.	Węgierka	dom nr 218	drewn.	2 poł. XIX w.	nie istnieje w terenie wł. Marian Jawnik
192.	Węgierka	dom nr 220	drewn.	ok. 1900	nie istnieje w terenie wł. Jan Kubas
193.	Więckowice	kapliczka	mur.	pocz. XX w.	-
194.	Więckowice	dom nr 9	drewn.	ok. 1920	wł. Małgorzata Bielec
195.	Więckowice	dom nr 14	drewn.	1919	nie istnieje w terenie wł. Anna Cycak
196.	Więckowice	dom nr 16	drewn.	I ćw. XX w.	nie istnieje w terenie wł. Jan Tymczak
197.	Więckowice	dom nr 18	drewn.	ok. 1910	nie istnieje w terenie wł. Jan Markiewicz
198.	Więckowice	dom nr 20	drewn.	1925	wł. Jadwiga Dybisz
199.	Więckowice	dom nr 23	drewn.	2 ćw. XX w.	wł. Henryk Prasol
200.	Więckowice	dom nr 25	drewn.	ok. 1915	wł. Antoni Pypeć
201.	Więckowice	dom nr 28	drewn.	2 ćw. XX w.	wł. Janina Cycak
202.	Więckowice	dom nr 30A	drewn.	2 ćw. XX w.	wł. Scholastyka Szpak
203.	Więckowice	dom nr 31	drewn.	ok. 1920	wł. Józef Żurawski
204.	Więckowice	dom nr 32	drewn.	2 ćw. XX w.	wł. Wincenty Czura
205.	Wola Rożwienicka	kapliczka	mur.	ok. 1900	-
206.	Wola Rożwienicka	kapliczka	mur.	ok. 1900	-
207.	Wola Rożwienicka	kapliczka	mur.	pocz. XX	-
208.	Wola Rożwienicka	szkoła	mur.	ok. 1936	-
209.	Wola Rożwienicka	dom nr 62	drewn.	ok. 1910	nie istnieje w terenie wł. Wiesław Dryniak
210.	Wola Rożwienicka	stodoła nr 62	drewn. mur.	ok. 1910	rem. wł. Wiesław Dryniak
211.	Wola Rożwienicka	dom nr 12	drewn.	ok. 1939	rem. wł. Krzysztof Mitura
212.	Wola Rożwienicka	dom nr 16	drewn.	1924	nie istnieje w terenie wł. Helena Bieniasz
213.	Wola Rożwienicka	Dom z oborą nr 25	drewn.	k. XIX w.	nie istnieje w terenie wł. Walerian Kucharski
214.	Wola Rożwienicka	dom nr 27	drewn.	k. XIX w.	nie istnieje w terenie wł. Stanisław Kucab

215.	Wola Rożwienicka	dom nr 44	drewn.	1920	nie istnieje w terenie wł. Julian Kucharski
216.	Wola Rożwienicka	dom ze stajnią nr 51	drewn.	ok. 1900	nie istnieje w terenie wł. Zofia Zięba
217.	Wola Rożwienicka	dom nr 60	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Edward Boroń
218.	Wola Rożwienicka	dom nr 61	drewn.	ok. 1938	nie istnieje w terenie wł. Aniela Kisała
219.	Wola Rożwienicka	dom nr 63	drewn.	1906	nie istnieje w terenie wł. Ryszard Michałuska
220.	Wola Rożwienicka	dom ze stajnią nr 66	drewn.	pocz. XX w.	rem. wł. Zdzisław Gościak
221.	Wola Rożwienicka	dom nr 67	drewn.	1935	rem. wł. Władysław Kurpiel
222.	Wola Rożwienicka	dom nr 68	drewn.	1888	rem. wł. Antoni Kucharski
223.	Wola Rożwienicka	dom nr 69	drewn.	ok. 1930	rem. wł. Roman Wiśniowski
224.	Wola Rożwienicka	dom z oborą nr 70	drewn.	1910	rem. wł. Maria Gawęł
225.	Wola Rożwienicka	dom nr 73	drewn.	ok. 1920	wł. Adam Płocica
226.	Wola Rożwienicka	dom nr 74	drewn.	1920	wł. Stanisław Bajda
227.	Wola Rożwienicka	dom nr 78	drewn.	lata 30-te XX w.	wł. Roman Urban
228.	Wola Rożwienicka	dom nr 91	drewn.	ok. 1920	wł. Jerzy Gawęł
229.	Wola Rożwienicka	dom nr 92	drewn.	ok. 1930	wł. Józef Chudy
230.	Wola Rożwienicka	dom nr 93	drewn.	ok. 1920	nie istnieje w terenie wł. Maria Buczak
231.	Wola Rożwienicka	dom nr 99	drewn.	ok. 1920	wł. Andrzej Puka
232.	Wola Rożwienicka	dom nr 102	drewn.	1927	nie istnieje w terenie wł. Andrzej Gawęł
233.	Wola Rożwienicka	dom nr 104	drewn.	ok. 1930	wł. Józef Rusinek
234.	Wola Rożwienicka	dom nr 105	drewn.	1928	wł. Andrzej Gawęł
235.	Wola Rożwienicka	dom nr 108	drewn.	lata 20-te XX w.	wł. Eugeniusz Garbacik
236.	Wola Rożwienicka	dom nr 118	mur.	1903	wł. Nadleśnictwo
237.	Wola Rożwienicka	dom ob. szkoła	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie
238.	Wola Rożwienicka	stodoła w zagrodzie 17	drewn.	ok. 1920	nie istnieje w terenie wł. Kazimierz Górski

239.	Wola Węgierska	szkoła	drewn.	ok. 1920	nie istnieje w terenie
240.	Wola Węgierska	dom kolonijny	drew. mur	1933	uż. ośrodek wypoczynkowy
241.	Wola Węgierska	dom nr 16	drewn.	k.XIX w.	wł. Wanda Wilczek
242.	Wola Węgierska	stodoła nr 16	drewn.	ok. 1900	wł. Wanda Wilczek
243.	Wola Węgierska	dom nr 60	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Weronika Wileńska
244.	Wola Węgierska	stodoła nr 60	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Weronika Wileńska
245.	Wola Węgierska	dom nr 109	drewn.	ok. 1900	wł. Roman Wyskiel
246.	Wola Węgierska	chlew nr 109	drewn.	ok. 1900	wł. Roman Wyskiel
247.	Wola Węgierska	dom nr 116	drewn.	ok. 1910	wł. Genowefa Porczak
248.	Wola Węgierska	stodoła nr 116	drewn.	ok. 1910	nie istnieje w terenie wł. Genowefa Porczak
249.	Wola Węgierska	dom nr 123	drewn.	1938	nie istnieje w terenie wł. Stefania Przepaśniak
250.	Wola Węgierska	kuźnia nr 123	drewn.	ok. 1930	nie istnieje w terenie wł. Stefania Przepaśniak
251.	Wola Węgierska	dom nr 134	drewn.	1930	nie istnieje w terenie wł. Kazimiera Sadowska
252.	Wola Węgierska	chlew nr 134	drewn.	ok. 1900	nie istnieje w terenie wł. Kazimiera Sadowska
253.	Wola Węgierska	stajnia nr 33	drewn.	1933	nie istnieje w terenie wł. Władysława Wojdyło
254.	Wola Węgierska	dom nr 34	drewn.	ok. 1920	wł. Eugeniusz Grendowicz
255.	Wola Węgierska	dom nr 35	drewn.	ok. 1920	wł. Irena Wawrzusiak
256.	Wola Węgierska	dom nr 41	drewn.	1939	wł. Krzysztof Sęk
257.	Wola Węgierska	dom nr 43	drewn.	1939	wł. Monika Wawrzusiak
258.	Wola Węgierska	dom nr 50	drewn.	ok. 1920	nie istnieje w terenie wł. Weronika Wojdyło
259.	Wola Węgierska	dom nr 53	drewn.	ok. 1939	wł. Zofia Mrocza
260.	Wola Węgierska	dom nr 59	drewn.	1904	wł. Stanisław Korytko
261.	Wola Węgierska	dom nr 63	drewn.	1905	wł. Helena Przepaśniak
262.	Wola Węgierska	dom nr 69	drewn.	ok. 1925	nie istnieje w terenie wł. Józef Łuc

263.	Wola Węgierska	dom nr 78	drewn.	1909	wł. Stanisław Sęk
264.	Wola Węgierska	dom ze stajnią nr 79	drewn.	1870	nie istnieje w terenie wł. Marianna Grąż
265.	Wola Węgierska	dom nr 85	drewn.	1920	nie istnieje w terenie wł. Stefania Wańkowicz
266.	Wola Węgierska	dom nr 98	drewn.	ok. 1880	nie istnieje w terenie wł. Klementyna Wojdyło
267.	Wola Węgierska	dom nr 99	drewn.	1900	nie istnieje w terenie wł. Władysław Kwaśniak
268.	Wola Węgierska	dom nr 100	drewn.	ok. 1900	nie istnieje w terenie wł. Rozalia Łuc
269.	Wola Węgierska	dom nr 105	drewn.	k. XIX w.	wł. Józef Kwaśniak
270.	Wola Węgierska	dom nr 114	drewn.	k. XIX w.	wł. Antoni Wykiel
271.	Wola Węgierska	dom nr 115	mur.	ok. 1900	Wł. Anna Świst
272.	Wola Węgierska	dom nr 135	drewn.	1930	wł. Władysława Sęk
273.	Wola Węgierska	dom nr 138	drewn.	k. XIX w.	wł. Stanisław Wojdyło
274.	Wola Węgierska	dom nr 140	drewn.	k. XIX w.	wł. Wacław Wojdyło
275.	Wola Węgierska	dom nr 149	drewn.	k. XIX w.	nie istnieje w terenie wł. Jan Łuc
276.	Wola Węgierska	dom nr 150	drewn.	ok. 1920	wł. Władysław Sęk
277.	Wola Węgierska	dom	drewn.	ok. 1920	nie istnieje w terenie wł. Bronisław Łuc
278.	Wola Węgierska	dom	drewn.	ok. 1920	nie istnieje w terenie wł. Ryszard Wojaś
279.	Wola Węgierska	kapliczka w lesie	drewn.	XIX/XX w.	-

Źródło adnotacji w kolumnie „Uwagi”: projekt gminnej ewidencji zabytków lub publikacja WUOZ w Przemyślu

Wiele spośród obiektów stanowiących niegdyś przykłady architektury tradycyjnej i kwalifikowanych do ochrony uległo znaczącej przebudowie pozbawiającej je cech stylowych, a w skrajnych przypadkach dewastacji lub rozbiórce.

Na terenie gminy znajdują się zabytkowe cmentarze wymienione w tabeli 13.

Tabela 13 Cmentarze zabytkowe w gminie Roźwienica

Lp.	Nazwa obiektu	Lokalizacja	Data założenia	Najstarszy istniejący nagrobek (data)	Powierzchnia (ha)	Cmentarz czynny/nieczynny
1	cmentarz parafialny	Rudołowice	pocz. XIX w.	1872 r.	1,07	czynny
2	cmentarz rzym.-kat.	Tyniowice	k. XIX w.	1900 r.	0,18	czynny
3	cmentarz parafialny	Węgierka	I poł. XIX w.	1863 r.	0,975	czynny
4	cmentarz parafialny rzym.-kat.	Wola Węgierska	1960 r.	1960 r.	0,12	czynny
5	cmentarz choleryczny	Węgierka	XIX w.	II poł. XIX w.	0,03	nieczynny

Źródło danych: materiały ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Do dnia przedstawienia do uchwalenia niniejszego dokumentu Marszałek Województwa Podkarpackiego nie sporządził audytu krajobrazowego. Nie powstały rekomendacje i wnioski wynikające z audytu ani nie określono granic krajobrazów priorytetowych.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

7.1. LUDNOŚĆ

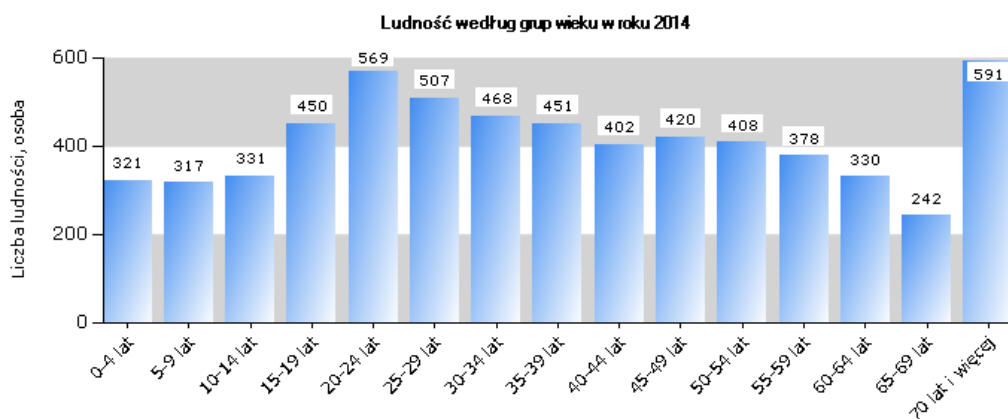
Liczba ludności w gminie Roźwienica wynosi 6 185²⁴. Zestawienie liczby osób z podziałem na wiek na przełomie lat przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 - Liczba ludności z podziałem na płeć i wiek - na dzień 31.12.2014 (GUS)

	0-9 lat	10-19 lat	20-29 lat	30-39 lat	40-49 lat	50-59 lat	60-69 lat	70 i więcej lat	Razem
Mężczyzna	315	429	558	473	424	412	265	217	3093
Kobieta	323	352	518	446	398	374	307	374	3092
Razem	638	781	1076	919	822	786	572	591	6185

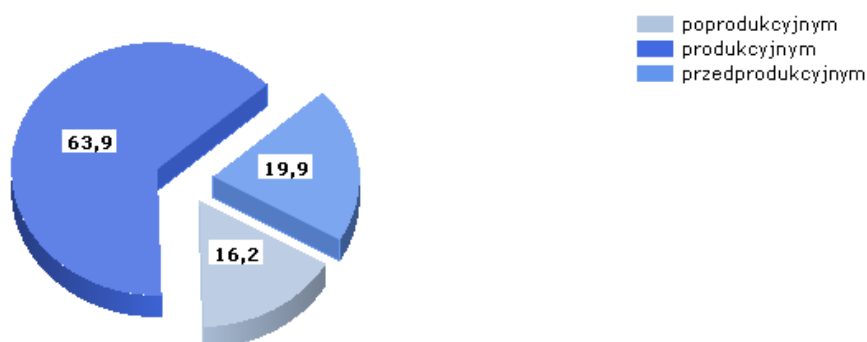
Źródło: BDL GUS

²⁴ Wg danych GUS na dzień 31.12.2015 r.

W gminie, jak i w całej Polsce, następuje proces starzenia się społeczeństwa. Nastąpił znaczny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym. W 2003 r. udział dzieci i młodzieży stanowił 23%, a w 2014 r. spadł do 15,7%. O prawie 8% wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym (z 56,2% na 63,9%), natomiast z 20,8% do 20,4% niemal nie zmienia się procent ludności w wieku poprodukcyjnym.

Ludność wg kategorii wiekowej w % w roku 2014

Źródło: BDL GUS

Gminę charakteryzuje nietypowy na tę chwilę w innych jednostkach – duży udział osób w wieku 20-24 lata, które przy obecnym wsparciu rządowym programem 500+ mogą w krótkim czasie doprowadzić do zwiększenia ludności gminy.

Liczba ludności w gminie Rożwienica wg danych Urzędu Gminy na dzień 30.06.2015 r. wynosiła 6 320²⁵. Zestawienie liczby osób zameldowanych w poszczególnych miejscowościach gminy Rożwienica przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15 - Liczba ludności z podziałem na poszczególne sołectwa na dzień 30.06.2015 (Gmina)

nazwa sołectwa	ludność	
	osób	%
Bystrowice	521	8,24
Chorzów	275	4,35
Cząstkowice	464	7,34
Czudowice	234	3,70
Mokra	261	4,13

²⁵ Stan zameldowanych na stałe w dwunastu sołectwach gminy w połowie 2015 roku.

Rożwienica	706	11,17
Rudołowice	1173	18,56
Tyniowice	495	7,83
Węgierka	823	13,02
Więckowice	213	3,37
Wola Rożwienicka	539	8,53
Wola Węgierska	616	9,75
Gmina Rożwienica łącznie	6320	100

Źródło: Urząd Gminy w Rożwienicy

Tabela 16 - Przyrost naturalny w gminie Rożwienica

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
mężczyźni	22	2	4	-16	5	4	-8	3
kobiety	0	-8	3	2	-3	-8	-2	7

Źródło: Urząd Gminy w Rożwienicy

7.2. STRUKTURA BEZROBOCIA

Gmina Rożwienica odznacza się sporym bezrobociem. Wg danych GUS oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu pod koniec grudnia 2014 r. 13,4% ogółu ludności gminy w wieku produkcyjnym było zarejestrowanych jako osoby bezrobotne (529 osób). Wśród tej grupy ok. 40% stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata. Jest to dla wielu osób czas, w którym kończą studia i powracają do rodzinnych gmin w celu znalezienia pracy, dodatkowo część z nich nie posiada jeszcze doświadczenia zawodowego.

Struktura podaży na rynku pracy nie jest elastyczna, przez co występuje deficyt miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem. Stanowi to zagrożenie, iż w przypadku zaniechania generowania nowych miejsc pracy, nastąpią migracje ludności z wyższym wykształceniem poza gminę Rożwienica.

Tabela 17 - Struktura bezrobocia oraz dynamika poszczególnych kategorii bezrobotnych na dzień 30 czerwca 2015 r.

wyszczególnienie	liczba osób	dynamika 2010-2015
wg wykształcenia		
wyższe	52	0,33
policealne, średnie, zawodowe	114	0,16
średnie ogólnokształcące	37	0,03
zasadnicze zawodowe	154	-0,01
gimnazjalne i podstawowe	138	0,03
wg wieku		
18-24	103	-0,23
25-34	154	-0,07
35-44	120	0,5
45-54	77	0,28
55-59	33	1,36
60-64	8	0
wg czasu pozostawiania bez pracy		
do 1 roku	41	0,11
1 – 3	50	-0,22
3 – 6	70	0,08
6 – 12	90	-0,09
12 – 24	92	-0,06
pow. 24	152	0,54

wg stażu pracy		
do 1	103	1,24
1 – 5	122	0,06
5 – 10	65	0,18
10 – 20	65	0,18
20 – 30	33	0,27
30 i więcej	5	0,67
bez stażu	102	-0,37

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu

Należy jednak podkreślić, że gmina Roźwienica to gmina z bardzo dobrymi warunkami dla rolnictwa. Funkcjonuje tu:

- ponad 600 gospodarstw – o powierzchni do 2,00 ha,
- niespełna 800 gospodarstw – o powierzchni od 2,00 ha do 10,00 ha,
- ok. 25 gospodarstw – o powierzchni powyżej 10,00 ha.

7.3. SŁUŻBA ZDROWIA

Na terenie gminy Roźwienica funkcjonują 2 ośrodki zdrowia w Roźwienicy i Węgierce. Funkcjonuje 1 gabinet lekarski i 1 punkt apteczny. Obsługę pełną w zakresie ochrony zdrowia pełni miasto Jarosław.

7.4. OŚWIATA

Na terenie gminy Roźwienica funkcjonuje pięć szkół podstawowych (prowadzonych przez samorząd gminny) oraz 3 filie. Szkoły znajdują się w miejscowościach: Roźwienica, Rudołowice, Tyniowice, Węgierka i Wola Węgierska, a ich filie znajdują się w miejscowościach: Bystrowice, Cząstkowice i Wola Roźwienicka.

Oddziały gimnazjalne znajdują się w Zespołach Placówek Oświatowych w Czernichowie, Kamieniu, Rybnej i Wołowicach.

Edukację na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej i wyższej prowadzą szkoły poza terenem gminy.

Liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy systematycznie spada.

Tabela 9 - Szkolnictwo na terenie gminy Roźwienica

l.p.	nazwa szkoły	liczba oddziałów (2015)	liczba uczniów		
			2005	2010	2015
	Zespół Szkół w Roźwienicy				
1	Gminne Gimnazjum w Roźwienicy	7	215	184	131
	Szkoła Podstawowa w Roźwienicy	6	103	90	117
2	Gimnazjum Publiczne w Węgierce	3	77	69	48
3	Szkoła Podstawowa w Rudołowicach	6	85	76	70
4	Szkoła Podstawowa w Tyniowicach	6	79	70	60
5	Szkoła Podstawowa w Węgierce	6	61	50	42

6	Szkoła Podstawowa w Woli Węgierskiej	7	92	80	65
7	Szkoła Filialna w Bystrowicach	0	27	20	0
8	Szkoła Filialna w Częstkowicach	1	14	12	9
9	Szkoła Filialna w Woli Rożwienickiej	3	31	24	18
razem		45	784	675	560

Źródło: Urząd Gminy w Rożwienicy

7.5. KULTURA I SPORT

Gmina Rożwienica charakteryzuje się słabo rozwiniętą infrastrukturą kulturalną.

W Rożwienicy od 1940 r. działa Gminna Biblioteka Publiczna. Posiada ona filię w Węgerce. W 2008 roku księgozbiór biblioteki liczył 4 886 woluminów oraz filii 6 072 woluminów. Biblioteki działają także przy placówkach oświatowych.

Tabela 109 – Kluby sportowe na terenie gminy Rożwienica

nazwa klubu	infrastruktura sportowa
Uczniowski Klub Sportowy "Syrenka" w Rożwienicy	
Klub Sportowy "Błękitni" w Rudolowicach	
Klub Sportowy "Węgiełka" w Węgerce	boisko: 98m x 67m o pojemności ok. 200 miejsc
Uczniowski Klub Sportowy "Sokół" w Tyniowicach	
Uczniowski Klub Sportowy "Dragon" w Rudolowicach	
Uczniowski Klub Sportowy "Hektor" w Rożwienicy	
Uczniowski Klub Sportowy "Feniks" w Węgerce	
Uczniowski Klub Sportowy "Borusz" w Woli Węgierskiej	

Źródło: Urząd Gminy w Rożwienicy

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

8.1. MIESZKALNICTWO

8.1.1. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH

Zasoby mieszkaniowe gminy Rożwienicka w 2014 roku wynosiły 1 613 mieszkań. Zmiany w ilości mieszkań w ciągu lat 2000 – 2014 wskazują, że zasoby mieszkaniowe gminy zwiększyły się o 33 mieszkania. Efektem tego jest poprawa wskaźników powierzchni i zagęszczenia mieszkań, a tym samym podniesienie standardu zamieszkania ludności.

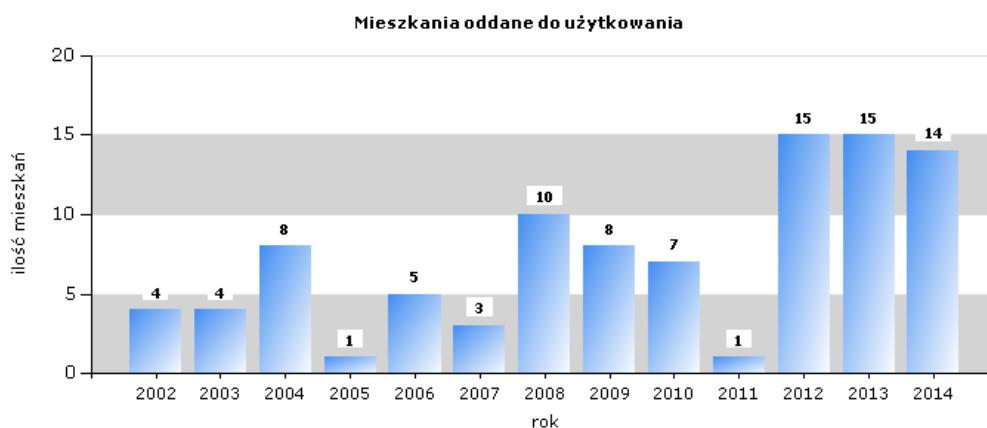
Tabela 20 Charakterystyka zasobów mieszkaniowych gminy Rożwienica

Lata	Liczba ludności ogółem	Mieszkania ogółem	Przeciętna		
			Pow. użytkowa mieszkania [m ²]	Pow. użytkowa mieszkania na 1 os. [m ²]	Liczba osób na mieszkanie
2000	6524	1580	74,14	17,96	4,13
2001	6512	1581	74,16	18,00	4,12
2002	6489	1589	94,81	23,22	4,08
2003	6475	1593	94,91	23,35	4,06
2004	6447	1597	94,92	23,51	4,04

2005	6391	1597	94,98	23,73	4,00
2006	6352	1597	94,99	23,88	3,98
2007	6181	1567	95,13	24,12	3,94
2008	6179	1575	95,24	24,28	3,92
2009	6165	1582	95,51	24,51	3,90
2010	6298	1581	98,40	24,70	3,98
2011	6272	1581	98,46	24,82	3,97
2012	6237	1591	98,70	25,18	3,92
2013	6215	1602	98,96	25,51	3,88
2014	6185	1613	99,47	25,94	3,83

Źródło: dane GUS

W latach 2000 – 2014 przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wzrosła z 74,14 do 99,47 m², co spowodowało zwiększenie na jedną osobę powierzchni mieszkania z poziomu 17,96 do 25,94 oraz zmniejszenie liczby osób na mieszkanie z 4,13 do 3,83. Większość mieszkań to domy jednorodzinne.

Źródło: BDL GUS

Tabela 21 Struktura zasobów mieszkaniowych gminy Roźwienica według własności w 2007 r.

Mieszkania stanowiące własność				
Osób fizycznych	Spółdzielni mieszkaniowych	Gminy	Zakładów pracy	Pozostałych podmiotów
99,56%	0%	0,4%	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Niemal jedyną formą własnościową mieszkań jest własność osób fizycznych (99,56%). Zasoby mieszkaniowe gminy to jedynie 7 mieszkań (0,4% ogółu zasobów).

8.1.2. ZABUDOWA MIESZKANIOWA

Na terenie gminy znaleźć można przykłady nowych zabudowań czy zagród, na które składają się oprócz murowanego domu również obiekty gospodarcze i garażowe. Obiekty mieszkalne są to obiekty zazwyczaj wysokości ok. 1,5 – 2 kondygnacji, często nawiązujące formą do tradycji regionalnej. Jednocześnie wśród zabudowy mieszkaniowej (w większości zagrodowej) wiele jest tradycyjnych obiektów ujętych w ewidencji zabytków. Większość z nich niestety jest w złym stanie technicznym. Dotyczy to przede wszystkim obiektów, obecnie pełniących jedynie funkcję mieszkaniową i pozostających w rękach osób w podeszłym wieku (w tym emerytowanych rolników).

O utrzymaniu się tendencji rozwojowej budownictwa mieszkaniowego świadczy duże zainteresowanie ludności działkami budowlanymi. Wyrazem tego są wnioski,

złożone do projektu zmiany studium o uwzględnienie terenów głównie pod zabudowę mieszkaniową.²⁶

8.2. WNIOSKI ZŁOŻONE DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ROŻWIENICA

Analizą objęto ponad dwieście wniosków złożonych przez indywidualne podmioty oraz instytucje w odpowiedzi na zawiadomienie o przystąpieniu do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Roźwienica.

Zdecydowana większość wniosków dotyczyła zmiany przeznaczenia gruntów rolnych w ramach konkretnych działek ewidencyjnych pod zabudowę mieszkaniową lub mieszkaniowo-usługową (18). W dalszej kolejności wnioski dotyczyły przeznaczenia pod usługi i tereny produkcyjno-usługowe (22). Nieznaczna liczba wniosków dotyczyła możliwości zmiany przeznaczenia gruntów rolnych pod zalesienie (11).

Przy rozstrzyganiu wniosków dotyczących przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę, jako priorytetowe należy traktować następujące kryteria:

- unikanie rozproszenia zabudowy (wymogi zachowania ładu przestrzennego);
- możliwość zapewnienia dostępu do drogi publicznej;
- unikanie nadmiernego przyrostu nowych terenów pod zabudowę w obrębie granic obszarów chronionych ze względu na zachowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych, w tym obszarów Natura 2000;
- spełnienie wymagań wynikających z przepisów odrębnych.

Łącznie wpłynęło 220 wniosków.

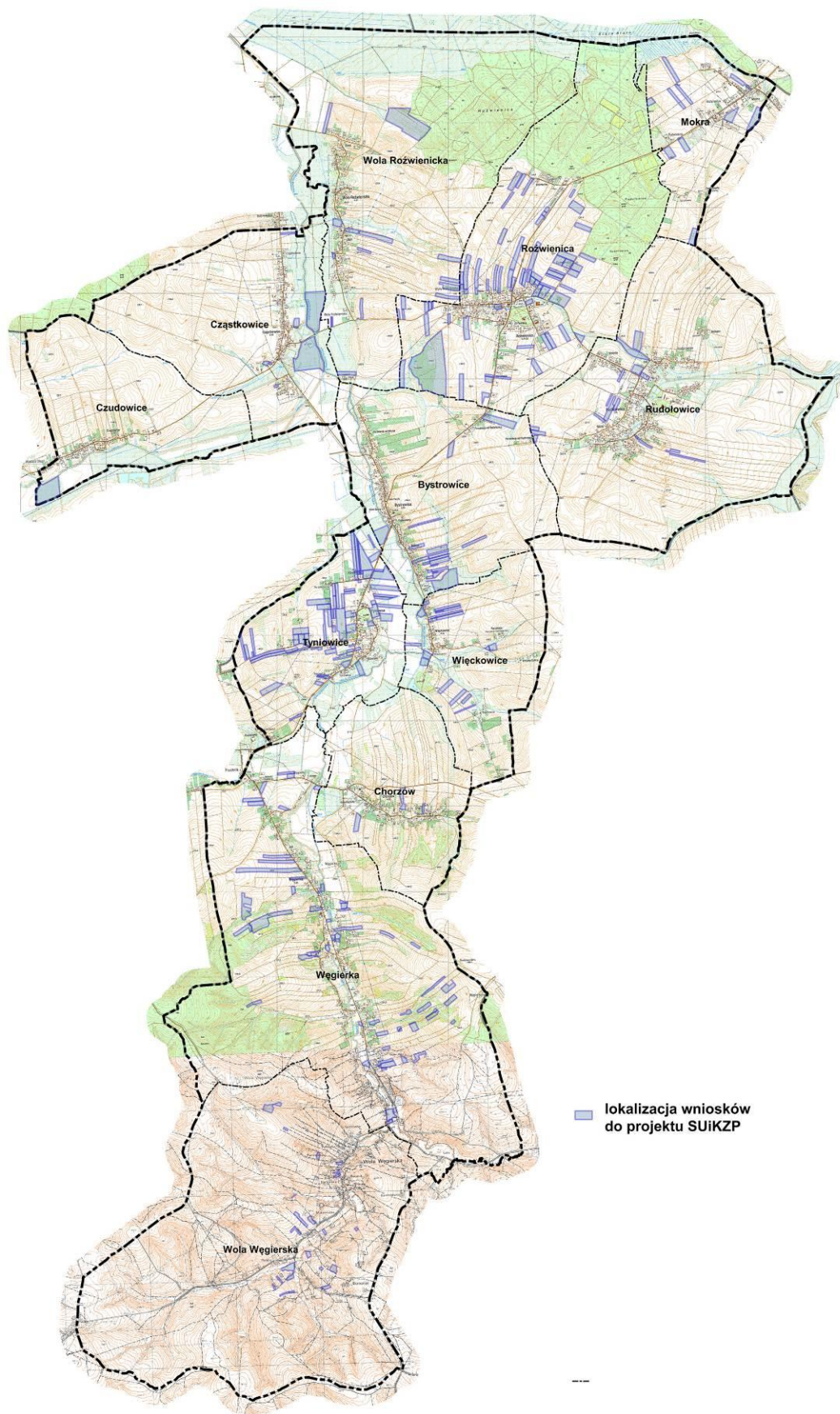
Tabela 22 Liczba wniosków o zabudowę mieszkaniową (jednorodziną i w zabudowie zagrodowej)

L.p.	Sołectwo	Złożone wnioski	
		szt.	%
1.	Bystrowice	11	6
2.	Chorzów	3	2
3.	Cząstkowice	2	1
4.	Czudowice	0	0
5.	Mokra	6	3
6.	Roźwienica	53	28
7.	Rudołowice	13	7
8.	Tyniowice	39	21
9.	Węgierka	28	15
10.	Więckowice	11	6
11.	Wola Roźwienicka	12	6
12.	Wola Węgierska	9	5
	Ogółem:	187	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie złożonych wniosków

Największym zainteresowaniem (różnymi formami zainwestowania) cieszą się działki położone w miejscowościach Roźwienica (56 wniosków), Tyniowice (42 wniosków) i Węgierka (40 wniosków).

²⁶ Wnioski omówiono w rozdziale 8.2

Rys. 11 - Schemat rozmieszczenia złożonych wniosków do projektu SUIKZP na terenie gminy Rożwienica

Tabela 23 Liczba wniosków o zabudowę usług i produkcji

L.p.	Sołectwo	Złożone wnioski	
		szt.	%
1.	Bystrowice	1	6
2.	Chorzów	-	-
3.	Cząstkowice	-	-
4.	Czudowice	-	-
5.	Mokra	1	6
6.	Rożwienica	12	55
7.	Rudołowice	1	6
8.	Tyniowice	-	-
9.	Węgierka	-	-
10.	Więckowice	-	-
11.	Wola Rożwienicka	7	32
12.	Wola Węgierska	-	-
	Ogółem:	22	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie złożonych wniosków

8.3. ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE

Analizy ekonomiczne

Gmina Rożwienica charakteryzuje się bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną. Przez obszar prowadzą drogowe szlaki komunikacyjne o znaczeniu wojewódzkim, a w bezpośrednim sąsiedztwie o znaczeniu międzynarodowym. Układ ten uzupełniony jest siecią dróg powiatowych.

Charakteryzuje się dobrym dostępem do podstawowych usług publicznych oraz względnie dobrą dostępnością komunikacyjną do usług wyższego rzędu (czas dojazdu do ośrodka wojewódzkiego nie przekracza 90 minut).

Teren gminy charakteryzuje średnia liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 000 ludności (341 podmioty). Jest to znacznie niżej niż wskaźnik dla całego powiatu jarosławskiego (tu średnia 509 podmiotów).

Pomimo niskiego wskaźnika – na terenie działa prętnie kilka zakładów o znaczeniu dla gminy i regionu, zatrudniające ok 15-20 osób każdy.

Są to przedsiębiorstwa reprezentujące branże: rolno-spożywczą, przemysł drzewny, branżę meblową, materiałów budowlanych, produkcji okien i drzwi, a także urządzeń grzewczych.

Dokumenty wojewódzkie wskazują obszar gminy jako część Wiejskiego Obszaru Funkcjonalnego. Bardzo duży udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej wynoszący 70,4%. O dobrej jakości gleb w gminie świadczy fakt, iż największa część użytków rolnych wykorzystywana jest jako grunty orne – 78,0%, natomiast łąki i pastwiska zajmują 17,7%, a sady tylko 1,9% użytków rolnych.

Gleby na omawianym obszarze są dobrej i bardzo dobrej jakości i należą głównie do kompleksów pszennych (pszenny dobry i bardzo dobry). Najlepsze kompleksy glebowe występują w niemal całej północnej i środkowej części gminy.

Warunki glebowe dają podstawy do rozwoju działalności gospodarstw rolnych, w tym rolnictwa ekologicznego.

Analizy środowiskowe

Ekofizjograficzne, naturalne i antropogeniczne kryteria oceny przydatności terenów dla rozwoju funkcji użytkowych oparte zostały na analizie wzajemnych zależności pomiędzy podstawowymi komponentami środowiska (naturalnymi i antropogenicznymi). Szczegółowym analitycznym rozpoznaniem objęto budowę geologiczną i tektonikę, warunki hydrogeologiczne (głębokość zalegania zwierciadła wody), rodzaje genetyczne gleb, rzeźbę terenu (procesy morfodynamiczne), florę i faunę, lokalne warunki klimatyczne (topoklimat) oraz aktualny stan zagospodarowania terenów wraz z oceną jakości.

Obszar gminy Roźwienica można podzielić na 2 strefy, różniące się charakterem zagospodarowania i uwarunkowań środowiskowych:

Strefa północna obejmująca sołectwa: Mokra, Wola Roźwienicka, Roźwienica, Cząstkowice, Czudowice, Bystrowice, Rudołowice, Tyniowice, Więckowice, Chorzów:

Odróżnia ją bardzo wysoka jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Z uwagi na bardzo duży udział gleb klas I-III należy planować zabudowę w nawiązaniu do istniejącego sąsiedztwa i unikać jej rozpraszania w terenach niezainwestowanych.

Strefa ta posiada najmniej zagrożeń uniemożliwiających lokalizację zabudowy. Małe wartości spadków terenu umożliwiają lokalizację zabudowy przemysłowej i infrastruktury technicznej. Funkcje przyrodnicze w tej strefie winny pełnić przede wszystkim: kompleksy leśne i zadrzewienia śródpolne.

Strefa południowa obejmująca sołectwa: Węgierka, Wola Węgierska:

Z uwagi na wysokie walory krajobrazowe i liczne czynniki utrudniające rozwój zabudowy, zagospodarowanie strefy jako zaplecza turystyczno-rekreacyjnego i częściowo osadniczego gminy jest zgodny z predyspozycjami ekofizjograficznymi. Dokonujące się na jej obszarze przekształcenia funkcjonalne terenów i obiektów, są stosunkowo najmniej znaczące dla jej funkcji środowiskowej. Bardzo istotnym zagadnieniem zagospodarowania należącym do tej części gminy jest utrzymanie i zabezpieczenie przed przerwaniem ciągłości korytarzy ekologicznych.

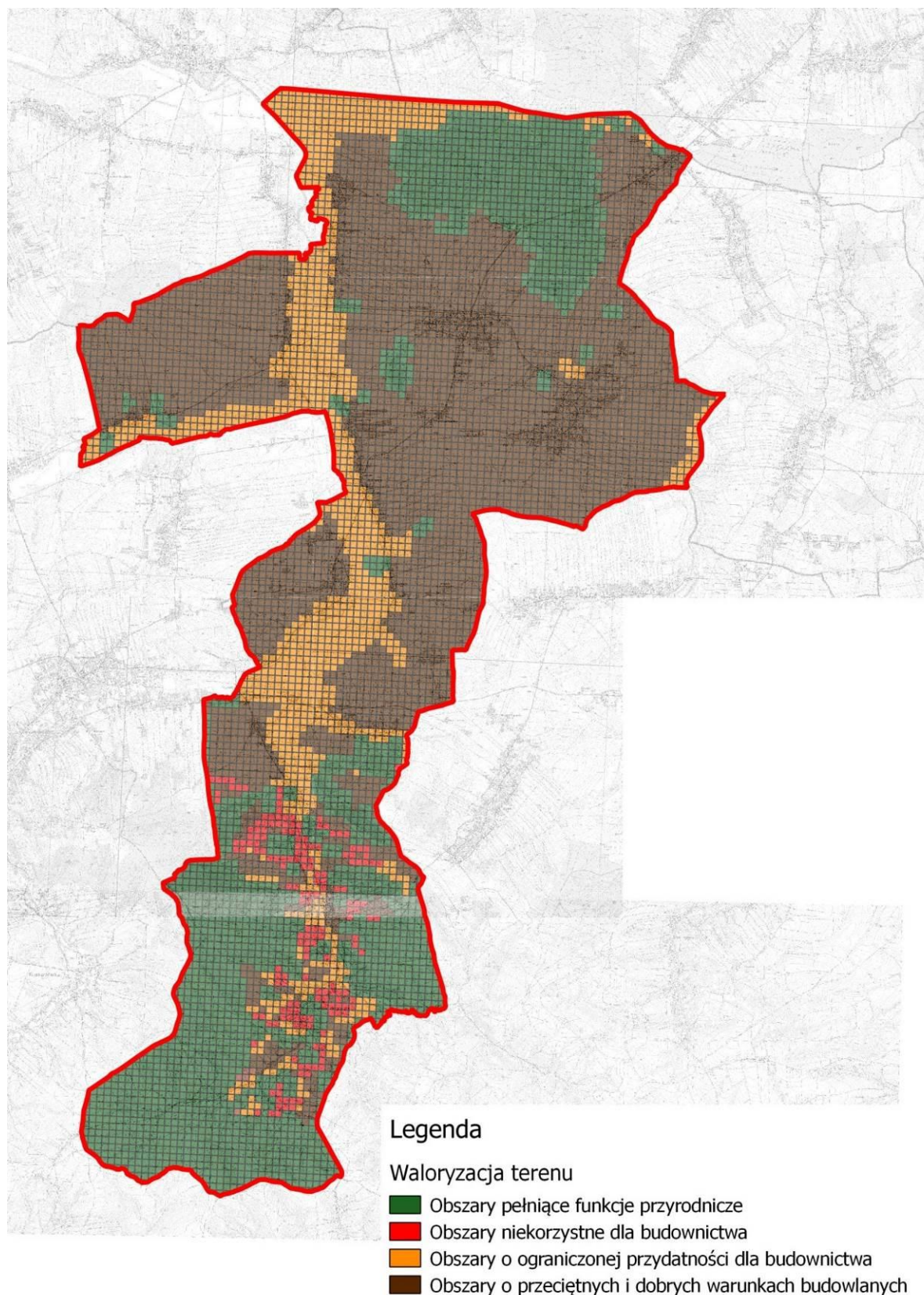
Obszary pełniące funkcje przyrodnicze

W obrębie gminy Roźwienica wyróżnić można sieć obszarów, które pełnić winny przede wszystkim funkcje przyrodnicze, a wszelkie inne działania w ich obrębie winny być do tej funkcji dostosowane. Są to w szczególności:

1. obszary sieci Natura 2000,
2. obszar chronionego krajobrazu,
3. obszary leśne pełniące funkcje ochronne i pozostałe obszary leśne,
4. obszary wyznaczonych korytarzy ekologicznych,
5. doliny rzek, cieków i ich otulina biologiczna,
6. obszary proponowane do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego.

Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usług

Zaliczyć tu należy przede wszystkim tereny leżące w sołectwach: Mokra, Wola Roźwienicka, Roźwienica, Cząstkowice, Czudowice, Bystrowice, Rudołowice, Tyniowice, Więckowice, Chorzów.

Schemat 12. Waloryzacja terenu gminy, źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne, Marcin Podlódowski, 2015 r.

Obszary rozwoju zabudowy produkcyjnej – strefy aktywności gospodarczej

Wymienić należy tu przede wszystkim tereny w sąsiedztwie zjazdu z autostrady A4 w miejscowości Mokra. Sprzyjające ukształtowanie terenu i dobre połączenia komunikacyjne mogą stanowić czynniki ułatwiające lokalizację nowych inwestycji produkcyjnych.

Obszary rozwoju rolnictwa oraz turystyki i rekreacji

Tereny leżące w południowej części gminy, w sołectwach Węgierka i Wolą Węgierska, charakteryzują się bardzo urozmaiconą rzeźbą o znacznych spadkach, występowaniem terenów zagrożonych ruchami masowymi, niezbyt korzystną budową geologiczną narażoną na występowanie erozji. Ponadto południowej części gminy przebiega korytarz ekologiczny, którego efektywność zależy od utrzymania istniejących kompleksów leśnych oraz mało intensywnej zabudowy.

Uwarunkowania środowiska, które nie sprzyjają lokalizacji zabudowy mieszkaniowej mogą być jednocześnie atutem w rozwoju turystyki i rekreacji. Atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo tereny i urozmaicona rzeźba mogą stanowić podstawę rozwoju agroturystyki.

Na schemacie 12 przedstawiono waloryzację terenu gminy dla pełnienia różnego rodzaju funkcji poprzez zastosowanie siatki kwadratów o boku 100mx100m, w której to dokonano oceny poszczególnych uwarunkowań ekofizjograficznych.

Analizy społeczne

Według danych GUS na koniec 2014 r. gminę Roźwienica zamieszkiwało 6 185 osób, w podziale niemal 1/2 do 1/2. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2014 roku wyniósł -16, natomiast saldo migracji +2, a obserwując niemal 15 letni okres dynamika liczby ludności wyniosła -5,2% z czego najwięcej ubyło kobiet. Liczba mężczyzn pozostaje w miarę stabilna.

Warto jednak zauważyć, że od 2000 r. (przez niemal 15 lat) liczba mieszkańców spadła o ponad 850 osób, co daje prawie 16% przyrost ludności. W badanym okresie (2000 - 2014) gminę charakteryzował dodatni przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji.

Tabela 24. Liczba ludności w gminie Roźwienica

rok	ogółem	kobiety	mężczyźni
2000	6 524	3 331	3 193
2014	6 185	3 110	3 093
dynamika	-5,2%	-6,6%	-1%

źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Wskaźnik gęstości zaludnienia w 2014 roku wynosił natomiast 91 osób/km². Jest to wartość niższa niż w całym powiecie i niższa od przeciętnej gęstości zaludnienia w Polsce (123 osoby/km²) i w województwie podkarpackim (118 osoby/km²).

W gminie, jak i w całej Polsce, następuje proces starzenia się społeczeństwa. Nastąpił znaczny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym. W 2003 r. udział dzieci i młodzieży stanowił 23%, a w 2014 r. spadł do 15,7%. O prawie 8% wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym (z 56,2% na 63,9%), natomiast z 20,8% do 20,4% niemal nie zmienia się procent ludności w wieku poprodukcyjnym. Na najbliższe lata nie stwarza to zagrożenia dla struktury usług publicznych, w tym zmniejszenia liczby placówek edukacyjnych na

rzecz służby zdrowia. Będzie to proces, ale opóźniony w stosunku do średniej gminy w Polsce.

Na terenie gminy Roźwienica istnieje możliwość kształcenia na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym. Ilość i stan techniczny szkół jest wystarczający dla obecnej, jak i znacznie zwiększonej ilości dzieci.

Gminę charakteryzuje nietypowy na tę chwilę w innych jednostkach – duży udział osób w wieku 20-24 lata, które zakładając rodziny za 7-10 lat mogą doprowadzić do właściwego wykorzystania infrastruktury społecznej podstawowej na terenie gminy.

Opieka przedszkolna jest wystarczająca, jednak nie istnieją żłobki pozwalające na szybki powrót kobiet do pracy.

Gminna infrastruktura sportowa zlokalizowana jest na boiskach samodzielnych oraz przy szkołach.

Gmina Roźwienica odznacza się sporym bezrobociem. Wg danych GUS oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu pod koniec grudnia 2014 r. 13,4% ogółu ludności gminy w wieku produkcyjnym było zarejestrowanych jako osoby bezrobotne (529 osób). Wśród tej grupy ok. 40% stanowiły osoby młode w wieku 18-34 lata. Jest to dla wielu osób czas, w którym kończą studia i powracają do rodzimych stron w celu znalezienia pracy, dodatkowo część z nich nie posiada jeszcze doświadczenia zawodowego. Struktura podaży na rynku pracy nie jest elastyczna, przez co występuje deficyt miejsc pracy dla osób z wyższym wykształceniem. Stanowi to zagrożenie, iż w przypadku zaniechania generowania nowych miejsc pracy, nastąpią migracje ludności z wyższym wykształceniem poza gminę Roźwienica.

8.4. PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, W TYM UWZGLĘDNIAJĄCE, TAM GDZIE TO UZASADNIŁONE, MIGRACJE W RAMACH MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO

W niniejszej prognozie przyjęto **2 warianty rozwoju constans oraz wysoki**, z wyraźnym zahamowaniem i poprawą niekorzystnych tendencji:

Wariant constans

wynika wprost z obserwacji trendów i zachowań ludności gminy, województwa i Polski na przestrzeni lat.

Wariant wysoki:

Dla poprawy sytuacji demograficznej największe znaczenie ma:

- wzrost dzietności (do wskaźnika 1,7),
- rozszerzenie produkcyjnej grupy populacji, poprzez wydłużenie okresu od momentu wejścia na rynek pracy do wyjścia z tego rynku (przedłużanie się czasu życia w zdrowiu i dobrej kondycji fizycznej i przesunięciem wieku przechodzenia na emeryturę, a także z dążeniem do wzrostu zatrudnienia kobiet).

Ponadto należy wziąć pod uwagę:

- migracje wewnętrzne - widząc tendencję migracji pomiędzy miastem a wsią – wydaje się, że będzie utrzymywała się dodatnia migracja z miasta na teren wsi – tym samym na teren gminy Roźwienica,
- migracje zewnętrzne, przy których prognozy zakładają, że w następnych latach zrównoważy się dotychczasowe ujemne saldo i że możliwe jest przejście na saldo dodatnie. Równocześnie jednak zaznaczono, że wobec dynamicznego charakteru zjawiska migracji zewnętrznych, trudno jest przewidzieć ich skalę w odległej przyszłości.

Tendencje te widać już w gminie Roźwienica. W 2014 r. na obszarze zameldowało się 6 imigrantów z takich Państw jak Wielka Brytania, Włochy czy Hiszpania kiedy w 2012 r. była to tylko jedna osoba. Należy zauważyć, że są to osoby w wieku do 5 lat – co oznacza, że wracają na teren gminy jej mieszkańcy, którzy wyjechali kilka lat temu i obecnie wracają ze swoimi narodzonymi za granicą dziećmi.

Warunkami niezbędnymi do osiągnięcia wysokiego wariantu prognozy, są:

- ułatwienie dostępu do usług opiekuńczych dla dzieci do ukończenia przez nie 12 roku życia (żłobki, przedszkola, formy opieki nad dziećmi w wieku szkolnym),
- zmiany w systemie edukacji, w tym płynne przechodzenie z systemu edukacji do zatrudnienia,
- elastyczny i prosty system urlopów związanych z opieką nad dzieckiem,
- zmniejszenie niepewności zatrudnienia i ogólna poprawa sytuacji społeczno – ekonomicznej na rynku pracy, w tym dla osób młodych, oraz kobiet (popularyzowanie mechanizmów równości kobiet i mężczyzn w zatrudnieniu),
- szybkie poprawianie się sytuacji materialnej gospodarstw domowych, w tym wzmocnienie samodzielności finansowej rodzin wychowujących dzieci,
- poprawa sytuacji na rynku mieszkań, w tym wzmocnienie samodzielności mieszkaniowej dla osób o różnych potrzebach i różnej zamożności.

Wg GUS, jako podstawę prognozy do 2030 r. należy zakładać następujące wskaźniki demograficzne:

1. wzrost współczynnika dzietności do 1,7,
2. przyrost przeciętnego życia mężczyzn o 6 lat (80 lat) i kobiet o 3 lata (do 84 lat),
3. dodatnie saldo migracji przy jednoczesnym wyraźnym wzroście wskaźnika zatrudnienia imigrantów,
4. wzrost wskaźnika zatrudnienia we wszystkich grupach wieku, w tym trzykrotnie większy wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 65 – 69 lat,
5. wzrost zatrudnienia kobiet z najmłodszym dzieckiem w wieku 5 lat (z 57,5 do 70%),
6. obniżenie o rok wejścia na rynek pracy (21 lat),
7. obniżenie wskaźnika bierności społecznej młodzieży.

Na potrzeby projektu zmiany Studium prognoza obejmuje zmiany liczby ludności w gminie na okres do 30 lat. Analizę sytuacji demograficznej oparto na wskaźnikach dotyczących gminy, zgodnie z prognozą GUS na lata 2014 – 2050 dotyczących powiatu jarosławskiego, w którym położona jest gmina Roźwienica oraz zawężając analizę do terenów wsi tego powiatu.

Tabela 25. Prognoza ludności w gminie Roźwienica na tle terenów wiejskich powiatu jarosławskiego do 2046 r.

Lata prognozy (wg danych GUS za 2014)	Ludność na 31 XII na terenach wiejskich w powiecie jarosławskim	wskaźnik wzrostu obliczony na podstawie trendu terenów wiejskich w całym powiecie	Ludność na 31 XII w gminie Roźwienica - wg wskaźnika przyjętego dla powiatu - wariant odrzucony jako niecharakterystyczny dla gminy	Ludność na 31 XII w gminie Roźwienica - wariant wysoki (założenie: coroczny 8,8% wzrost)	Ludność na 31 XII w gminie Roźwienica - wariant constans (założenie: liczba mieszkańców bez zmian z minimalnym wzrostem)
2014	73 740	1,00	6 185	6 185	6 185
2015	73 724	1,00	6 184	6 234	6 191
2016	73 694	1,00	6 181	6 284	6 197
2017	73 655	1,00	6 178	6 335	6 204
2018	73 610	1,00	6 174	6 385	6 210
2019	73 561	1,00	6 170	6 436	6 216
2020	73 508	1,00	6 166	6 488	6 222
2021	73 450	1,00	6 161	6 540	6 228
2022	73 384	1,00	6 155	6 592	6 235
2023	73 312	0,99	6 149	6 645	6 241
2024	73 231	0,99	6 142	6 698	6 247
2025	73 140	0,99	6 135	6 752	6 253
2026	73 037	0,99	6 126	6 806	6 260
2027	72 921	0,99	6 116	6 860	6 266
2028	72 793	0,99	6 106	6 915	6 272
2029	72 650	0,99	6 094	6 970	6 278
2030	72 494	0,98	6 080	7 026	6 285
2031	72 320	0,98	6 066	7 082	6 291
2032	72 130	0,98	6 050	7 139	6 297
2033	71 922	0,98	6 033	7 196	6 304
2034	71 699	0,97	6 014	7 254	6 310
2035	71 459	0,97	5 994	7 312	6 316
2036	71 204	0,97	5 972	7 370	6 323
2037	70 933	0,96	5 950	7 429	6 329
2038	70 648	0,96	5 926	7 488	6 335
2039	70 351	0,95	5 901	7 548	6 341
2040	70 041	0,95	5 875	7 609	6 348
2041	69 720	0,95	5 848	7 670	6 354
2042	69 386	0,94	5 820	7 731	6 361
2043	69 043	0,94	5 791	7 793	6 367
2044	68 691	0,93	5 762	7 855	6 373
2045	68 328	0,93	5 731	7 918	6 380
2046	67 958	0,92	5 700	7 981	6 386

źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS 2016 r.

Uwarunkowania wyróżniające gminę Roźwienica spośród innych gmin w powiecie:

- bezpośrednie sąsiedztwo z węzłem autostrady A4 Jarosław Wschód,
- przygotowane tereny budowlane w bezpośrednim sąsiedztwie ww. węzła oraz w bliskości do m. Jarosław,
- 25 % przyrost mieszkańców miejscowości Mokra w ciągu ostatnich 2 lat,
- ok. 2 % przyrost ludności w całej gminie na przełomie 2014/2015 r. (wg danych UG),

- atrakcyjność krajobrazowa terenów gminy,
- pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną terenów zabudowy wymagające jedynie niewielkiej rozbudowy.

8.5. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Wydatki bieżące gminy, od roku 2019 do roku 2024 utrzymują się na stałym poziomie. Wieloletnia Prognoza Finansowa nie zakłada środków na inwestycje związane z inwestycjami infrastrukturalnymi poza bieżącymi środkami na:

- a) gospodarowanie odpadami;
- b) opracowanie projektu studium;
- c) oświetlenie ulic, placów i dróg;
- d) utrzymanie czystości.

Udział podatku od nieruchomości w stosunku do podatków i opłat jest niski i wynosi ok. 30%. Zaś w stosunku do ogólnych dochodów gminy tylko ok. 6%. Realizacja zabudowy dopuszczonej w dokumentach planistycznych przyczyni się zatem do wzrostu dochodów gminy. Nakłady finansowe ponoszone przez gminę stanowią zatem inwestycję, której koszty w przypadku prowadzenia racjonalnej gospodarki, zostaną w kolejnych latach zwrócone i zaczną przynosić zysk. W przypadku terenów usługowych i przemysłowych należy się liczyć również z napływem podatków związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

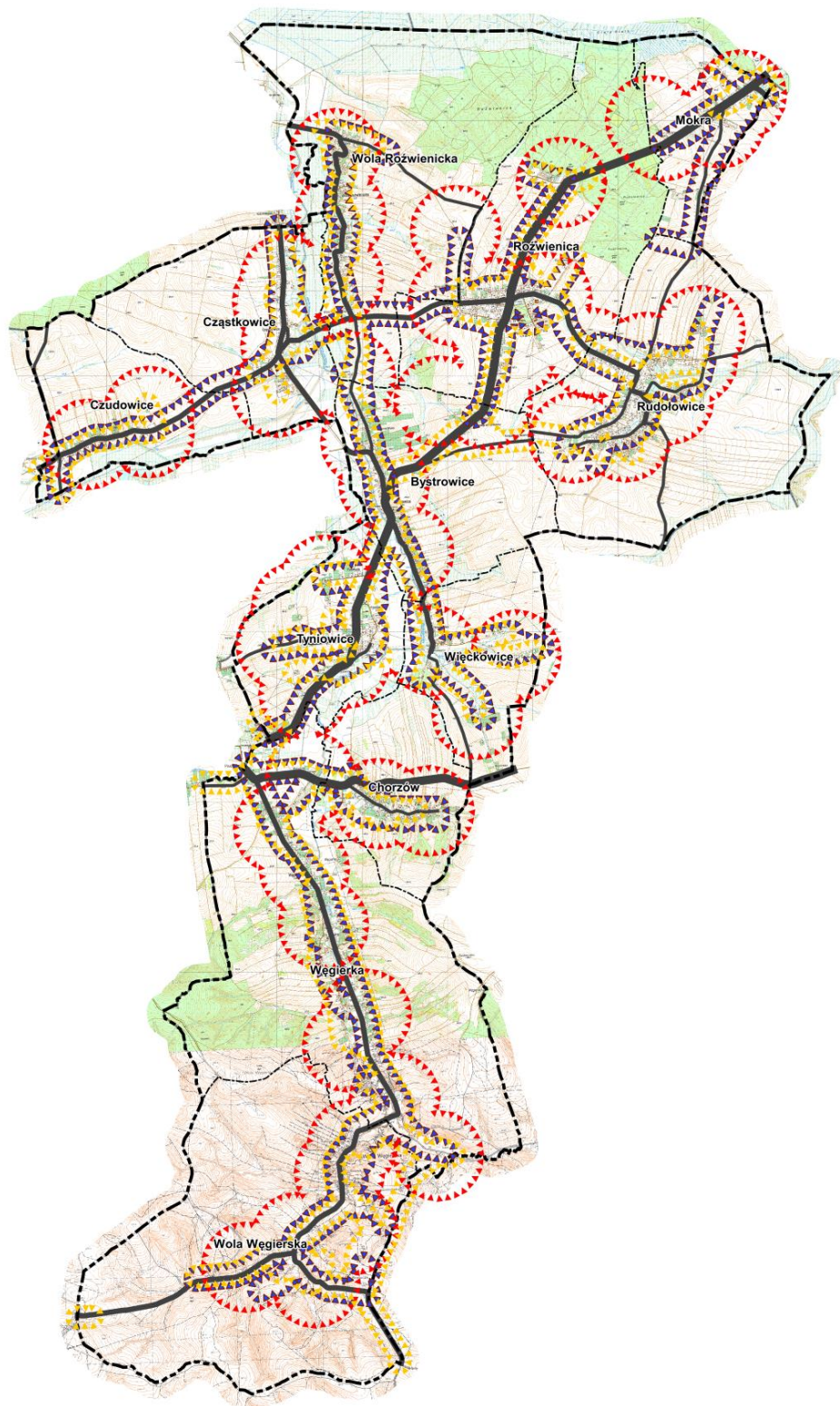
Zakłada się zatem, iż gmina Roźwienica posiada możliwość finansowania planowanej rozbudowy sieci komunikacyjnej i infrastrukturalnej.

W przypadku realizacji nowej zabudowy, nie przewiduje się konieczności realizacji zadań własnych. Wynika to z niskiej chłonności obszarów oraz z tego, iż obszary te przeważnie zaopatrzone są w podstawowe media oraz zlokalizowane są w sąsiedztwie istniejących dróg publicznych. Realizacja zabudowy mieszkaniowej nie przyczyni się do znacznego wzrostu liczby mieszkańców, przez co nie jest wymagany rozwój infrastruktury społecznej.

W przypadku realizacji nowej zabudowy w oparciu o chłonność wg miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych związanych z realizacją nowej zabudowy zostały przeanalizowane na etapie tworzenia prognoz skutków finansowych do planów miejscowych. Tam też wskazany jest zakres prac związany z budową infrastruktury komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej. Większa część tych planów (najstarszy został uchwalony w 1999 r.) zostały już w pełni zrealizowane, ale dotyczyły tylko niewielkich punktowych terenów poza planem dla m. Mokra. Plany miejscowe wprowadzają 89,1 ha zabudowy, z czego tylko 4 ha przeznaczonych jest pod zabudowę produkcyjną i usługową. Część tych terenów zlokalizowana jest przy istniejących drogach, do wszystkich doprowadzone są media.

W przypadku realizacji nowej zabudowy, która miałaby uzupełnić maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na tereny zabudowy, nie można jednoznacznie na tym etapie określić potrzeb inwestycyjnych gminy. Wynika to z tego, iż dokładna lokalizacja terenów zabudowy będzie stanowiła etap finalny projektu SUIKZP. Można jednak założyć, iż w przypadku zwiększenia ilości terenów zabudowy usługowej oraz produkcyjnej i magazynowej, tereny te będą wymagały dobrego skomunikowania i zaopatrzenia w niezbędne media. W szczególności, jeśli tereny usługowe będą lokalizowane przy głównych ciągach komunikacyjnych oraz punktach węzłowych.

Nie zakłada się konieczności budowy obiektów związanych z usługami oświaty czy usługami zdrowia. Obecne wyposażenie gminy wystarczy na planowany rozwój zabudowy mieszkaniowej.

Schemat 13. Zasięgi oddziaływania istniejącej infrastruktury technicznej, źródło: Opracowanie własne

8.6. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Statystyczna powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca ulega ciągłym zmianom, z zachowaniem wyraźnej tendencji wzrostowej. Związane jest to z bogaceniem się społeczeństwa oraz ze zmianą trybu życia, odchodzi się od wielopokoleniowych gospodarstw domowych. **Dane statystyczne pozwalają określić, iż w przeciągu kolejnych trzydziestu lat powierzchnia użytkowa przypadająca na jednego mieszkańca zwiększy się w gminie Roźwienica do 50 m².**

W tym czasie w zależności od przyjętego wariantu:

- wzrośnie liczba mieszkańców - do roku 2046 przewiduje się w ramach wariantu wysokiego wzrost liczby mieszkańców o czyli ponad 1 796 osób²⁷ (liczba mieszkańców docelowa – 7 981 osób, wariant możliwy przy oparciu o dotychczas zdiagnozowane czynniki ekonomiczno- społeczne),
- pozostanie bez zmian – do roku 2046 zakłada się jedynie minimalny wzrost mieszkańców o nieco ponad 200 osób (6386 osób).

Przy uwzględnieniu prognozowanej na ten czas powierzchni użytkowej przypadającej na jednego mieszkańca (50 m²), w roku 2046 będzie zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową zabudowy mieszkalnej minimum:

- przy wariantcie wysokim – 399 050 m²,
- przy wariantcie constans – 223 510 m².

Z uwagi na niepewność procesów rozwojowych ustawodawca przewidział możliwość zwiększenia powierzchni terenów będących wynikiem analizy o maksymalnie 30 %.

Tabela 26. Obliczenie zapotrzebowania na powierzchnię użytkową oraz powierzchnię terenów brutto dla terenu gminy biorąc od uwagę 2 warianty demograficzne

	Liczba mieszkańców w 2046 r. [osób]	Gęstość zaludnienia terenów zabudowanych brutto [osób/ha]	Powierzchnia użytkowa budynków [m ²]	Powierzchnia terenów brutto [ha] ²⁸	Powierzchnia terenów brutto ze wskaźnikiem zwiększającym 30% ²⁹ [ha]
Zabudowa brutto przy wariantcie wysokim	7 981	16	399 050	493,95	642,14
Zabudowa brutto przy wariantcie constans	6 386	16	223 510	395,24	513,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela 27. Tereny przeznaczone pod zabudowę w dotychczasowych dokumentach.

FUNKCJA ZABUDOWY	Powierzchnie wyznaczanych terenów, w podziale na dokumenty [ha]
MPO	501,20
SUIKZP - tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługową wyznaczone na terenach nie wskazanych w MPO pod te cele	350,60
SUIKZP - projektowane usługi turystyczne na terenach nie wskazanych w MPO pod te cele	36,50
Razem:	888,30

Źródło: opracowanie własne (uwaga, powierzchnie obu dokumentów wzajemnie się uzupełniają – nie dublują tych samych terenów)

²⁷ patrz tabela 25

²⁸ wielkość powierzchni wynikająca z obliczeń GIS terenów zurbanizowanych (zabudowanych) w trakcie sporządzania niniejszego dokumentu

²⁹ zgodnie z art. 10 ust. 7 pkt. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – możliwość zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analizy nie więcej niż o 30% na tzw. niepewność procesów rozwojowych

Tabela 28. Chłonność obszarów przeznaczonych w mpzp pod zabudowę

FUNKCJA ZABUDOWY	Powierzchnia zabudowy [m²]
Zabudowa mieszkaniowa: budynki mieszkalne w zab. jednorodzinnej i zagrodowej	40 050
Zabudowa usługowa	2 000
Suma:	42 050

Źródło: opracowanie własne

Tabela 29. Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni istniejącej zabudowy i chłonności terenów

	Zabudowa mieszkaniowa	usługi	produkcja	Zabudowa łącznie
Powierzchnia istniejącej zabudowy	142 793 m ² -	15 996 m ² -	1 652 m ² 5,30 ha	160 441 m ² 382,80 ha
Chłonność terenów przeznaczonych w MPZP	40 050 m ² -	2 000 m ² -	- -	42 050 m ² 89,10 ha
Łącznie docelowa zabudowa w terenach zurbanizowanych (zabudowanych) i przeznaczonych na ten cel w MPZP	182 843 m ²	15 996 m ²	3 652 m ² 5,30 ha	202 491 m ² 460 ha
Zapotrzebowanie do 2046 r.	399 050 m ² 512 ha	88 520 m ² -	44 500 m ² -	532 070 m ² 642,14 ha
Łącznie docelowa zabudowa w terenach wskazanych w dotychczasowych dokumentach (tab. 8)	-	-	-	888,30 ha
Powierzchnia możliwa do wykorzystania w dokumencie zmiany studium	do wysokości powierzchni wskazanych w dotychczasowych dokumentach (maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę (do 2046 r.) przekracza łącznie docelową zabudowę w terenach zurbanizowanych (zabudowanych)* oraz sumą powierzchni użytkowej zabudowy			

* - obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Uwaga: przyjęto do obliczeń chłonności wszystkie tereny – nie tylko te, które wynikają z MPZP, ale te, które były na przestrzeni lat przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, usługową i produkcyjną.

Wyniki sporządzonego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę wskazują iż gmina, mając na uwadze zakazy i ograniczenia zabudowy na terenach zalewowych, terenach osuwiskowych i terenach objętych ochroną konserwatorską czy inną ochroną prawną – musi mieć okrojone tereny w stosunku do obowiązujących dokumentów (mając na względzie dobrze pojęty interes publiczny oraz bezpieczeństwo ludzi), ma zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy – w zastępstwie ww. wymienionych. Potrzeby i możliwości nie wskazują na potrzeby większe niż to było w dotychczasowych dokumentach. Ze względu na potencjał gospodarczy gminy oraz kierunki rozwoju, uważa się za zasadne lokalizowanie w granicach gminy nowych terenów zabudowy. Preferowana lokalizacja terenów zabudowy usługowej i produkcyjno-magazynowej to tereny sąsiadujące z autostradą (północna część gminy). W przypadku zabudowy mieszkaniowej - preferowana lokalizacja to tereny centrów wsi i miejscowość Mokra, dla której obowiązują miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Mokra 1/2003 i miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Mokra 1/2012.

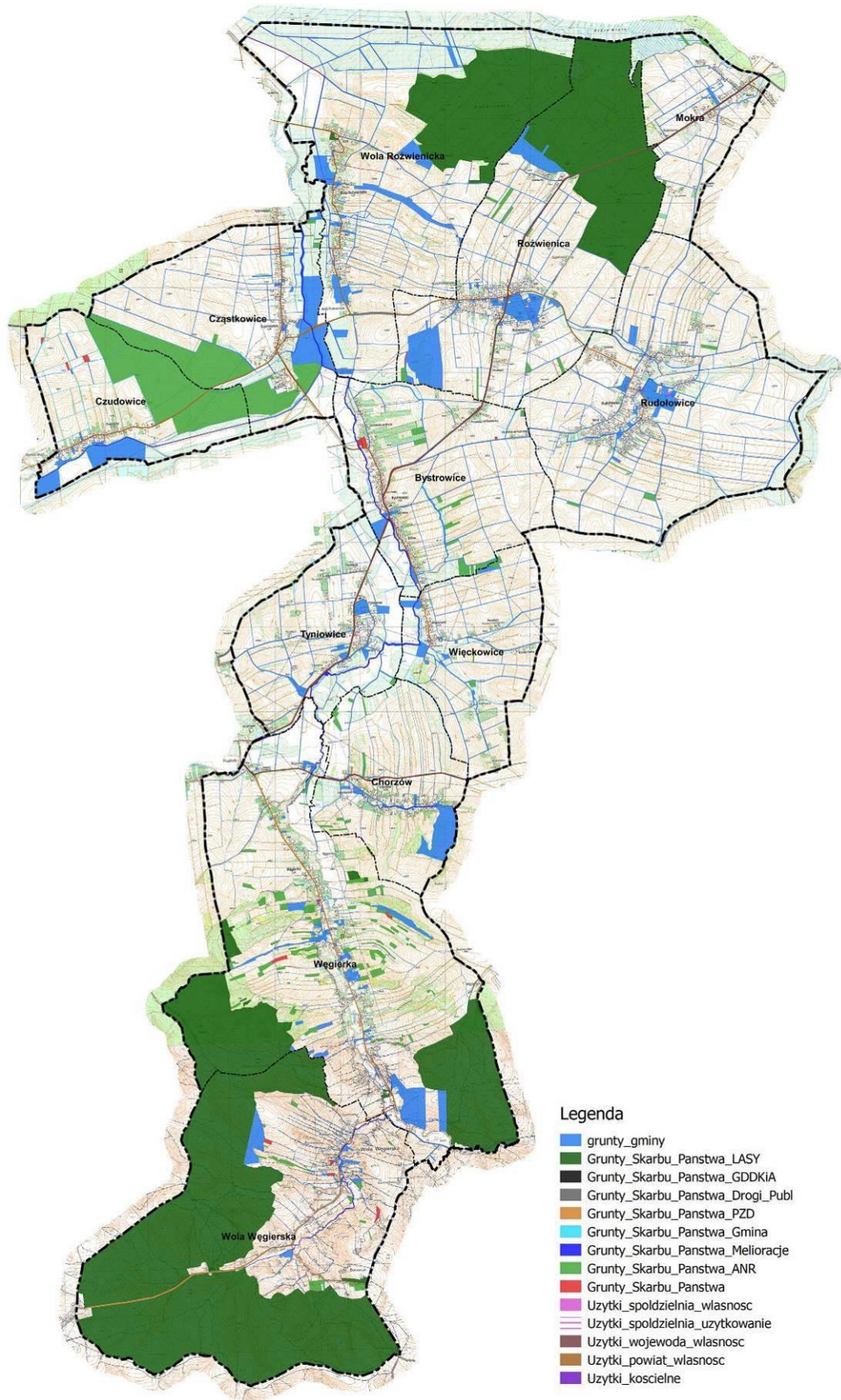
Realizacja nowej zabudowy może zwiększyć potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych związanych z realizacją nowej zabudowy. Dotyczy to w szczególności terenów usługowych i produkcyjnych i magazynowych lokalizowanych przy głównych ciągach komunikacyjnych (w tym przy autostradzie) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej (na terenach obecnie użytkowanych rolniczo). Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej są wystarczające, aby zadania te realizować bez większej zwłoki. Przy odpowiednim planowaniu, koszty realizacji ww. przedsięwzięć mogą podlegać częściowym dofinansowaniom ze środków strukturalnych Unii Europejskiej. Z uwagi na pełne wyposażenie istniejących terenów zurbanizowanych (zabudowanych) w infrastrukturę techniczną – uruchamianie nowych terenów – wyznaczanych w bezpośrednim sąsiedztwie już zabudowanych terenów pozwolą na potrzebę jedynie rozbudowy istniejącej sieci a nie jej budowy od podstaw.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Grunty gminne i Skarbu Państwa, w tym przekazane w różne formy władania, stanowią na terenie gminy aż ok. 30 %. Są to przede wszystkim użytki leśne i rolne niezabudowane oraz tereny komunikacyjne.

Tabela 30- Klasyfikacja gruntów z uwzględnieniem własności

użytkowanie gruntów	Skarb Państwa	Województwo Podkarpackie	Powiat jarosławski	Gmina spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Rożwienicy	grunty gminy	Łącznie Grunty nie stanowiące własności prywatnej
użytki rolne						
- grunty orne	215,6023	0	0,05	0,26	36,8924	
- sady	0,75	0	0	0	1,7395	
- łąki trwałe	21,9228	0	0	0	9,2516	
- pastwiska trwałe	10,8322	0	0,3563	0,307	83,6677	
- grunty rolne zabudowane	0,0426	0	0	0	0,1771	
- grunty pod stawami	0	0	0	0	2,3085	
- rowy	8,2523	0	0	0	12,4147	
użytki leśne oraz grunty zadrzewione i zakrzewienia						
- lasy i grunty leśne	1297,584	0	0	0	60,4763	
- grunty zadrzewione i zakrzewione	2,2978	0	0	0,04	8,3013	
grunty zabudowane i zurbanizowane						
- tereny mieszkaniowe	1,3630	0	0	0	1,687	
- tereny przemysłowe	1,1793	0	0	0,6132	2,7027	
- inne tereny zabudowane	0,1021	0	0	2,5608	8,9175	
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	0,3956	0	0	0	11,8658	
- użytki kopalne	0	0	0	0	1,1802	
- tereny komunikacyjne	25,8706	24,7886	18,4238	0,01	202,2991	
tereny różne	0	0	0	0	0,2254	
nieużytki	0	0	0,0506	0	0,1870	
wody						
- śródlądowe płynące	31,879	0	0	0	0,9961	
- śródlądowe stojące	1,2263	0	0	0	0,8879	
ogółem	1 620,9145	24,7886	18,8819	3,7910	446,1778	2 114,5538

schemat 14 - Rozmieszczenie różnych form władania na terenie gminy Rożwienica

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Zagadnienie zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia na terenie gminy Roźwienica to głównie zagrożenie: przestępczością, bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pożarowe.

10.1. ZAGROŻENIE PRZESTĘPCZOŚCIĄ

Obszar gminy Roźwienica w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego podlega Posterunkowi Policji w Pruchniku.

Liczba przestępstw na obszarze oddziaływania ww. posterunku w ostatnich latach zmalała. W 2015 r. było to 22 stwierdzonych przestępstw.

Ważnym zagadnieniem rzutującym na ogólną ocenę ładu i porządku publicznego, jest stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Tabela 31 Zagrożenie bezpieczeństwa.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość stwierdzonych przestępstw	26	43	46	51	38	22
Liczba wypadków drogowych	12	9	4	4	3	2
Liczba zdarzeń drogowych	48	41	31	40	29	22

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Jarosławiu

Sieć drogowa w gminie jest dobrze rozbudowana. Przez gminę biegną drogi wojewódzkie i powiatowe.

W latach 2010-2015 na terenie gminy ilość wypadków drogowych i innych zdarzeń drogowych znacznie spadła.

10.2. ZAGROŻENIE POŻAROWE

Jednostki straży pożarnej na terenie gminy Roźwienica w 2015 r. interweniowały 29 razy do pożarów.

Tabela 32 Zagrożenie pożarowe

lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość pożarów na terenie gminy Roźwienica	6	8	21	14	16	29

Źródło: KPPSP w Jarosławiu

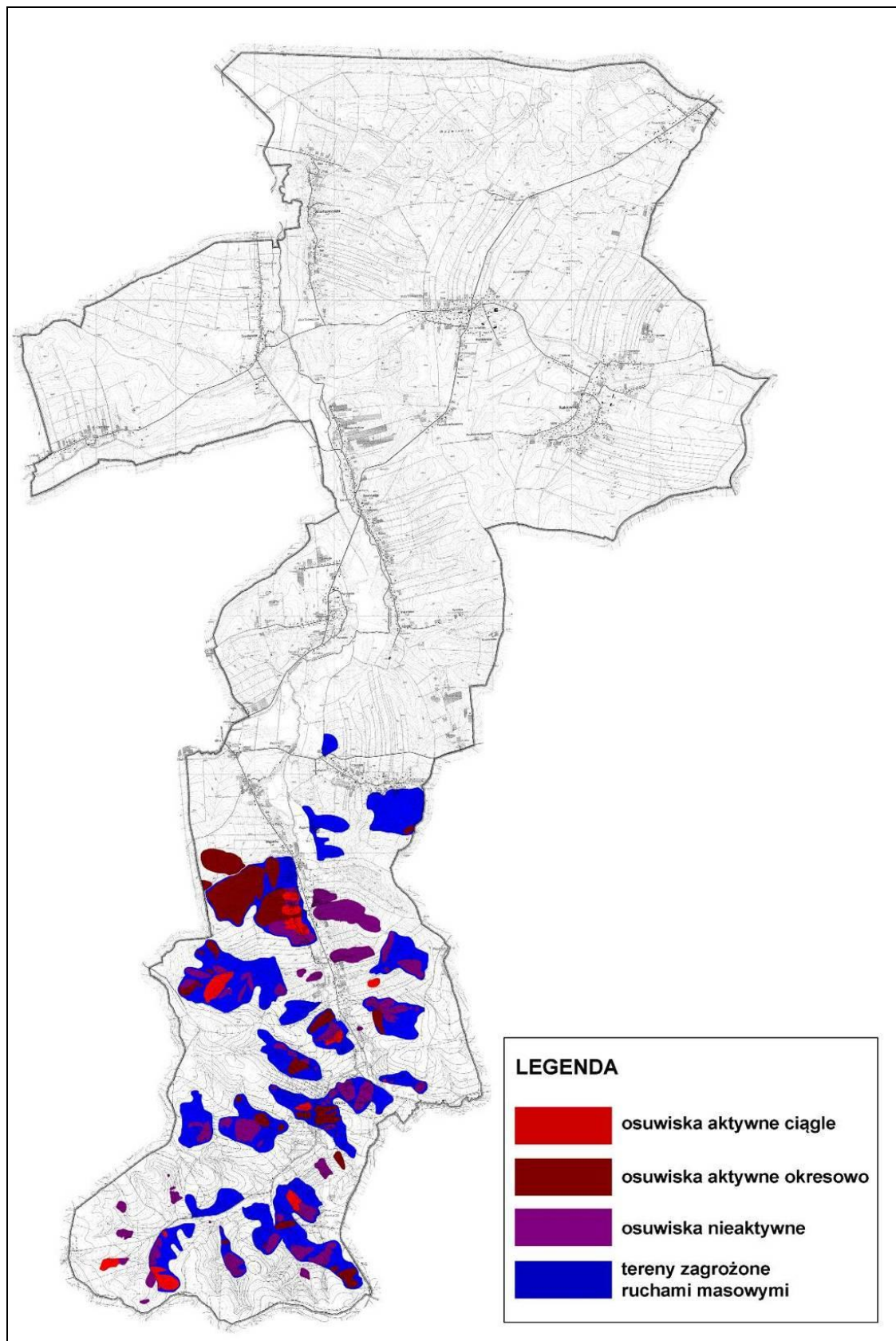
Najczęstszymi przyczynami powstawania pożarów były: podpalenia, wady urządzeń instalacji elektrycznych i grzewczych oraz ich nieprawidłowa eksploatacja.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH A TAKŻE WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

11.1. ZAGROŻENIA RUCHAMI MASOWYMI

Położenie części obszaru gminy w obrębie Pogórza Dynowskiego, wchodzącego w skład Karpat fliszowych sprawia, iż ta jej część narażona jest na występowanie procesów stokowych – osuwisk, obrywów, zsuwów, zmywania. Zagrożenie osuwiskowe utworów fliszowych wiąże się z naprzemianległym ułożeniem warstw łupków i piaskowców. Bardzo często osuwiska powstają także w obrębie utworów zwietrzelinowych. Najgroźniejszymi w skutkach są te powierzchniowe ruchy masowe, które powodują zniszczenia obiektów budowlanych, infrastruktury, sieci komunikacyjnej oraz degradację terenów rolnych. Występowanie tych zjawisk jest uwarunkowane m.in. nachyleniem stoku (wraz z wzrostem rośnie też oddziaływanie siły grawitacji) i ukształtowaniem stoku oraz ekspozycją. Bardzo istotne są warunki pogodowe jak gwałtowne topnienie pokrywy śnieżnej i nawalne czy długotrwałe opady deszczu oraz związane z tym oddziaływanie wód płynących. Woda jest istotnym katalizatorem ruchów masowych. Wzrost wilgotności wpływa na obniżenie właściwości wytrzymałościowych materiału. Wahania wody, zwłaszcza w strefie poślizgu (istniejącego, lub potencjalnego) powodują na przemian nawadnianie i wysuszanie skały – co obniża jej wytrzymałość. W nadkładzie (zwietrzelinie) może nastąpić upłynnienie gruntu i szybki spływ. Czynnikiem antropogenicznym mogącym przyczyniać się do uaktywnienia czy nasilenia powierzchniowych ruchów masowych jest dodatkowe obciążenie stoku budynkami oraz osłabienie struktury stoków podcięciami (naturalnymi lub antropogenicznymi). Osuwiska wywołane są przez nagłe przemieszczenie się mas ziemnych, powierzchniowej zwietrzeliny i mas skalnych podłoża, spowodowane siłami przyrody (np. nasiąknięcie gruntu w wyniku intensywnych opadów deszczu, trzęsienie ziemi) lub działalnością człowieka (podkopanie stoku lub jego znaczne obciążenie). Jest to rodzaj ruchów masowych, polegających na przesuwaniu się materiału skalnego lub zwietrzelinowego wzdłuż powierzchni poślizgu. Ruch taki zachodzi pod wpływem siły ciężkości. Osuwiska są szczególnie częste w obszarach o sprzyjającej im budowie geologicznej, gdzie warstwy skał przepuszczalnych i nieprzepuszczalnych występują naprzemiennie. Miejsca występowania osuwisk to naturalne stoki i zbocza dolin i zbiorników wodnych, obszary źródłowe rzek, skarpy wykopów i nasypów oraz wyrobisk. Uaktywniają się przede wszystkim w okresie od maja do sierpnia oraz w czasie powodzi opadowych.

Budowa płaszczowinowa Karpat sprzyja powstawaniu osuwisk. Osuwiska wykształciły się w obsekwentnym lub złożonym układzie warstw. Ich podłoże jest litologicznie silnie zróżnicowane: łupki spaskie; łupki pstre i margle zielone nierozdzielone; margle krzemionkowe, piaskowce i łupki; łupki, piaskowce z wkładkami margli; piaskowce głównie gruboławicowe, zlepierce i łupki oraz utwory warstw chodenickich: piaskowce i łupki z wkładkami łupków pstrych jednostki skolskiej a także ilowce, mułowce i zapiaszczone łupki przechodzące w drobnoziarniste piaskowce z wkładkami piaskowców gruboziarnistych i zlepierców. Z obrazu kartograficznego wynika także, że na rozwój w tym rejonie dużych osuwisk istotnie wpłynęła tektonika związana z nasunięciem karpackim oraz licznymi do niego dyslokacjami poprzecznymi. W przypadkach takich powstają skalno-zwietrzelinowe osuwiska z przemieszczeniami pakietów skalnych i urozmaiconą rzeźbą wewnątrzsuwiskową.

schemat 15 - Rozmieszczenie osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w gminie Rożwienica
Źródło: PIG (mapy SOPO)

Wpływ na powstanie osuwisk ma również zaleganie lessu karpackiego w nadkładzie skał karpackich lub miocenu zapadliska przedkarpackiego. Less jest utworem nieskompresowanym o dużej porowatości, łatwo więc ulega działaniu wody. W obrębie pokrywy lessowej mogą zachodzić takie zjawiska jak sufozja czy osiadanie zapadowe (wywołane obciążeniem gruntu lub jego nawodnieniem). Zróżnicowana morfologia terenu (spowodowana istnieniem licznych rozcięć, dolinek) oraz duża wrażliwość osadów lessowych na zmiany wilgotności sprzyjają powstawaniu osuwisk. Nawet niewielki wzrost wilgotności prowadzi do zmiany konsystencji gruntu, co może wywoływać jego ruch.

W związku z uaktywnieniem koluwiów na dużej części starych osuwisk lub powstaniem nowych zsuwów, prowadzone były prace dokumentujące osuwisk i zniszczeń przez nie wywołane. Koordynatorem tych prac był PIG–PIB O/Karpacki w Krakowie. W wyniku prowadzonych prac zinwentaryzowano 109 osuwisk, w tym: 11 aktywnych, 70 okresowo aktywnych, 28 nieaktywnych oraz 19 obszarów zagrożonych, które stanowią główny czynnik ograniczający zabudowę w południowej części gminy (Kurkowski i Zygmunt 2012). Zwrócić należy uwagę na fakt, iż istniejący podział osuwisk na aktywne, okresowo aktywne i ustabilizowane może powodować niewłaściwe rozumienie ryzyka zabudowy na ostatnich z wymienionych. Osuwiska zakwalifikowane niegdyś jako nieaktywne spowodowały już znaczne szkody finansowe na obszarze.

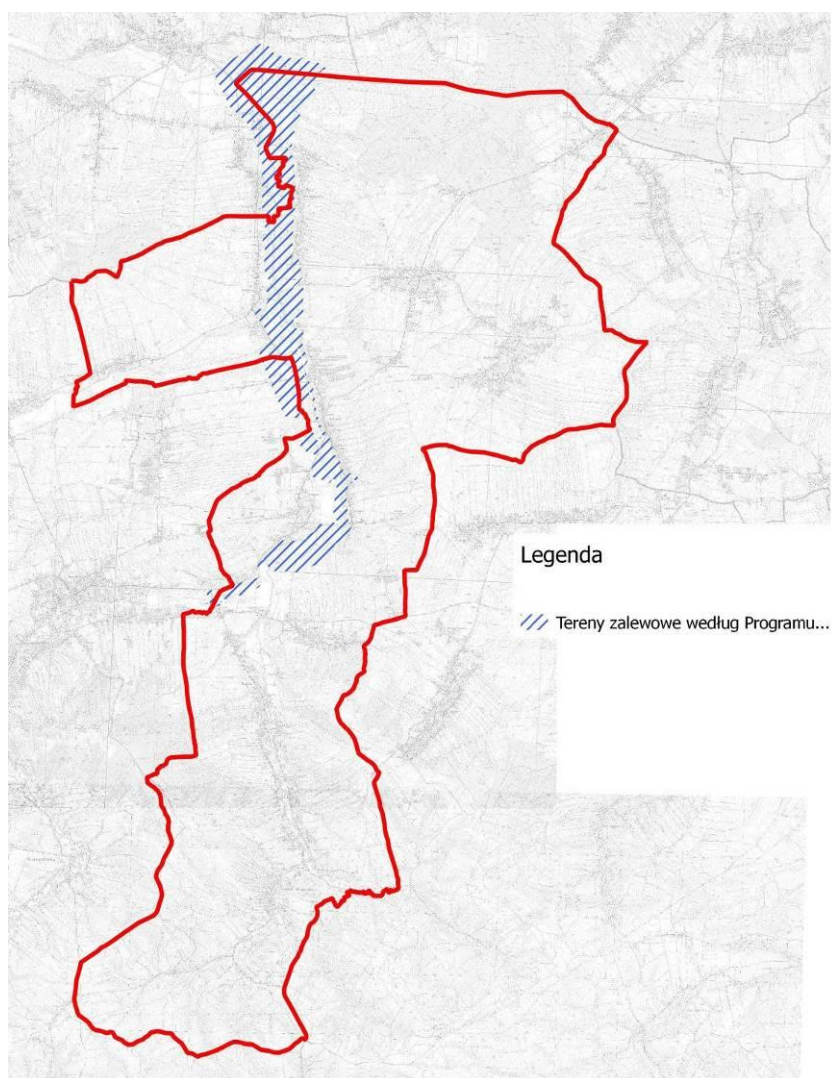
Na uruchomienie nowych osuwisk, uaktywnienie osuwisk nieaktywnych lub okresowo aktywnych, czy też ciągły ruch koluwiów w osuwiskach aktywnych mają wpływ także czynniki pogodowe. Zarówno długotrwałe deszcze jak i opady nawalne jak i gwałtowne topnienie dużej masy śniegów na wiosnę. Zwiększona ilość wód opadowych podnosi przepływ w ciekach, które z kolei mogą poprzez erozję boczną podcinać stoki. Przyczyną uaktywnienia ruchów masowych mogą być również źle wykonane prace inżynierskie powodujące nawodnienia i podcinanie zboczy, profilowanie skarp, niewłaściwie prowadzone prace budowlane, a także pozbawianie dużych powierzchni terenu trwałej szaty roślinnej. Mniejszym zagrożeniem dla obiektów inżynierskich są osuwiska rozwijające się w wąwozach lessowych oraz na stromych stokach dolin potoków, które zazwyczaj nie są zagospodarowywane. Jakiegokolwiek prace budowlane należy planować i wykonywać w pewnej odległości od granic takich form.

Osuwiska aktywne wyróżniają się wyraźną i czytelną rzeźbą z charakterystycznym zespołem form: skarpy, szczeliny, nabrzmienia powierzchni terenu, zerwania darni, występowanie zagłębień bezodpływowych i małych zbiorników wodnych oraz innych przejawów wód gruntowych. Przemieszczające się koluwia w niektórych osuwiskach powodują spękanie ścian budynków, zniekształcenia kopanych studni (przesunięcie kręgów). Są to obszary nie nadające się pod budownictwo, gdyż zachodzące w nich procesy grawitacyjnego przemieszczania koluwiów (o różnym stopniu natężenia), występujące od szeregu lat, powodują i będą powodować stałe zniszczenia, a przez to straty materialne. Ponadto stabilizacja w całości dużego czynnego osuwiska może być bardzo kosztowna, lub nierealna a stabilizacja tylko jego części może nie dać oczekiwanych efektów. Osuwiska okresowo aktywne obejmują obiekty, w których nie stwierdzono śladów współczesnych lub niedawnych (w czasie do 5 lat) zsunień i przemieszczeń grawitacyjnych mas ziemnych (koluwiów), jednak przemieszczenia takie miały miejsce w okresie ostatnich 50 lat. W takich obszarach prawdopodobne jest uaktywnienie się całego osuwiska lub jego części. Tego typu osuwiska również należą do terenów niebezpiecznych. Również i tu nie powinny być lokalizowane nowe inwestycje w planach zagospodarowania przestrzennego. Osuwiska nieaktywne obejmują tereny objęte ruchami osuwiskowymi, na których w czasie co najmniej ostatnich 50 latach nie stwierdzono wyraźnych śladów przemieszczeń. Nie oznacza to jednak, że tereny te nie podlegają procesom osuwiskowym. Sugeruje się, aby i te obszary zostały wyłączone spod

jakiegokolwiek zabudowy. Na terenie gminy Rożwienica wyznaczono 19 terenów zagrożonych ruchami masowymi. Budownictwo na tych terenach może być dopuszczone, ale po wykonaniu wcześniejszej dokumentacji geologiczno-inżynierskiej (określającej warunki podłoża w kontekście ewentualnego powstania osuwisk) i spełnieniu zawartych w nich zaleceń.

11.2. ZAGROŻENIA POWODZIOWE

Program ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły został przyjęty przez Radę Ministrów 9 sierpnia 2011 r. Określał on średniookresową strategię modernizacji systemu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły, uwzględniającą potrzeby z zakresu zabezpieczeń przeciwpowodziowych oraz planów ograniczenia zagrożenia powodziowego. 26 sierpnia 2014 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie uchYLENIA Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły. Jest to wynik wypełnienia zaleceń Komisji Europejskiej w zakresie spełnienia wymogów dyrektyw unijnych i wdrożenia jednolitego sposobu gospodarowania wodami.

schemat 16 - Tereny zalewowe według Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻEŃ ANTROPOGENICZNYCH

12.1. ZANIECZYSZCZENIE ATMOSFERY I DEGRADACJA KLIMATU LOKALNEGO

Jakość sanitarna powietrza to ważny czynnik zdrowotny, gdyż człowiek wystawiony jest na bezpośredni kontakt z zanieczyszczeniami zawartymi w powietrzu. Poprawa jakości powietrza ma wpływ korzystny na stan sanitarny środowiska i zdrowie ludzi.

Corocznie w Polsce dokonywana jest ocena jakości powietrza pod kątem jego zanieczyszczenia 12 substancjami: dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, tlenkiem węgla, benzenem i ozonem, pyłem zawieszonym PM₁₀ i PM_{2,5} oraz zanieczyszczeniami oznaczanymi w pyłe PM₁₀: ołowiem, arsenem, kadmem, niklem i benzo(a)pirenem. Pomimo stałej poprawy jakości powietrza w Polsce istotnym problemem nadal pozostają: w sezonie zimowym – ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu, a w sezonie letnim – zbyt wysokie stężenia ozonu troposferycznego.

Ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim w 2014 roku została wykonana według zasad określonych w art.89 ustawy Prawo ochrony środowiska z uwzględnieniem wymogów dyrektywy 2008/50/WE i dyrektywy 2004/107/WE oraz decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej 2011/850/UE z dnia 12 grudnia 2011 r.

Oceny jakości powietrza odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami. Gmina Roźwienica należy do strefy „podkarpackiej”. Roczna ocena została wykonana w oparciu o wyniki pomiarów przeprowadzonych w 2014 roku na stałych stacjach monitoringu.

Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów ustanowionych ze względu na:

- ochronę zdrowia ludzi,
- ochronę roślin.

W ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia uwzględnia się następujące zanieczyszczenia: SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, O₃, pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu PM_{2,5} oraz ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x i ozon O₃.

Strefy zalicza się do określonej klasy (A, B, C), w oparciu o ocenę poziomu wymienionych wyżej substancji w powietrzu. Określa się jedną klasę strefy ze względu na ochronę zdrowia i jedną klasę ze względu na ochronę roślin.

Kryteria zaliczenia strefy do określonej klasy:

- Klasa strefy A – poziom stężeń nie przekraczający poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych.
- Klasa strefy B – poziom stężeń powyżej poziomów dopuszczalnych, lecz nie przekraczający poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji.
- Klasa strefy C – poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji i poziomów docelowych.

Poniższe tabele przedstawiają wynikowe klasy jakości powietrza w strefie podkarpackiej w roku 2014 dla kryterium ochrony zdrowia i roślin.

Tabela 33. Klasyfikacja strefy podkarpackiej w zakresie jakości powietrza

	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia ludzi											
zanieczyszczenia	SO ₂ ,	NO ₂	CO	C ₆ H ₆ ,	O ₃	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	As	Cd	Ni	BaP
klasa	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C

	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin		
zanieczyszczenia	SO ₂ ,	NO _x	O ₃
klasa	A	A	A

źródło: Raport o stanie środowiska w woj. podkarpackim w 2014 r. WIOŚ w Rzeszowie

Zgodnie z klasyfikacją dla kryterium ochrony zdrowia strefa podkarpacka otrzymała wynikową klasę C, ze względu na ponadnormatywne stężenia benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}. Oznacza to, że poziomy stężenie 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM₁₀ przekraczają wartości dopuszczalne w ciągu roku częściej niż 35-razy, poziom stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} przekracza poziom dopuszczalny oraz poziom stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu przekracza poziom docelowy w roku kalendarzowym.

Zgodnie z klasyfikacją dla kryterium ochrony roślin strefa podkarpacka otrzymała wynikową klasę A.

Gmina Roźwienica nie zalicza się do gmin o zidentyfikowanych problemach z jakością powietrza. Źródła zanieczyszczeń powietrza znajdują się przede wszystkim poza granicami gminy. Głównym zagrożeniem jakości powietrza w obrębie gminy jest tzw. niska emisja powierzchniowa z takich źródeł jak węglowe piece domowe i kotłownie, emitujące głównie tlenki węgla, siarki i pyły. Spala się w nich węgiel, zazwyczaj, niskiej jakości z dużą zawartością siarki i substancji lotnych. Częstym procederem jest palenie w piecach tworzyw sztucznych, w wyniku, czego do powietrza emitowane są dioksyny. Emisja niska na terenie gminy jest problemem również ze względu na brak urządzeń ochrony powietrza w lokalnych systemach grzewczych i piecach domowych. W przypadku emisji związanej z mieszkalnictwem jednorodzinnym zwłaszcza przy zwartej zabudowie, zanieczyszczenia uwalniane na niewielkich wysokościach często pozostają i kumulują się w otoczeniu źródła emisji, stając się poważnym problemem ekologicznym i zdrowotnym lokalnej społeczności. Wielkość zanieczyszczeń uzależniona jest przede wszystkim od warunków atmosferycznych (temperatury) i jakości opału. W okresie wiosenno-letnim jest ona niższa, a w okresie jesienno-zimowym znacznie wyższa.

Emisja komunikacyjna, ze względu na sposób rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (niskie źródła emisji) jest najbardziej uciążliwa w najbliższym otoczeniu drogi. W wyniku spalania paliw w środkach mobilnych, do środowiska dostają się zanieczyszczenia gazowe, głównie: tlenek węgla, tlenki azotu, dwutlenek węgla i węglowodory. Emitowane są także pyły na skutek ścierania się opon, hamulców i nawierzchni drogowej, które zawierają związki ołowiu, kadmu, niklu itp. Na obszarze gminy największe zanieczyszczenia komunikacyjne

występują na terenach przylegających do dróg wojewódzkich oraz autostrady A4, graniczącej od północy z terenem gminy.

Na kierunek rozprzestrzeniania zanieczyszczeń od poruszających się po drogach samochodów ma największy wpływ aktualnie panujący kierunek wiatru. W związku ze wzrostem liczby samochodów poruszających się po drogach publicznych, może wzrastać zanieczyszczenie powietrza węglowodorami, tlenkami węgla, tlenkami azotu i pyłem.

Zanieczyszczenia ze źródeł punktowych, znajdujących się w obrębie gminy, odgrywają mniejszą rolę w kształtowaniu jakości powietrza.

Generalnie należy stwierdzić, że gmina Roźwienica charakteryzuje się dość dobrą jakością powietrza, a głównym problemem jest oddziaływanie emisji spoza terenu gminy.

Z uwagi na zaklasyfikowanie strefy podkarpackiej do klasy C, podjęta została uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XXXIII/608/13 z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu” wraz z Planem Działań Krótkoterminowych. Działania tam zaproponowane skupiają się na ośrodkach miejskich województwa, których notowane są przekroczenia standardów jakości powietrza.

12.2. ZAGROŻENIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

W 2014 roku przeprowadzono ocenę jakości JCWP PLRW200019226899 Mleczka od Łopuszki do ujścia z Mleczką Wschodnią od Węgierki w oddalonym znacznie od gminy punkcie w Gniewczynie. Ocena wykazała zły stan wód z powodu niskiej oceny elementów biologicznych. Należy jednakże zaznaczyć, że oddalenie punktu pomiarowego od terenu gminy nie pozwala na wyciąganie wniosków co do wpływu emisji z terenu gminy na jakość wód.

Gmina Roźwienica leży w obrębie dwóch JCWPd: 127 i 158. Ocena jakości tych wód, przeprowadzona w 2012 r., pozwoliła zaklasyfikować ich stan jako dobry.

Cieki w nizinnej części gminy, w Kotlinie Sandomierskiej, są bardziej wrażliwe na zanieczyszczenia ze względu na niewielki spadek i wolny przepływ wody, a co za tym idzie słabsze natlenienie wody. Cieki na Pogórzu Dynowskim, ze względu na znaczne spadki i intensywniejsze mieszanie i napowietrzanie wody, posiadają większą zdolność samooczyszczania i regeneracji jakości wody oraz życia biologicznego. Równorzędnie ważnym działaniem jest likwidacja dzikich wysypisk śmieci w lasach i korytach cieków, biologiczna obudowa cieków, zwiększenie retencji terenu, zmniejszenie spływów z pól przez zwiększanie powierzchni trwałych użytków zielonych na stokach o nachyleniu ponad 10°, zadrzewienia, zalesienia gruntów porolnych i ochrona źródeł, z których cieki biorą początek. Przedsięwzięcia te zagwarantują prawidłowe funkcjonowanie ekosystemów wodnych oraz zależnych od nich ekosystemów lądowych.

W celu zapewnienia właściwej ochrony wód i zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, Sejmik Województwa Podkarpackiego uchwałą Nr XLVIII/1009/14 z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie likwidacji dotychczasowej aglomeracji Wola Roźwienicka oraz wyznaczenia nowej aglomeracji Wola Roźwienicka, wyznaczył granice aglomeracji w gminie Roźwienica. Obejmuje ona tereny zwartej zabudowy o równoważnej liczbie mieszkańców 6 430, i zlokalizowana jest na terenie miejscowości: Bystrowice, Częstkowice,

Czudowice, Chorzów, Mokra, Roźwienica, Rudołowice, Tyniowice, Węgierka, Więckowice, Wola Roźwienicka, Wola Węgierska z oczyszczalnią ścieków w Woli Roźwienickiej. Gmina Roźwienica jest w całości skanalizowana.

12.3. ZAGROŻENIA POKRYWY GLEBOWO-ROŚLINNEJ

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska IUNG prowadzi co 5 lat monitoring chemizmu gleb ornych. Ma on na celu śledzenie stanu właściwości fizycznych, fizykochemicznych i chemicznych gleb gruntów ornych oraz zanieczyszczenia pierwiastkami śladowymi, wielopierścieniowymi węglowodarami aromatycznymi i siarką siarczanową. Wyniki badań zawartości metali ciężkich w wybranych punktach pomiarowych województwa podkarpackiego generalnie potwierdzają brak lub małe zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi. Na terenie gminy nie został zlokalizowany żaden punkt pomiarowo-kontrolny. Najbliższe punkty położone na terenie powiatu jarosławskiego znajdowały się w gminie Wiązownica i Chłopice.

Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Rzeszowie od kilkudziesięciu lat prowadzi badania agrochemiczne gleby, które pozwalają w sposób bardzo ogólny określić ich jakość i przydatność do produkcji rolnej. W latach 2004-2006 wykonano badania, które pozwoliły określić poziom zakwaszenia i zasobność w P_2O_5 , K_2O i Mg w glebach użytkowanych rolniczo. Na terenie gminy badaniami objęto powierzchnie 895 hektarów z których pobrano do analizy 646 próbek. Poniższa tabela przedstawia wyniki pomiarów.

Tabela 34. Strukturę % pod względem odczynu i potrzeb wapnowania gleb na terenie Gminy Roźwienica.

GMINA	udział gleb o odczynie:					Potrzeba wapnowania w % /ha				
ROŻWIENICA	bardzo kwaśny	kwaśny	lekko kwaśny	oboj.	zasad.	konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędne
	24% 989ha	40% 1648 ha	22% 907 ha	13% 536 ha	1% 41 ha	45% 1854 ha	19% 783 ha	12% 495 ha	9% 371 ha	15% 618 ha

źródło: Raport z badań monitoringowych gleby na terenie powiatu jarosławskiego w latach 2004-2006

W gminie 64 % użytków rolnych wykazuje odczyn bardzo kwaśny i kwaśny i wymaga wapnowania. Zakwaszenie gleb stanowi jeden z najważniejszych czynników ograniczających produkcję roślinną. Przyczyniają się do niego zarówno warunki klimatyczno-glebowe, jak i działalność człowieka. Do procesów naturalnych zaliczyć należy przewagę opadów atmosferycznych nad parowaniem oraz rodzaj gleby. Niezwykle silne oddziaływanie człowieka na pogorszenie odczynu gleby polega przede wszystkim na stosowaniu nawożenia (niemal wszystkie nawozy są fizjologicznie kwaśne) oraz odprowadzanie z plonem kationów zasadowych przy jednocześnie niedostatecznym wprowadzaniu ich do gleby w formie nawożenia (wapnowania).

Na przestrzeni 10 lat obserwuje się niewielkie zmiany w poziomie zakwaszenia. Są to zmiany zazwyczaj pozytywne (zmniejszenie udziału gleb o pH do 5,5), ale nadal mało istotne dla wysokości produkcji.

Spośród niezbędnych pierwiastków pobieranych przez rośliny z gleby — sześć pobieranych jest w stosunkowo dużych ilościach (N, P, K, Ca, Mg, S). Niedobór lub nieprawidłowe proporcje wymienionych pierwiastków mają negatywny wpływ na jakość i ilość uzyskiwanych plonów, a ponadto mogą negatywnie wpływać na środowisko naturalne.

Przeprowadzone badania w latach 2004-2006 wykazały duży deficyt fosforu i potasu w glebach na terenie gminy, także badania przeprowadzone w kolejnych latach nie wykazały istotnych korzystnych zmian zasobności w przyswajalne formy podstawowych makroelementów.

Tabela 35. Zawartość fosforu, potasu i magnezu w gruntach rolnych Gminy Rożwienica; lata 2004-2006.

		Grunty orne	Użytki zielone	Użytki rolne
ZAWARTOŚĆ FOSFORU	Bardzo niska	14%	67%	14%
	niska	44%	33%	44%
	średnia	20%	0%	20%
	wysoka	8%	0%	8%
	Bardzo wysoka	14%	0%	14%

		Grunty orne	Użytki zielone	Użytki rolne
ZAWARTOŚĆ POTASU	Bardzo niska	24%	100%	24%
	niska	39%	0%	39%
	średnia	26%	0%	26%
	wysoka	5%	0%	5%
	Bardzo wysoka	6%	0%	6%

		Grunty orne	Użytki zielone	Użytki rolne
ZAWARTOŚĆ MAGNEZU	Bardzo niska	1%	0%	1%
	niska	4%	0%	4%
	średnia	13%	67%	13%
	wysoka	22%	0%	22%
	Bardzo wysoka	60%	33%	60%

źródło: Raport z badań monitoringowych gleby na terenie powiatu jarosławskiego w latach 2004-2006

O poziomie żyzności gleby oprócz odczynu (pH) decydują właściwości fizyczne gleby oraz zasobność w substancję organiczną (próchnicę), z którą ściśle skorelowana jest zawartość azotu mineralnego w glebie. W 2013 r. laboratorium OSChR w Rzeszowie prowadziło badania mające na celu określenie zarówno substancji organicznej jak i azotu mineralnego. W powiecie jarosławskim zawartość próchnicy oscyluje wokół zawartości uznawanych za charakterystyczne dla dominujących typów gleb, a zawartość azotu mineralnego w badanych glebach nie stanowiła zagrożenia dla wód gruntowych.

Analizując zagrożenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej można wyróżnić zagrożenia o charakterze ilościowym i jakościowym. Zagrożenia o charakterze ilościowym wyrażają się w zmniejszeniu powierzchni użytkowanej rolniczo w następstwie przejmowania gruntów na cele nierolnicze i nieleśne oraz degradacji gruntów w wyniku erozji. Naturalnym zagrożeniem o charakterze ilościowym dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej na terenie gminy są procesy erozyjne, które dotyczą szczególnie gruntów w części południowej, położonych na dużych spadkach terenu. Każdy rodzaj erozji gleby jest czynnikiem degradującym środowisko

przyrodnicze, a zwłaszcza rolniczą przestrzeń produkcyjną. Jej skutki przejawiają się w niekorzystnych, przeważnie trwałych zmianach: warunków przyrodniczych (rzeźby, gleb, stosunków wodnych, naturalnej roślinności), warunków gospodarczo-organizacyjnych (deformowanie granic pól, rozczłonkowanie gruntów, pogłębianie dróg, niszczenie urządzeń technicznych). Zmiany te prowadzą do obniżenia potencjału produkcyjnego ziemi i walorów ekologicznych krajobrazu.

Zagrożenia jakościowe związane są z oddziaływaniem zanieczyszczeń (przemysłowych, komunikacyjnych i rolniczych) na grunty rolne, ze zmianą stosunków wodnych, zanieczyszczeniem powierzchni ziemi odpadami, stosowaniem środków ochrony roślin oraz nawozów, a także z mechanizacją rolnictwa i produkcją zwierzęcą.

Mechanizacja rolnictwa, w wyniku której na polach stosowane są ciężkie ciągniki, ciężkie pługi, maszyny żniwne, kombajny i koparki może spowodować ujemne skutki dla środowiska glebowego i jego urodzajności. Ciężki sprzęt rolniczy ugniata glebę, niszczy jej strukturę i zmniejsza porowatość. Efektem tego jest występujące zachwianie równowagi wodno-powietrznej gleby, co ujemnie wpływa na wzrost i plonowanie roślin. Chemizacja gleb obok korzyści powoduje postępujące w czasie zagrożenie środowiska glebowego. Zbyt duże dawki nawozów ujemnie odbijają się na glebach i organizmach w nich żyjących oraz przyczyniają się do eutrofizacji wód. Źródłem chemicznych skażeń gleb są także stosowane środki ochrony roślin, które oprócz korzyści niosą za sobą zagrożenia dla agrocenoz. Wiele z nich niszczy bowiem nie tylko organizmy szkodliwe, ale także pożyteczne, zmniejszając bioróżnorodność. Przyczyniają się także do zaniku gatunków drapieżnych, gradacji nowych gatunków szkodników lub odmian uodpornionych na pestycydy, skażają wody powierzchniowe, zanieczyszczają gleby, a niektóre z nich kumulują się w roślinach.

12.4. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZEZ HAŁAS

Działalność człowieka powoduje istotne zmiany w tzw. klimacie akustycznym. Jako hałas według przepisów rozumiemy każdy dźwięk, który w danych warunkach jest określany jako szkodliwy, uciążliwy lub przeszkadzający, niezależnie od jego parametrów fizycznych. Podstawą prawną działań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem stanowi ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska, art. 112 stwierdza: „ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez: utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, zmniejszenie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany, zapobieganiu ich powstawaniu lub przenikaniu do środowiska”.

Należy pamiętać, iż prawo ochrony środowiska traktuje hałas jako jedno z zanieczyszczeń środowiska i w związku z tym, poddaje go takim samym zasadom i obowiązkom jak w przypadku innych zanieczyszczeń. Bardzo często problem hałasu jest bagatelizowany, a jednocześnie badania naukowe wykazują, że dla przeciętnego człowieka hałas jest kilkakrotnie bardziej dokuczliwy niż np. zanieczyszczenie powietrza.

Dopuszczalne wartości poziomu hałasu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. 2014 r., poz. 112). Zgodnie z przepisami ww. dokumentu dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów mieszkaniowo-usługowych dopuszczalny

poziom dźwięku hałasu drogowego i kolejowego wynosi 50 dB w porze dziennej i 40 dB w porze nocnej. Dla pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu jest to odpowiednio 55 dB i 45 dB.

Głównym stałym źródłem hałasu w środowisku na obszarze gminy Rożwienica są drogi wojewódzkie nr 880 i 881. Ponadto do zanieczyszczeń akustycznych przyczynia się ruch samochodowy na pozostałych, mniejszych drogach gminnych oraz hałas z sąsiadującej z gminą od północy autostrady A4. Na terenie gminy brak jest większych obiektów przemysłowych emitujących hałas w stopniu stanowiącym istotne zagrożenie dla środowiska. Lokalne uciążliwości stwarzają drobniejsze źródła gospodarcze. W ostatnich latach nasilił się problem uciążliwości akustycznych związanych z funkcjonowaniem działalności usługowej. Dominującym źródłem hałasu są tu najczęściej urządzenia klimatyzacyjno-wentylacyjne zamontowane na zewnątrz budynku, pracujące w cyklu automatycznym, często całodobowo. Praca klimatyzatorów może nie jest zbyt głośna, jednak towarzyszy jej ciągły, jednostajny szum, który z pewnością może być uciążliwy.

Do zanieczyszczeń akustycznych na przedmiotowym obszarze przyczyniają się również maszyny i urządzenia rolnicze, które stanowią lokalne, sezonowe źródła hałasu o natężeniu zwiększającym się w określonych porach roku, głównie latem.

W celu zmniejszenia uciążliwości hałasu komunikacyjnego opracowano: Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w pobliżu głównych dróg o obciążeniu ruchem powyżej 3 mln przejazdów rocznie, określony uchwałą Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr LVIII/1096/14 z dnia 27 października 2014 r. Na terenie gminy dotyczy on drogi wojewódzkiej Nr 880.

12.5. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Pole elektromagnetyczne (PEM) jest naturalnym elementem natury i zawsze istniało w środowisku ziemskim. Jednak od początku XX wieku, w związku z rosnącym zapotrzebowaniem na energię elektryczną, nieustannie rozwijającymi się technologiami bezprzewodowymi, a także zmianami w stylu pracy i zachowaniach społecznych, środowisko coraz bardziej poddawane jest działaniu pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez sztuczne źródła. Obecnie człowiek pozostaje w nieprzerwanej ekspozycji na oddziaływanie pól elektromagnetycznych o różnych częstotliwościach, pochodzących od wszelkiego rodzaju urządzeń i instalacji wykorzystywanych w przemyśle, jak i tych powszechnie używanych przez człowieka. Do najważniejszych źródeł promieniowania zaliczyć należy przede wszystkim stacje i linie energetyczne, nadajniki radiowe i telewizyjne oraz stacje bazowe telefonii komórkowej.

Dopuszczalne wartości parametrów fizycznych pól elektromagnetycznych zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. 2003 Nr 192, poz. 1883). Zgodnie z zapisami zawartymi w tym rozporządzeniu dopuszczalne w środowisko poziomy pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz dla miejsc dostępnych dla ludzi, wynoszą dla składowej elektrycznej 10kV/m, dla składowej magnetycznej 60A/m. Przepisy stanowią ponadto, że na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową natężenie pola

elektrycznego nie może przekraczać wartości 1kV/m, a natężenie pola magnetycznego wartości 60A/m.

Badania poziomów pól elektroenergetycznych prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Wg danych za 2014 rok na terenie województwa podkarpackiego nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego.

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA A TAKŻE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH³⁰

Strefa ochrony udokumentowanych złóż surowców naturalnych (obszary zalegania złóż udokumentowanych i bilansowanych) oraz ustanowione obszary i tereny górnicze – wyłączone z zabudowy na podstawie przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze. Strefę należy traktować w perspektywie (w trakcie i po zakończeniu eksploatacji) jako strefę wzbogacania bioróżnorodności obszaru. Proponowany kierunek rekultywacji i zagospodarowania – rekreacyjny i naturalny (maksymalne rozwinięcie linii brzegowej; wskaźnik rozwinięcia minimum 1,3; w minimum 40 % przebiegu linii brzegowej rekultywacja w kierunku możliwego rozwinięcia zbiorowisk wodnych i przywodnych wprowadzonych sztucznie lub w drodze sukcesji naturalnej).

W obrębie gminy Roźwienica funkcjonuje szereg udokumentowanych złóż surowców naturalnych:

Złoże gazu ziemnego „Mirocin”: dla złoża decyzją Ministra Środowiska Nr DGiKGe-4771-26/48239/11/BG z dnia 04 listopada 2011 r. zmieniono zapisy pierwotnej koncesji Nr 39/94 z dnia 6 kwietnia 1994 r. i ustanowiono obszar górniczy i teren górniczy Mirocin-2.

Złoża gazu ziemnego „Rudołowice”: złoża rozpoznane wstępnie.

Złoże gazu ziemnego „Przemysł”: dla złoża decyzją Ministra Środowiska Nr DGK-IV-4771-31/35939/15/BG z dnia 24 września 2015 r. zmieniono zapisy poprzednich koncesji Nr DGe/EZ/487-2642/2000 z dnia 05 maja 2000 r. oraz pierwotnej Nr 100/94 z dnia 27 czerwca 1994 r. i ustanowiono obszar górniczy i teren górniczy Przemysł - 1.

Złoże margli „Węgierka”: złożo udokumentowane szczegółowo. Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa „margle” w kat. C1 zatwierdzona decyzją Starosty Jarosławskiego Nr OLR-IV.6528.10.2012 z dnia 09.01.2013 r. Dla złoża decyzją Starosty Powiatowego w Jarosławiu znak: ŚRIV.6522.2.2015 z dnia 26.04.2016 r. ustanowiono obszar górniczy i teren górniczy Węgierka.

Złoże gazu ziemnego „Kramarzówka”: dla złoża decyzją Minister Środowiska Nr DGK-IV.4741.68.2016.BG z dnia 25 lipca 2017 r. zatwierdził dokumentację geologiczno-inwestycyjną złoża. Nie ustanowiono obszaru górniczego i terenu górniczego – jest on w fazie projektowania.³¹

Na terenie gminy Roźwienica nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

14. TERENY ZAMKNIĘTE

Na terenie gminy nie występują tereny zamknięte oraz ich strefy ochronne.

³⁰ Terenem górniczym jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego; Granice obszaru górniczego i terenu górniczego wyznacza organ koncesyjny.

³¹ wprowadzono zmianą studium 2017

15. RELACJE Z INNYMI DOKUMENTAMI

W studium uwzględniono uwarunkowania wynikające z powiązań projektowanego dokumentu z dokumentami wyższego rzędu, w szczególności dokumentami:

- **„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”**, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, (Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., Monitor Polski z dnia 27 kwietnia 2012 r., poz. 252)

Celem strategicznym KPZK 2030 jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Zgodnie ze sformułowaną w dokumencie wizją, Polska 2030 r. będzie krajem o ugruntowanych warunkach trwałego i zrównoważonego rozwoju, dobrze zagospodarowanym, sprawnie zarządzanym i bezpiecznym.

Ład przestrzenny to główny cel zagospodarowania przestrzennego na wszystkich poziomach planowania: krajowym, regionalnym, lokalnym i funkcjonalnym. Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pod pojęciem „ładu przestrzennego” należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. (...) Nowe podejście do polityki rozwoju oznacza uznanie przez władze publiczne potrzeby sprawnego zarządzania dynamicznie zmieniającymi się – w czasie i przestrzeni – układami przestrzennymi.

Nieuporządkowany system gospodarki przestrzennej wywołuje konkretne skutki w sferze społecznej i gospodarczej. Są nimi przede wszystkim problemy społeczne w postaci patologii, alienacji, frustracji i konfliktów wynikające z segregacji społecznej. (...) Drugim poważnym skutkiem jest zagrożenie bezpieczeństwa osób żyjących lub prowadzących działalność na terenach zalewowych. Tylko materialne skutki powodzi w 2010 roku oszacowano na mniej więcej 12 miliardów złotych. Zagrożenie bezpieczeństwa odnosi się również do transportu – w Polsce co dziesiąta ofiara wypadku jest śmiertelna – średnia dla UE jest trzy razy niższa. (...) Kolejnym efektem braku konsekwentnej polityki przestrzennej jest niekontrolowana urbanizacja wywołująca koszty budowania dodatkowej infrastruktury nieuzasadnionej rachunkiem ekonomicznym, wydłużenie czasu dojazdu do centrum (do miejsc pracy, edukacji, usług). (...) Brak adekwatnych regulacji w systemie gospodarki przestrzennej (brak obowiązkowych scaleń) powoduje, że struktura własnościowo-przestrzenna obszarów rolnych decyduje o kształcie nowej zabudowy. W konsekwencji tworzona jest nadmiernie ekstensywna i chaotyczna zabudowa, następuje także trwałe wykluczenie części terenów z użytkowania. Szacuje się, że straty te sięgają 20% każdego hektara przeznaczonego pod zabudowę. (...) Konsekwencją obecnego systemu gospodarki przestrzennej jest bardzo niska – ekonomiczna i społeczna – efektywność nakładów na infrastrukturę oraz nieopłacalność rozwoju i utrzymania transportu publicznego.

Symptomami braku ładu przestrzennego w Polsce są między innymi na poziomie lokalnym – niska jakość przestrzeni publicznej, chaos w formach zabudowy i architekturze zespołów urbanistycznych, ich niekompletność i presja na tereny otwarte, destrukcja systemów ekologicznych miast, braki w wyposażeniu terenów urbanizowanych i terenów wiejskich w infrastrukturę techniczną i społeczną, nienadążającą za rozwojem zabudowy mieszkaniowej.³²

- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego³³,**

Informacje dotyczą elementów i form zagospodarowania przestrzennego o charakterze ponadlokalnym określonym w skali regionalnej:

³² Wg Raportu o ekonomicznych stratach i społecznych kosztach niekontrolowanej urbanizacji w Polsce

³³ Uchwała nr XLVIII / 552 / 2002 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r.

I. MIEJSCE I FUNKCJA GMINY W STRUKTURZE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ WOJEWÓDZTWA**1. Obszar gminy położony jest:**

- poza pasmem aktywności społeczno-gospodarczej,
- w strefach: produkcji rolnej, gospodarki leśnej, ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego,
- miejscowość gminna Roźwienica – ośrodek rozwoju o znaczeniu lokalnym, posiada możliwości dla rozwoju funkcji usługowo-administracyjnej i rolniczej.

2. Kierunki przekształceń:

- kształtowanie się strefy intensyfikacji produkcji rolnej, rozwój rolnictwa integrowanego i ekologicznego na terenach objętych ochroną przyrody,
- rozwój działalności produkcyjnej i usługowej w zakresie budownictwa, handlu i turystyki.

II. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE**1. Elementy istniejące:**

- Przemysko – Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszary „Natura 2000”: „Pogórze Przemyskie”, „Ostoja Przemyska”,
- strefa występowania obszarów osuwiskowych.

2. Elementy planowane:

- Szlak Architektury Drewnianej (zadanie zrealizowane),
- ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego terenów przygranicznych w zakresie unikatowej architektury drewnianej.

III. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACJA**1. Elementy istniejące:**

- gazociągi wysokoprężne,
- stacja redukcyjno- pomiarowa gazu,
- droga wojewódzka nr 880 relacji Jarosław-Pruchnik,
- droga wojewódzka nr 881 relacji Łańcut-Żurawica,
- obszary górnicze złóż gazu ziemnego „Mirocin”, „Przemysł”.

2. Elementy projektowane:

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 880 (zadanie w trakcie realizacji),
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 881 (zadanie zrealizowane),
- budowa gazociągu wysokoprężnego Ø80 od istniejącego gazociągu Ø500 (Tuligłowy-Mirocin) do Krzywczy + stacja redukcyjno-pomiarowa IO,
- budowa linii elektroenergetycznej 110kV Dynów-Przeworsk,
- utworzenie strefy ochrony sanitarnej ujęcia powierzchniowego wody dla miasta Jarosławia,
- budowa wałów przeciwpowodziowych wzdłuż rzeki Mlecza,
- budowa zbiorników małej retencji „Węgierka” oraz w miejscowości Cząstkowice, Czudowice,
- regulacja rzek i potoków.

IV. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

Na terenie gminy nie przewiduje się realizacji zadań i zamierzeń ponadlokalnych z zakresu infrastruktury społeczno-gospodarczej.

- **Strategia rozwoju gminy Roźwienica z 1999 r.**
- **Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Roźwienica.**

16. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ

Na podstawie analizy uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, w tym dokumentów strategicznych na poziomie województwa, powiatu i gminy wyodrębnione mocne i słabe strony gminy oraz szanse i zagrożenia.

Mocne strony

- dobre wyposażenie w elementy komunikacji, infrastruktury technicznej oraz znaczne rezerwy w wydajności systemów wodno – kanalizacyjnych;
- dobra dostępność do usług oświaty – na terenie gminy i w bezpośrednim sąsiedztwie w m. Jarosław;
- bardzo dobra dostępność komunikacyjna: na terenie gminy 2 drogi wojewódzkie i dobre połączenia między poszczególnymi miejscowościami w gminie;
- bardzo dobra dostępność do projektowanej autostrady A4: w bezpośrednim sąsiedztwie węzeł autostradowy Jarosław Wschód;
- dobry stan dróg – dotyczy dróg wojewódzkich i powiatowych;
- atrakcyjne warunki dla rozwoju agroturystyki;
- wysoka klasyfikacja glebowa – rozwój rolnictwa;
- wzrastająca liczba mieszkańców.

Słabe strony

- słabo rozwinięta infrastruktura sportowa w gminie, brak nowoczesnych sal gimnastycznych, basenu;
- występowanie w granicach gminy terenów powodujących ograniczenia w zabudowie, tj. obszarów osuwisk aktywnych, aktywnych okresowo i nieaktywnych, obszarów zagrożonych zalewaniem wodami powodziowymi, gleb o wysokich klasach bonitacyjnych ograniczających swobodę zabudowy.

Szanse

- intensywne zainwestowanie terenów związane z dobrą dostępnością do ponadlokalnych korytarzy transportowych, a przez to rozwój gospodarki i stworzenie nowych miejsc pracy;
- tworzenie nowych stanowisk pracy poza rolnictwem i spadek rejestrowanego bezrobocia;
- powstawanie nowych działalności związanych z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności;
- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje z zakresu sportowo-rekreacyjnego;
- poprawa sytuacji gospodarczej gminy poprzez rozwój handlu przygranicznego;
- zwiększanie się liczby ludności spowodowane osiedlaniem się ludności w granicach gminy.

Zagrożenia

- brak rozwoju gospodarczego spowodowany niewykorzystaniem położenia gminy na tle województwa;
- brak nowych miejsc pracy;
- brak atrakcji dla mieszkańców gminy i brak rozwoju życia społeczno-kulturalnego.